

EFRR-VII.1.7.2024

DECYZJA NR 58/24
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia 11 grudnia 2024 roku

**w sprawie ponownego rozpatrzenia sprawy zakończonej Decyzją nr 17/24 Zarządu
Województwa Świętokrzyskiego z dnia 17 lipca 2024 r.**

Na podstawie: art. 138 § 1 pkt 1 w zw. z art. 127 § 3, art. 104 oraz art. 107 § 1-3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572, z późn. zm.), art. 207 ust.1 pkt 1 i 2, art. 207 ust. 12a pkt 1 i art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1530, z późn. zm.), art. 6 i art. 9 ust.1 pkt 2, ust. 2 pkt 8 i 9 lit. a ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818, z późn. zm.), art. 41 ust. 2 pkt 4 oraz art. 46 ust. 2a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566)

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego w składzie:

Marszałek Województwa Świętokrzyskiego - Renata Janik

Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego – Grzegorz Socha

Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego – Marek Bogusławski

Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego – Anita Koniusz

Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego – Andrzej Prus

po rozpoznaniu wniosku z siedzibą,

NIP:, KRS: o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej
decyzją nr 17/24 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 17 lipca 2024 r.

orzeka utrzymać w mocy Decyzję nr 17/24 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 17 lipca 2024 r.

Uzasadnienie

Przedmiotem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wniesionego przez spółkę:, jest podjęta w dniu 17 lipca 2024 r. przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego jako Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 (zwana dalej „Instytucją Zarządzającą” lub „Organem”), decyzja administracyjna nr 17/24 (zwana dalej „decyzją”) orzekająca o zwrocie przez spółkę: z siedzibą, NIP:, KRS:, dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (zwany dalej „EFRR”) wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, udzielonego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 (zwany dalej: „RPOWS 2014-2020”) na podstawie umowy nr zawartej w dniu o dofinansowanie projektu pn.: „.....”.

W przedmiotowej decyzji zgodnie z art. 207 ust. 12a pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.), zwanej dalej „u.f.p.”, zawarto pouczenie o możliwości zwrócenia się do Instytucji Zarządzającej z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia lub wniesienia do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach skargę na decyzję w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy sporządzony przez pełnomocnika spółki(zwanej dalej „Beneficjentem”),, zwany dalej „Pełnomocnikiem Spółki” wpłynął na Kancelarię Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w dniu 20 sierpnia 2024 r. (data stempla pocztowego z dnia 19 sierpnia 2024 r.) tj. w przewidzianym prawem terminie (decyzja została doręczona Beneficjentowi w dniu 5 sierpnia 2024 r.).

W przedmiotowym wniosku Beneficjent zaskarżył otrzymaną decyzję w całości i wniósł, na podstawie art. 138 § 1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego, zwanej dalej k.p.a.

EFRR-VII.

o uchylenie w całości zaskarżonej decyzji i orzeczenie co do istoty, ewentualnie na podstawie art. 138 § 2 k.p.a. o uchylenie w całości zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia sprawy.

Właściwość Zarządu Województwa Świętokrzyskiego wykonującego zadania Instytucji Zarządzającej do rozpatrzenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wynika z art. 207 ust. 12a pkt 1 u.f.p. Zgodnie z art. 67 ust.1 w zw. z art. 60 pkt 6 u.f.p. do spraw dotyczących należności z tytułu zwrotu płatności dokonanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich stosuje się przepisy k.p.a. i odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r., poz. 2383, z późn. zm.), zwanej dalej: „Ordynacja podatkowa”.

W związku z powyższym, na podstawie art. 127 § 3 k.p.a. wniosek Beneficjenta o ponowne rozpatrzenie sprawy dotyczący zwrotu środków przekazanych w ramach dofinansowania podlega rozpoznaniu przy odpowiednim zastosowaniu przepisów k.p.a. dotyczących odwołań od decyzji.

Instytucja Zarządzająca rozpoznając wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy posiada uprawnienia organu odwoławczego, o których mowa w art. 138 § 1 k.p.a., a zatem jest uprawniona do kontroli wydanej uprzednio decyzji oraz do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

W wyniku analizy materiałów zgromadzonych w sprawie Instytucja Zarządzająca stwierdza, że wydana w dniu 17 lipca 2024 r. decyzja określająca spółce: z siedzibą NIP:, KRS:, kwotę dofinansowania do zwrotu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, udzielonego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 na podstawie umowy o dofinansowanie nr, termin od którego nalicza się odsetki oraz sposób zwrotu środków, została wydana w sposób prawidłowy i tym samym utrzymuje ją w mocy. Instytucja Zarządzająca rozpatrując wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przeprowadziła analizę

i ocenę materiału dowodowego zebranego w sprawie oraz dokonała następujących ustaleń faktycznych:

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, ogłosił w dniu 30 maja 2017 r. konkurs zamknięty nr RPSW.01.02.00-IZ.00-26-131/17 naboru wniosków o dofinansowanie projektów w ramach Działania 1.2 pn. „Badania i rozwój w sektorze świętokrzyskiej przedsiębiorczości” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020. W treści ogłoszenia o ww. konkursie zawarto informację, iż szczegółowe zasady składania wniosków zostały zamieszczone w Regulaminie konkursu zamkniętego nr RPSW.01.02.00-IZ.00-26-131/17, dostępnym na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej tj. www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl oraz na portalu Funduszy Europejskich www.funduszeuropejskie.gov.pl. Przedmiotowy regulamin, będący załącznikiem do Uchwały nr 2613/17 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 26 maja 2017 r. zmieniony Uchwałą nr 2809/17 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 11 lipca 2017 r., stanowił uszczegółowienie informacji zawartych w ww. ogłoszeniu konkursowym. Przed sporządzeniem wniosku o dofinansowanie każdy wnioskodawca był zobowiązany do zapoznania się z zasadami zawartymi w ww. regulaminie oraz z treścią załączonych do tego regulaminu dokumentami, zamieszczonymi na stronie internetowej www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl, w skład których wchodziły m.in.:

- „Wzór wniosku o dofinansowanie realizacji projektu w ramach Osi Priorytetowych 1-7 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 w Lokalnym Systemie Informatycznym LSI”,
- „Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie w ramach Osi Priorytetowych 1-7 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 w Lokalnym Systemie Informatycznym LSI”,
- „Wzór Umowy o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020 wraz z załącznikami”.

Jednocześnie w wykazie obowiązujących aktów prawnych w ramach RPOWŚ 2014-2020, we wzorze Umowy o dofinansowanie, zamieszczonym na stronie internetowej www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl, wskazano, iż obowiązują zapisy ustawy z dnia 11 lipca 2014 r.

o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, zwanej dalej: „ustawą wdrożeniową” oraz ustawy o finansach publicznych.

Ponadto, każdy wnioskodawca zgodnie z § 11 niniejszego Regulaminu zobowiązany był również do zapoznania się z dokumentem pn. „Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020”, zwanym dalej „Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków”, opracowanym przez Ministra Infrastruktury i rozwoju i zamieszczonym na stronie internetowej

www.funduszeuropejskie.gov.pl

W wykazie obowiązujących aktów prawnych znajdującym się w ww. wzorze Umowy o dofinansowanie wskazano, iż obowiązują zapisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347/320 z 20.12.2013 r.), zwanego dalej: „rozporządzeniem ogólnym” lub „Rozporządzeniem 1303/2013”.

W ramach niniejszego konkursu założono wsparcie na projekty badawcze służące opracowaniu nowych lub istotnie ulepszonych produktów i procesów produkcyjnych (innowacje produktowe, procesowe) tj. realizowanie badań przemysłowych i prac rozwojowych albo prac rozwojowych obejmujące dofinansowanie wydatków do momentu stworzenia prototypu i jego pierwszej produkcji. Pierwsza produkcja oznacza pierwsze wdrożenie przemysłowe odnoszące się do zwiększenia skali obiektów pilotażowych lub do pierwszych w swoim rodzaju urządzeń i obiektów, obejmujących kroki następujące po uruchomieniu linii pilotażowej, w ramach której zawarta jest faza testowania, ale nie

EFRR-VII.

produkcja masowa lub działalność handlowa. Każdy projekt pierwszej produkcji musiał obejmować również etapy poprzedzające – prace rozwojowe, fazę demonstracyjną i walidację. W ramach przedmiotowego konkursu wsparcie mogły otrzymać projekty polegające m.in. na:

- prowadzeniu badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych,
- prace rozwojowe,
- opracowaniu linii pilotażowych,
- opracowaniu demonstracyjnych prototypów,
- walidacja danego rozwiązania,
- uruchomienie pierwszej produkcji (eksperymentalnej i niekomercyjnej)

W zależności od specyfiki projektu, Beneficjent zobowiązany był w pierwszej kolejności do wyboru wszystkich wskaźników (produktu i rezultatu) dla realizowanego projektu z listy wskaźników wskazanych w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020, tj.:

a) Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego:

- Liczba przedsiębiorstw korzystających ze wspartej infrastruktury badawczej [szt.]
- Liczba projektów B+R realizowanych przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury badawczej [szt.]
- Liczba dokonanych zgłoszeń patentowych [szt.]
- Liczba wprowadzonych innowacji produktowych [szt.]
- Liczba wprowadzonych innowacji procesowych [szt.]
- Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych [szt.]

b) Lista wskaźników produktu:

- Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje [CI 2] [przedsiębiorstwa]
- Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie [CI 1] [przedsiębiorstwa]
- Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku [CI 28] [szt.]
- Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi [CI 26] [szt.]
- Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) [CI 6] [zł]

EFRR-VII.

- Liczba realizowanych projektów B+R [szt.]
- Liczba wspartych laboratoriów badawczych [szt.]

Ponadto, Beneficjent był zobowiązany wybrać wszystkie wskaźniki horyzontalne (produktu i rezultatu), wskazane w Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie w ramach Osi Priorytetowych 1-7 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 w Lokalnym Systemie Informatycznym (LSI), nawet jeżeli wartości dla tych wskaźników będą zerowe tj:

a) Lista horyzontalnych wskaźników produktu:

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.)
- Liczba osób objętych szkoleniami/ doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych (osoby)
- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (szt.);

b) Lista horyzontalnych wskaźników rezultatu:

- Wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa) (EPC)
- Liczba utrzymanych miejsc pracy (EPC)
- Liczba nowo utworzonych miejsc pracy – pozostałe formy (EPC).

W Instrukcji wypełniania wniosków EFRR w Sekcji XIV. Wskaźniki, zawarto definicje wskaźników produktu oraz rezultatu:

Produkt – to bezpośredni, materialny efekt realizacji przedsięwzięcia, mierzony konkretnymi wielkościami. Wskaźniki produktu powinny wynikać z logiki interwencji i jak najtrafniej obrazować charakter projektu oraz postęp w jego realizacji. Dla każdego z wybranych wskaźników produktu Beneficjent zobowiązany jest do wskazania wartości docelowej danego wskaźnika.

Rezultat – to bezpośredni wpływ zrealizowanego przedsięwzięcia na otoczenie społeczno-ekonomiczne, uzyskane po zakończeniu realizacji projektu. Dla wartości bazowej wskaźnika rezultatu należy przyjąć wartość „0”. Docelowa wartość wskaźnika rezultatu powinna zostać osiągnięta w momencie zakończenia realizacji projektu, bądź w okresie bezpośrednio po tym terminie (co do zasady – w okresie 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji projektu, określonego w umowie/decyzji o dofinansowaniu projektu).

EFRR-VII.

Ponadto, w ww. wzorze umowy o dofinansowanie projektu w § 1 ust. 4 zamieszczono definicję pojęcia wytycznych.

W § 1 ust. 8 wzoru umowy o dofinansowanie projektu zamieszczono definicję pojęcia „projektu”.

W § 1 ust. 10 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu zamieszczono definicję wydatków kwalifikowalnych.

W § 1 ust. 12 ww. wzoru umowy o dofinansowanie zawarto definicję wniosku o dofinansowanie.

W § 1 ust. 13 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu zamieszczono definicję umowy.

W § 1 ust. 36 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu zamieszczono definicję okresu zakończenia realizacji .

W § 1 ust. 37 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu zamieszczono definicję okresu trwałości Projektu.

W § 1 ust. 40 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu zamieszczono definicję nieprawidłowości.

W § 1 ust. 41 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu zamieszczono definicję korekty finansowej.

W treści § 2 ust. 2 ww. wzoru umowy zawarto wskazanie, iż beneficjent zobowiązuje się do realizacji projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie, a w przypadku zmian w projekcie dokonanych w trakcie jego realizacji zgodnie z postanowieniami § 22 umowy, beneficjent zobowiązuje się do realizacji projektu uwzględniając zaakceptowane przez Instytucję Zarządzającą zmiany zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie.

Ponadto, w § 3 ust. 1 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu określono obowiązek Beneficjenta polegający na jego zobowiązaniu *„do realizacji Projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego, w szczególności w oparciu o ustawę o finansach publicznych w zakresie dotyczącym wydatkowania środków publicznych, wytycznymi horyzontalnymi, a także procedurami w ramach Programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie*

i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu, o których mowa w § 7 Umowy w trakcie realizacji Projektu oraz w okresie jego trwałości”.

Zgodnie w § 7 ust. 1 „Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu w sposób, który zapewni osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu zakładanych we wniosku o dofinansowanie w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości Projektu”.

Jednocześnie w § 7 ust. 2 ww. wzoru umowy o dofinansowanie wskazano, że „w przypadku braku osiągnięcia zakładanych wskaźników na koniec okresu realizacji Projektu Beneficjent zobowiązany jest do zwrotu dofinansowania w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością docelową wskaźnika a osiągniętą wartością wskaźnika lub całości dofinansowania w przypadku nieosiągnięcia celu Projektu”.

Ponadto, we wzorze umowy w § 10 ust. 1 wskazano, że „Jeżeli zostanie stwierdzone, że Beneficjent wykorzystał całość lub część dofinansowania bez zachowania obowiązujących procedur, lub pobrał całość lub część dofinansowania w sposób nienależny albo w nadmiernej wysokości, Beneficjent zobowiązuje się do zwrotu tych środków, odpowiednio w całości lub w części, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków na rachunek Beneficjenta, na zasadach określonych w u.f.p.”, a w przypadku, gdy te środki, podlegające zwrotowi nie zostałyby w odpowiednim terminie zwrócone przez Beneficjenta to Zarząd Województwa Świętokrzyskiego wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin od którego nalicza się odsetki (vide § 10 ust. 5 wzoru umowy).

Na podstawie § 14 ust. 1 wzoru umowy o dofinansowanie projektu Beneficjent został zobowiązany do poddania się kontroli na miejscu w zakresie prawidłowości realizacji Projektu, dokonywanej przez Instytucję Zarządzającą oraz inne podmioty uprawnione do jej przeprowadzenia na podstawie odrębnych przepisów.

Do przedmiotowego konkursu przystąpiła spółka, składając w dniu, wniosek o dofinansowanie projektu pn. „.....”, na wnioskowaną kwotę dofinansowania w

EFRR-VII.

wysokości: zł. W wyniku przeprowadzonej przez Instytucję Zarządzającą oceny merytorycznej, przedmiotowy wniosek o dofinansowanie, zwany również „Projektem”, na podstawie Uchwały Nr 3678/18 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 21 marca 2018 r. został zakwalifikowany do wsparcia w ramach Działania 1.2 w kwocie dofinansowania w wysokości: zł, uzyskując punktów i ... miejsce na liście rankingowej projektów złożonych i wybranych do wsparcia w ramach przedmiotowego konkursu. Wobec powyższego, Instytucja Zarządzająca zawarła w dniu z Beneficjentem umowę nr o dofinansowanie projektu nr pn.: „.....”, zwaną dalej „umową o dofinansowanie”, na kwotę dofinansowania ze środków EFRR w łącznej wysokości zł.

Beneficjent zobowiązany był do zapoznania się z warunkami i postanowieniami zawartymi w przedmiotowej umowie o dofinansowanie przed jej podpisaniem. W niniejszej umowie o dofinansowanie znalazły się wyżej omówione postanowienia zawarte w jej wzorze do ww. Regulaminu naboru wniosków o dofinansowanie. W związku z czym Beneficjent podpisując umowę o dofinansowanie został poinformowany, że zobowiązany jest do realizacji Projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego, w szczególności w oparciu o zapisy wytycznych horyzontalnych oraz zgodnie z procedurami w ramach Programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie i utrzymanie celów zakładanych we wniosku o dofinansowanie. Jednocześnie, zgodnie z treścią § 2 ust. 2 umowy o dofinansowanie Beneficjent zobowiązany był do realizacji Projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie. W związku ze zmianami, o które wnioskował Beneficjent oraz w związku ze zmianą wzoru umowy o dofinansowanie w dniu 29 marca 2019 r. podpisany został aneks nr do umowy o dofinansowanie. Zmianie uległ m.in. termin zakończenia realizacji projektu, który został ustalony na dzień 31.05.2020 r. Następnie, w związku ze zmianami zgłoszonymi przez Beneficjenta w dniu 13 września 2019 r. został podpisany aneks nr do umowy o dofinansowanie.

EFRR-VII.

Zmianie uległ termin zakończenia realizacji projektu, który został ustalony na dzień 30.12.2020 r.

Następnie, w związku ze zmianami zgłoszonymi przez Beneficjenta w dniu 17 grudnia 2019 r. został podpisany aneks nr do umowy o dofinansowanie. Zmianie uległa wartość całkowita projektu, wydatki kwalifikowalne oraz wartość przyznanego dofinansowania która wyniosła zł.

Kolejno, w związku ze zmianami zgłoszonymi przez Beneficjenta w dniu 30 czerwca 2020 r. został podpisany aneks nr do umowy o dofinansowanie. Zmianie uległ termin zakończenia realizacji projektu, który został ustalony na dzień 31.03.2021 r.

Następnie, w związku ze zmianami zgłoszonymi przez Beneficjenta w dniu 27 lipca 2020 r. został podpisany aneks nr do umowy o dofinansowanie.

Zmianie uległa wartość całkowita projektu oraz wartość wydatków kwalifikowalnych.

Następnie, w związku ze zmianami zgłoszonymi przez Beneficjenta w dniu 30 października 2020 r. został podpisany aneks nr do umowy o dofinansowanie. Zmianie uległ termin zakończenia realizacji projektu, który został ustalony na dzień 30.06.2021 r.

W trakcie realizacji projektu Beneficjent wnioskował o dokonanie zmian dotyczących jego realizacji dla każdego z etapów.

W odniesieniu do realizacji etapu I i etapu II badań przemysłowych zmiany dotyczyły m.in. zakończenia ich realizacji, zmian kadry zaangażowanej w projekt, czy przesunięcia kosztów pomiędzy zadania w ramach etapu I, a także o zwiększenie kosztów na wynagrodzenie personelu badawczego i personelu projektu, w ramach realizacji obu etapów, co wiązało się ze zmianami zakończenia również pozostałych etapów a także zakończenia realizacji projektu, na które Beneficjent otrzymał zgodę. W trakcie realizacji ww. etapów przedmiotowego projektu Instytucja Zarządzająca przeprowadziła następujące kontrole jego realizacji:

1. Kontrola przeprowadzona w dniach od 23 do 27 marca 2020 r. oraz na dokumentacji przesłanej przez Beneficjenta do dnia 23 kwietnia 2020, polegająca na weryfikacji dokumentów w zakresie prawidłowości przeprowadzenia właściwych procedur dotyczących udzielania zamówień publicznych (informacja pokontrolna nr KC-I.432.181.1.2020/PB-1

z dnia 27 kwietnia 2020 r.) – Instytucja Zarządzająca nie stwierdziła nieprawidłowości w postępowaniu na wybór wykonawcy usługi wynajmu mieszalnika laboratoryjnego na cele badań materiałów i surowców stosowanych w budownictwie.

2. Kontrola przeprowadzona w dniach od 23 do 27 listopad 2020 r, polegająca na weryfikacji dokumentów w zakresie prawidłowości przeprowadzenia właściwych procedur dotyczących udzielania zamówień publicznych (informacja pokontrolna nr KC-I.432.181.2.2020/MBK-2 z dnia 08 stycznia 2021 r.) – Instytucja Zarządzająca stwierdziła nieprawidłowości w postępowaniu na wybór dostawcy aparatury naukowo – badawczej na cele badań materiałów i surowców stosowanych w budownictwie skutkujące nałożeniem korekty finansowej w wysokości 10% kosztów kwalifikowalnych w ramach zamówienia, natomiast w postępowaniu, którego przedmiotem była usługa polegająca na finansowaniu w formie leasingu operacyjnego zakupu aparatury naukowo – badawczej na cele badań materiałów i surowców stosowanych w budownictwie nie stwierdziła nieprawidłowości.

W odniesieniu do realizacji etapu III i etapu IV prac rozwojowych w lipcu 2019 r. (pismo z dnia 16.07.2019 r.) zawnioskował o przesunięcie kosztów pomiędzy kategoriami w ramach ww. zadań, w ten sposób że:

- w ramach zadania 3 zawnioskował o:

1. obniżenie wynagrodzenia personelu badawczego o kwotę wyd.kw. 191 380,00 zł, (z kwoty 332 380,00 zł do kwoty 141 000,00 zł) oraz personelu zarządzającego o kwotę 17 500,00 zł (z kwoty 38 500,00 zł do kwoty 21 000,00 zł) oraz kosztu utrzymania stanowiska badawczego o kwotę 3 493,00 zł (z kwoty 6 950,00 zł do kwoty 3 457,00 zł) i przesunięcie tych kosztów do kategorii „zakup materiałów niezbędnych do realizacji projektu”,

2. wzrost kwoty dla kategorii „zakup materiałów niezbędnych do realizacji projektu” o kwotę 307 310,05 zł (z kwoty 1 578 700,00 zł do kwoty 1 886 010,05 zł) - prace związane z testowaniem wyników prac badawczych oraz zakup linii prototypowej,

3. wzrost kwoty dla kategorii „zlecenie badań jednostce zewnętrznej” o kwotę 197 373,98 zł, (z kwoty 40 000,00 zł do kwoty 237 373,98 zł)

- w ramach zadania 4 zawnioskował o :

1. obniżenie wynagrodzenia personelu badawczego o kwotę wyd.kw. 194 760,00 zł (z kwoty 335 760,00 zł do kwoty 141 000,00 zł) oraz personelu zarządzającego o kwotę 21 000,00 zł

(z kwoty 42 000,00 zł do kwoty 21 000,00 zł) oraz zmniejszenie kosztu utrzymania stanowiska badawczego o kwotę 3 493,00 zł (z kwoty 6 950,00 zł do kwoty 3 457,00 zł)
2. zmniejszenie kosztu wykonania strony internetowej o kwotę 8 000,00 zł, (z kwoty 10 000,00 zł do kwoty 2 000,00 zł), zmniejszenie kosztu udziału w konferencji 1 i 2 o kwotę 18 459,34 zł (z kwoty 32 500,00 zł do kwoty 14 040,66,00 zł) i przesunięcie ich do kategorii „zakup materiałów niezbędnych do realizacji zadania”.

Instytucja Zarządzająca wyraziła zgodę na zaproponowane zmiany.

Następnie w lutym 2021 r. (pismo z dnia 09.02.2021 r.) Beneficjent złożył kolejny wniosek o dokonanie następujących zmian w projekcie:

1. Optymalizacji zakresu rzeczowego zadania nr 3 (prace rozwojowe) w odpowiedzi na wyniki zakończenia badań przemysłowych,
2. Optymalizacji zakresu rzeczowego zadania nr 4 (prace rozwojowe) w odpowiedzi na wyniki zakończonych badań przemysłowych oraz zmian w zadaniu nr 3,
3. Zmiany formy szerokiego rozpowszechniania wyników projektu udziału w konferencjach na rozpowszechnienie za pomocą publikacji w katalogach branżowych,
4. Rezygnacji z realizacji kategorii kosztów „cross-financing” – koszt szkoleń personelu badawczego w zadaniach nr 3 i 4, których koszt wynosił 33 750,00 zł.
5. Optymalizacji budżetu projektu w odpowiedzi na wprowadzone zmiany:
 - przesunięcie części kosztów kwalifikowalnych w kwocie 427 373,98 zł (z kwoty 237 373,98 zł do kwoty 11 000,00 zł oraz z kwoty 231 000,00 zł do kwoty 30 000,00 zł) z kategorii kosztów „inne – zlecenie badań jednostce zewnętrznej”, odpowiednio dla zadania 3 i 4 do kategorii kosztów „inne – zakup materiałów niezbędnych do realizacji zadania nr 3 - linia technologiczna (z kwoty 1 886 010,05 zł do kwoty 2 381 014,69 zł),
 - przesunięcie kosztów kwalifikowalnych z kategorii kosztów „cross-financing” w kwocie 33 750,00 zł dla zadania 3 i 4 do kategorii kosztów „inne – zakup materiałów niezbędnych do realizacji zadania nr 3 - linia technologiczna,
 - przesunięcie części kosztów kwalifikowalnych w kwocie 24 840,00 zł (z kwoty 45 000,00 zł do kwoty 20 160,00 zł) z kategorii kosztów „inne – zakup materiałów niezbędnych do realizacji zadania nr 4” do kategorii kosztów „inne – zakup materiałów niezbędnych do realizacji zadania nr 3 - linia technologiczna,

EFRR-VII.

- przesunięcie części kosztów kwalifikowalnych w kwocie 1 500,00 zł (z kwoty 2 000,00 zł do kwoty 500,00 zł) z kategorii kosztów „promocja projektu – wykonanie strony internetowej” w zadaniu nr 4” do kategorii kosztów „inne – zakup materiałów niezbędnych do realizacji zadania nr 3- linia technologiczna,

- przesunięcie części kosztów kwalifikowalnych w kwocie 7 540,66 zł (z kwoty 14 040,66 zł do kwoty 6 500,00 zł) z kategorii kosztów „promocja projektu w zadaniu nr 4” do kategorii kosztów „inne – zakup materiałów niezbędnych do realizacji zadania nr 3 - linia technologiczna.

W odpowiedzi na powyższy wniosek Instytucja Zarządzająca pismem z dnia 8 marca 2021 r. poprosiła Beneficjenta „...o przedstawienie wyjaśnień w jaki sposób zostaną przeprowadzone badania w zadaniu 3 i 4, jeśli Beneficjent wnioskuje o przesunięcie kosztów związanych z zaangażowaniem podwykonawcy. Z treści planu B+R wynika, że jednostką zaangażowaną w realizację zadania 3 Budowa stanowiska badawczego będzie, której miały zostać zlecone badania związane z testowaniem tynków wewnątrz budynku oraz technologii wytwarzania materiałów budowlanych”. Ponadto, w związku z wnioskiem o zwiększenie kosztów zakupu materiałów niezbędnych do budowy linii prototypowej w zadaniu 3 Instytucja Zarządzająca poprosiła Beneficjenta „... o dostarczenie dokumentów potwierdzających zamieszczenie zapytania ofertowego wraz z informacją o wyborze wykonawcy, które potwierdzają zwiększenie kosztów wykonania prototypu linii w zadaniu 3”. Beneficjent wniosek swój uzasadnił właśnie przeprowadzeniem zapytania ofertowego na bazie konkurencyjności na podstawie którego wyłoniono wykonawcę, który zobowiązał się dostarczyć przedmiot zamówienia we wnioskowanej kwocie, a po przeanalizowaniu przez Instytucję Zarządzającą dokumentów zamieszczonych przez Beneficjanta w ramach ww. postępowania stwierdziła, że w odpowiedzi na zamieszczone w dniu 21.10.2021 r. zapytanie ofertowe nie wpłynęła żadna oferta. Wobec powyższego, Instytucja Zarządzająca poinformował Beneficjenta, że podejmie decyzję co do możliwości i zasadności proponowanych zmian po przedłożeniu wyjaśnień oraz sprawozdań z zakończenia etapu 1 i 2 (odrębnie dla każdego etapu). Na powyższe Beneficjent miał 5 dni kalendarzowych od dnia otrzymania pisma.

W dniu 22 marca 2021 r. (pismo z dnia 18.03.2021 r.) Beneficjent zwrócił się z prośbą do Instytucji Zarządzającej o wydłużenie terminu na złożenie wyjaśnień do dnia 5 kwietnia

EFRR-VII.

2021 r. powołując się na trwający w kraju stan epidemii, który wpływa na nieobecność w pracy kluczowych pracowników firmy, na co Instytucja Zarządzająca wyraziła zgodę. W dniu 6 kwietnia 2021 r. Beneficjent przedłożył Instytucji Zarządzającej raporty z zakończenia zadania 1 i zadania 2 oraz stosowne wyjaśnienia wskazując, że część badań w ramach zadania 3 i 4 zostanie przeprowadzona przez pracowników projektowych zaangażowanych w realizację projektu oraz wskazał jakie badania zostaną zlecone podwykonawcy. Ponadto, Beneficjent wskazał, że „...wykonawcami prac badawczych w ramach projektu będą m.in. oraz firma Na etapie ubiegania się o dofinansowanie w 2017 r. planowano współpracę w obszarze badawczym z (...) jednak współpraca ze wskazaną uczelnią nie doszła do skutku”. Jednocześnie Beneficjent podkreślił, że oraz firma posiadają pełne kompetencje oraz zasoby kadrowe i techniczne do przeprowadzenia wymaganych prac badawczych. W odniesieniu do zapytania ofertowego na nabycie i montaż prototypowej linii technologicznej Beneficjent wskazał, że wpłynęły dwie oferty. „Ofertami były firmy oraz firma (...) Oferty wpłynęły na pocztę elektroniczną (oferta) oraz osobiście do siedziby spółki Beneficjenta (oferta od co było zgodnie z warunkami składania ofert określonymi w zapytaniu ofertowym nr W załączeniu do przedmiotowego pisma Beneficjent załączył sprawozdania z zakończonych badań nr 1 i 2.

W odpowiedzi na powyższe, Instytucja Zarządzająca w piśmie z dnia 12 maja 2021 r. poinformowała Beneficjenta, że nie wyraża zgody na zmniejszenie kosztów w ramach kategorii dotyczącej zlecenia badań jednostce zewnętrznej w ramach zadania 3 oraz nie wyraża zgody na przeprowadzenie testów na stanowisku badawczym przez pracowników zaangażowanych w realizację projektu w ramach zadań 3 i 4. Dodatkowo Instytucja Zarządzająca wskazała, że Beneficjent dostał dodatkowo 10 punktów procentowych za szerokie upowszechnienie wyników przeprowadzonych prac badawczo- rozwojowych. Warunek ten, w opinii Instytucji Zarządzającej, może być spełniony jedynie w przypadku szerokiej współpracy z jednostką badawczą oraz podkreśliła że wkład jednostki naukowej w kategorię kosztów „inne - zlecenie badań jednostce zewnętrznej” ma mieć charakter wiodący.

W dniu 18 maja 2021 r. Beneficjent przedłożył Instytucji Zarządzającej kolejny wniosek o dokonanie zmian w projekcie tj:

- wydłużenia realizacji zadania nr 4 (prace rozwojowe) do dnia 31 sierpnia 2021 r.,
- przesunięcia terminu zakończenia projektu do dnia 31.08.2021 r.,
- przesunięcia 41 000,00 zł wewnątrz kategorii kosztów „wynagrodzenie personelu badawczego” z zadania 4 do zadania 3.

Odnosząc się do ww. pism Beneficjenta, Instytucja Zarządzająca w piśmie z dnia 4 czerwca 2021 r. poinformowała Beneficjenta, że nie wyraża zgody na zmiany zakresu rzeczowego zadania nr 3 oraz poprosiła Beneficjenta o dostarczenie całej wytworzonej dokumentacji technicznej w ramach przeprowadzonych prac przemysłowych (Etap I i Etap II). Instytucja Zarządzająca wskazała, że zgodnie z dokumentacją projektową etap III zakładał budowę linii prototypowej, natomiast analiza dokumentacji zamieszczonej w bazie konkurencyjności wskazuje, że Beneficjenta zakupił linię technologiczną, a nie dokonał budowy linii technologicznej co stoi w sprzeczności z założeniami projektowymi. W sytuacji, kiedy elementem prac było opracowanie prototypu linii technologicznej, a następnie zakup poszczególnych elementów/ materiałów służących do jej wybudowania trudno uznać za kwalifikowalny taki wydatek. Natomiast jeśli zakup taki był uzasadniony to Beneficjent nie zgłosił tego faktu Instytucji Zarządzającej, tym samym dokonał zakupu gotowej linii technologicznej bez jej zgody. Dodatkowo Instytucja Zarządzająca poprosiła również o wskazanie zasadności ponoszenia wydatków na wynagrodzenie personelu badawczego oraz wydatków związanych ze zleceniem badań skoro linia technologiczna została w całości zakupiona i do jej wykonania nie byli zaangażowani pracownicy Beneficjenta oraz jednostka zewnątrz, a także jak w takiej sytuacji Beneficjent zamierza ująć w ewidencji zakup gotowej linii technologicznej.

Wobec powyższego, kwestia zmian zakresu rzeczowego zadania 4, a także kwestie związane z przeniesieniem kosztów pomiędzy kategoriami wydatków w zadaniach 3 i 4, jak również kwestia wydłużenia terminu zakończenia realizacji projektu do dnia 31.08.2021 r. zostały wstrzymane do czasu udzielenia przez Beneficjenta stosowych wyjaśnień i przedłożenia wnioskowanych dokumentów. Natomiast w odniesieniu do przesunięcia kwoty w wysokości 41 000,00 zł w ramach kategorii dotyczącej wynagrodzenia z zadania 4 do zadania 3 Instytucja Zarządzająca nie wyraziła na to zgody. Kontrola doraźna miała zostać

przeprowadzona w miejscu realizacji projektu w dniu 23 czerwca 2021 r. Beneficjent w dniu 23 czerwca 2021 r. odmówił poddania się kontroli poprzez nie podpisanie upoważnienia do jej przeprowadzenia, nie zapewnieniu obecności osób mogących udzielić informacji związanych z realizacją projektu, nie zapewnienia pełnego wglądu we wszystkie dokumenty dotyczące jego realizacji oraz nie zapewnienia dostępu do urządzeń i obiektów, terenów i pomieszczeń, w który był on realizowany. Wobec powyższego, Instytucja Zarządzająca wyznaczyła kolejny termin kontroli na dzień 29 lipca 2021 r. Również i w tym przypadku Beneficjent nie poddał się kontroli tłumacząc to tym, że w dniu kontroli kierownik projektu był nie obecny w pracy a „... *szużby nie zaangażowane w jego realizację nie są w stanie udzielić kontrolującym wyjaśnień...*”

Mając na uwadze powyższe, Instytucja Zarządzająca poinformował Beneficjenta pismem z dnia 28 lipca 2021 r., że nie zajmie stanowiska w kwestii wnioskowanych zmian w projekcie ponieważ nie doszło do czynności kontrolnych w miejscu realizacji projektu, wobec czego Beneficjent zawnioskował o wyznaczenie nowego terminu kontroli z prośbą o wcześniejsze poinformowanie go o tym fakcie. Kontrola w miejscu realizacji projektu odbyła się w dniu 12 sierpnia 2021 r. po czym w dniu 23 listopada 2021 r. odbyła się wizyta monitorująca z udziałem eksperta zewnętrznego. W wyniku przeprowadzonej kontroli Instytucja Zarządzająca sporządziła w dniu 20 października 2023 r. Informację Pokontrolną nr 7/N/I/RPO/2023 r. Przedmiotem kontroli było postępowanie na nabycie i montaż prototypowej linii technologicznej do wytwarzania materiałów budowlanych, w wyniku którego, w skutek stwierdzonych nieprawidłowości, Instytucja Zarządzająca nałożyła korektę finansową w wysokości 25% wydatków kwalifikowalnych. Na podstawie analizy dokumentacji w zakresie realizacji projektu z założeniami dokumentacji aplikacyjnej oraz przeprowadzonej wizyty monitorującej stwierdzono, że projekt jest realizowany zgodnie z wnioskiem i umową o dofinansowanie, jednak na dzień 18 listopada 2021 r. prototypowa linia technologiczna nie była sprawna, a jej naprawę przewidziano do 17 grudnia 2021 r. co mogło spowodować zagrożenie nie ukończenia projektu na czas. Ponadto, Beneficjent został zobligowany do doprecyzowania w dokumentacji aplikacyjnej w zakresie wydatków na zakup materiałów i urządzeń niezbędnych do realizacji zadania 3 i 4 oraz dookreślenia szczegółów stanowiska badawczego (linii technologicznej) oraz warunków testów technologii produkcji materiałów budowlanych na bazie surowców odpadowych.

Mając na uwadze powyższe, Instytucja Zarządzająca pismem z dnia 7 września 2022 r. poinformowała Beneficjenta, że :

- nie wyraziła zgody na przesunięcie terminu zakończenia realizacji zadania 3 do dnia 30 września 2021 r.,
- wyraziła zgodę na zakończenie zadania 4 do dnia 31 grudnia 2021 r., a tym samym zakończenia realizacji projektu do dnia 31 grudnia 2021 r.,
- wyraziła zgodę na zmianę warunków prowadzenia testów obszaru badawczego z budynku dwukondygnacyjnego na jednokondygnacyjny oraz optymalizację zadania 4,
- wyraziła zgodę na zmianę formy rozpowszechnienia wyników projektu za pomocą publikacji artykułów zawierających wyniki przeprowadzonych badań przemysłowych i prac rozwojowych w czasopismach naukowych /branżowych,
- nie wyraziła zgody na rezygnację z kategorii kosztu „cross-financing – koszt szkoleń personelu badawczego” w ramach prac rozwojowych (zadanie 3 i zadanie 4) i przeniesieniu ww. kosztów do zadania 3 do kategorii „inne – zakup materiałów niezbędnych do realizacji zadania”,
- nie wyraziła zgody na przeniesienie zaistniałych w ramach realizacji projektu oszczędności do kategorii kosztów „inne - zakup materiałów niezbędnych do realizacji zadania”, w ramach której następuje zakup elementów składających się na prototypową linię technologiczną, ponieważ obciążona ona była korektą finansową.
- wyraziła zgodę na zmianę wykonawcy z na, wobec czego Beneficjent został zobowiązany do dostarczenia umowy o współpracy.

Ponadto Beneficjent został zobowiązany do dostarczenia zaktualizowanego planu prac badawczo – rozwojowych, aktualizacji wniosku o dofinansowanie pomniejszając w nim wartość wydatków kwalifikowalnych oraz dofinansowanie, a także do przedłożenia raportów końcowych z zakończenia etapów 3 i 4. Na powyższe Beneficjentowi został wyznaczony termin 5 dni kalendarzowych od otrzymania przedmiotowego pisma.

W nawiązaniu ww. pisma, Beneficjent pismem z dnia 6 października 2022 r. zawniósł ponownie o wydłużenie realizacji zadania 3 do 30 września 2021 r. oraz o optymalizację budżetu projektu tj. przesunięcie oszczędności z poszczególnych kategorii zadania 3 i 4 prac rozwojowych do zadania 3 kategorii kosztu „ zakup materiałów niezbędnych do realizacji

zadania, w ramach której następuje zakup elementów składających się na prototypową linię technologiczną. Ponadto, zawnioskował o przesunięcie zaistniałych oszczędności dotyczących kategorii kosztów „inne - zlecenie badań jednostce zewnętrznej” w zadaniu 3 i 4 w łącznej kwocie 144 000,00 z do kategorii „inne – wynagrodzenie personelu badawczego” w zadaniu 3 i 4. Dodatkowo, Beneficjent ponowił prośbę o odstąpienie od realizacji kosztów dotyczących utrzymania stanowiska badawczego (zadanie 3), kosztów związanych ze szkoleniem personelu badawczego (zadanie 3 i 4) oraz wykonania strony internetowej w ramach promocji projektu (zadanie 4).

W przedmiotowym piśmie Beneficjent wskazał również, że „... w dniu 30.12.2021 r. pomyślnie zakończyliśmy realizację projektu, osiągnęliśmy wszystkie wymagane dla zadania cele i wskaźniki. Złożyliśmy wniosek o płatność końcową potwierdzający poniesienie kosztów na rzecz realizacji projektu.” oraz że „... wszystkie załączniki wskazane w piśmie z dnia 07.09.2022 r. dołączymy niezwłocznie po otrzymaniu odpowiedzi na niniejsze pismo, gdy będziemy mieli wiedzę na temat całokształtu możliwych do wprowadzenia zmian w projekcie.”

W odpowiedzi na powyższe, Instytucja Zarządzająca pismem z dnia 14 października 2022 r. poinformowała Beneficjenta, że nie wywiązał się z obowiązków nałożonych na niego pismem z dnia 7 września 2022 r., odnośnie złożenia sprawozdań końcowych z osiągnięcia kamieni milowych. Pozostałe kwestie wskazane przez Beneficjenta w piśmie z dnia 6 października 2022 r. zostaną rozpatrzone przez Instytucję Zarządzającą po otrzymaniu sprawozdań z zakończenia etapów prac B+R oraz po uzyskaniu opinii eksperta zewnętrznego odnośnie ich prawidłowości przeprowadzenia. Na dostarczenie sprawozdań Beneficjentowi został wyznaczony ostateczny termin 5 dni kalendarzowych i nie będzie on podlegał przedłużeniu, natomiast niewywiązanie się z nałożonego obowiązku spowoduje wszczęcie procedury rozwiązania umowy.

Raporty z zakończenia zadania 3 i 4 Beneficjent dostarczył do Instytucji Zarządzającej za pismem z dnia 7 listopada 2022 r. W związku z faktem, że dostarczone raporty nie zostały podpisane przez osobę odpowiedzialną za ich przygotowanie, Beneficjent został zobowiązany do doręczenia podpisanych raportów, które następnie zostaną przekazane do weryfikacji ekspertowi zewnętrznemu.

Podpisane przez prezesa zarządu spółki raporty z zakończenia zadania 3 i 4 Beneficjent dostarczył do Instytucji Zarządzającej w dniu 27 grudnia 2022 r. (pismo z dnia 21 grudnia 2022 r.) wraz z zaktualizowanym w świetle zmian, na które otrzymał zgodę wnioskiem o dofinansowanie oraz planem prac B+R, natomiast, jak wskazał Beneficjent „*Z uwagi na trwającą procedurę rozpatrywania wniosku o zmiany z dnia 06.10.2022 r., gdzie wnioskujemy o przesunięcie kosztów między zadaniami wstrzymaliśmy się z aktualizacją budżetu. Stosownej aktualizacji dokonamy po otrzymaniu odpowiedzi na pismo z dnia 06.10.2022 r.*”

W dniu 27 lutego 2023 r. w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego odbyło się spotkanie z Prezesem Zarządu spółki, którego celem było omówienie procesu realizacji prac B+R w ramach projektu oraz zagadnień opracowanych w przedłożonych sprawozdaniach z osiągniętych kamieni milowych.

Celem projektu wskazanym w planie prac badawczo - rozwojowych było opracowanie innowacyjnej technologii termomodernizacji istniejących budynków użyteczności publicznej przy wykorzystaniu surowców i materiałów na bazie odpadów i ubocznych produktów spalania węgla w elektrowniach wraz z dostosowaniem tych budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Celami szczególnymi projektu było zminimalizowanie zanieczyszczeń środowiska, dzięki efektywnemu zagospodarowaniu odpadów, opracowanie taniej i efektywnej metodologii modernizacji istniejących budynków na bazie tanich materiałów odpadowych oraz optymalizacja zużycia energii do poziomu energooszczędnego i pasywnego w budynkach modernizowanych.

Prace badawczo – rozwojowe zaplanowane do przeprowadzenia w ramach projektu miały umożliwić opracowanie innowacyjnej technologii termomodernizacji istniejących budynków użyteczności publicznej przy wykorzystaniu surowców i materiałów na bazie odpadów i ubocznych produktów spalania węgla w elektrowniach, opracowanie docelowych parametrów budynków energooszczędnego i przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a także opracowanie procesów wytwarzania innowacyjnych materiałów budowlanych na bazie odpadów, które zostaną wykorzystane do poprawy parametrów energetycznych istniejących budynków.

Bezpośrednimi rezultatami projektu miały być opracowane procesy wytwarzania materiałów budowlanych o ulepszonych właściwościach, na bazie odpadów oraz technologia modernizacji istniejących budynków przy wykorzystaniu tych materiałów.

Beneficjent zadeklarował, że po zakończeniu realizacji projektu spółkazacznie świadczyć innowacyjną usługę polegającą na wykonaniu termomodernizacji budynku wraz z przystosowaniem obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz z wyposażeniem budynku w zintegrowany, inteligentny system zarządzania pozwalający na obniżenie zapotrzebowania energetycznego i kosztów eksploatacji.

W dniu 6 marca 2023 r. ekspert zewnętrzny - dr hab. inż.sporządził opinię w sprawie realizowanego przez spółkę projektu nr pn. „.....”.

Po dokonaniu analizy dokumentów aplikacyjnych, regulaminu konkursu, sposobu realizacji projektu i sprawozdanych wyników a także informacji uzyskanych na spotkaniu w siedzibie Instytucji Zarządzającej od Prezesa spółki ekspert stwierdził, że projekt nie został zrealizowany z zachowaniem należytej staranności i w wymaganym zakresie. Realizacja była wybiórcza, i w większości obszarów merytorycznie niepełna oraz, że zakres realizowanego projektu nie jest zgodny z zakładanymi we wniosku o dofinansowanie rezultatami, jak i projekt był prowadzony w sposób niewłaściwy i nie doprowadził do uzyskania zakładanych w przyznanym Wniosku rezultatów”

W dniu 8 września 2023 r. Instytucja Zarządzająca przeprowadziła w miejscu realizacji projektu oraz w dniu 14 września 2023 r. z uwzględnieniem dostarczonej przez Beneficjenta dokumentacji, kontrolę doraźną projektu. W wyniku przeprowadzonej kontroli przesłano do Beneficjenta za pismem z dnia 29 grudnia 2023 r. ostateczną informację pokontrolną Nr 7/N/I/RPO/2023 z dnia 20 października 2023 r. zawierającą:

- 1) weryfikację osiągnięcia celu projektu opisanego we wniosku o dofinansowanie,
- 2) weryfikację osiągnięcia poziomu wskaźników zamieszczonych we wniosku aplikacyjnym na podstawie przedstawionych dokumentów,

- 3) zakres działań informacyjnych i promocyjnych dla projektów współfinansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W ocenie Zespołu kontrolnego, biorąc pod uwagę ustalenia eksperta zewnętrznego, projekt Beneficjenta miał dotyczyć opracowania kompleksowej technologii termomodernizacji budynków, jednak w wyniku weryfikacji dokumentacji związanej z realizacją projektu stwierdzono, że Beneficjent w ramach projektu wybudował zakład produkcyjny i laboratorium do badania materiałów budowlanych, a jedynym opracowanym w ramach projektu materiałem jest tynk gipsowy. W związku z powyższym Zespół kontrolujący stwierdził, że cel projektu nie został osiągnięty.

Następnie, biorąc pod uwagę przeprowadzone czynności kontrolne Zespół kontrolny stwierdził, że Beneficjent osiągnął założone we wniosku o dofinansowanie wskaźniki realizacji projektu na następującym poziomie:

Kluczowe wskaźniki produktu:

- Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI 6) [zł] – do dnia kontroli wg. danych z systemu SL2014 wskaźnik został osiągnięty na poziomie 2 836 201,03 zł.
- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami [szt.] - wizja lokalna przeprowadzona w laboratorium nie potwierdza zrealizowania wskaźnika.
- Liczba osób objętych szkoleniami / doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych - kobiety [osoby] – nie zakładano realizacji wskaźnika.
- Liczba osób objętych szkoleniami / doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych - mężczyźni [osoby] – nie zakładano realizacji wskaźnika.
- Liczba osób objętych szkoleniami / doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych [osoby] – nie zakładano realizacji wskaźnika.
- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami [szt.] - wizja lokalna przeprowadzona w laboratorium nie potwierdza zrealizowania wskaźnika.

- Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku (CI 28) [przedsiębiorstwa] – wskaźnik został osiągnięty na poziomie 1 przedsiębiorstwa.
- Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI 2) [przedsiębiorstwa] – wskaźnik został osiągnięty na poziomie 1 przedsiębiorstwa.
- Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1) [przedsiębiorstwa] – wskaźnik został osiągnięty na poziomie 1 przedsiębiorstwa.
- Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi (CI 26) [przedsiębiorstwa] – wskaźnik został osiągnięty na poziomie 1 przedsiębiorstwa. Na potwierdzenie realizacji wskaźnika Beneficjent przedstawił potwierdzenie przyjęcia zamówienia przez na wykonanie pracy pn. „wykonanie badań i opinia na temat materiału budowlanego na bazie ubocznych produktów spalania z przeznaczeniem do poprawy właściwości izolacyjnych budynku na kwotę 2 460,00 zł brutto (dowód nr 3 do informacji pokontrolnej).
- Liczba realizowanych projektów B+R [szt.] – w świetle opisanych w punkcie ad. 1 informacji pokontrolnej faktów nie można uznać, że powyższy wskaźnik został zrealizowany, ponieważ nie osiągnięto zakładanych w planie prac badawczo rozwojowych rezultatów projektu.
- Liczba wspartych laboratoriów badawczych [szt.] – wskaźnik został osiągnięty na poziomie 1 szt.

Kluczowe wskaźniki rezultatu:

- Liczba dokonanych zgłoszeń patentowych [szt.] – wskaźnik został osiągnięty na poziomie 1 szt. Potwierdzeniem jest dokumentacja związana z ubieganiem się o patent (dowód nr 4).
- Liczba nowo utworzonych miejsc pracy - pozostałe formy [EPC] – nie zakładano realizacji wskaźnika.
- Liczba projektów B+R realizowanych przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury badawczej [szt.] - w świetle opisanych w punkcie ad. 1 informacji pokontrolnej faktów nie można uznać, że powyższy wskaźnik został zrealizowany, ponieważ nie osiągnięto zakładanych w planie prac badawczo rozwojowych rezultatów projektu.

- Liczba przedsiębiorstw korzystających ze wspartej infrastruktury badawczej [szt.] – w świetle opisanych w punkcie ad. 1 w informacji pokontrolnej faktów nie można uznać że powyższy wskaźnik został zrealizowany, ponieważ nie osiągnięto zakładanych w planie prac badawczo rozwojowych rezultatów projektu.

- Liczba utrzymanych miejsc pracy [EPC] – nie zakładano realizacji wskaźnika.

- Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych [szt.] – z przedstawionych przez Beneficjenta w dniu kontroli dokumentów (dowód nr 5 do informacji pokontrolnej) nie wynika, że powyższy wskaźnik został zrealizowany.

- Liczba wprowadzonych innowacji procesowych [szt.] - w dniu kontroli Beneficjent na potwierdzenie realizacji wskaźnika przedstawił zamówienie na modernizację budynku złożone przez (dowód nr 6). W świetle informacji podanych w punkcie ad.1 informacji pokontrolnej nie można uznać że powyższy wskaźnik został zrealizowany.

- Liczba wprowadzonych innowacji produktowych [szt.] - w dniu kontroli Beneficjent na potwierdzenie realizacji wskaźnika przedstawił zamówienie na modernizację budynku złożone przez W świetle informacji podanych w punkcie ad.1 informacji pokontrolnej nie można uznać, że powyższy wskaźnik został zrealizowany.

- Wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa) [EPC] – nie zakładano realizacji wskaźnika.

- Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI 8) [EPC] – w dniu kontroli Beneficjent przedstawił umowy z dwoma mężczyznami i jedną kobietą. We wniosku aplikacyjnym Beneficjent deklarował zatrudnianie pracowników w wymiarze 231,30 etatu. Podczas kontroli pobrano deklarację rozliczeniową ZUS P DRA (dowód nr 7) z której wynika, że w lipcu 2023 r. Beneficjent ubezpieczał 137 osób. W związku z powyższym wskaźnik wzrostu zatrudnienia nie został zrealizowany.

- Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach - mężczyźni [EPC] – j.w.

- Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach - kobiety [EPC] – j.w.

Na podstawie § 25 ust. 2 pkt 1 umowy o dofinansowanie, biorąc pod uwagę powyższe ustalenia kontroli stwierdzono, że Beneficjent wykorzystał przekazane środki finansowe na cel inny niż określony w Projekcie, a także wydatkował je niezgodnie z § 3 ust. 1 umowy o dofinansowanie. Nie zapewnił osiągnięcia celu projektu, w tym realizacji wskaźników

EFRR-VII.

produktu i rezultatu zakładanych we wniosku o dofinansowanie. W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca uznała 100% poniesionych wydatków za niekwalifikowalne.

Instytucja Zarządzająca na podstawie art. 143 Rozporządzenia 1303/2013, art. 9 ust. 2 pkt. 8 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2018 r. poz. 1431 j.t. z późn. zm.) ustaliła wartość korekty wydatków kwalifikowalnych w następujący sposób:

$$Wk = W\% \times Wkw = 100\% \times 2\,365\,269,04 \text{ zł} = 2\,365\,269,04 \text{ zł.}$$

gdzie znaczenie poszczególnych symboli jest następujące:

Wk – wartość korekty,

Wkw – wartość faktycznie poniesionych wydatków kwalifikowalnych przedstawionych we wnioskach o płatność od do

$W\%$ – stawka procentowa wskazana z tytułu nie osiągnięcia celu projektu.

W związku ze stwierdzeniem przez Zespół kontrolny wyżej opisanej nieprawidłowości Instytucja Zarządzająca zaleciła zwrot pobranego dofinansowania w kwocie 1 546 398,92 zł, powiększonego o należne odsetki umowne, w terminie 14 dni od doręczania niniejszej Informacji pokontrolnej. Ponadto w związku z faktem, że Beneficjent złożył kolejny wniosek o płatność Instytucja Zarządzająca zaleciła pomniejszenie o 100% współfinansowania ze środków UE. W związku z powyższym zatwierdzony do wypłaty wniosek o płatność nr został pomniejszony o 100% współfinansowania ze środków UE, w wyniku czego powstała nierozliczona zaliczka w wysokości 667 743,44 zł podlegająca zwrotowi wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych.

Sumując, w wyniku nałożonej korekty finansowej, łączna kwota do zwrotu wynosi: 2 214 142,36 zł (słownie: dwa miliony dwieście czternaście tysięcy sto czterdzieści dwa złote, 36/100) wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

Następnie, w odpowiedzi na Informację Pokontrolną nr 7/N/I/RPO/2023 z dnia 20 października 2023 r. do Instytucji Zarządzającej wpłynęło w dniu 17 listopada 2023 r. pismo Beneficjenta tj. „wniosek o przedłużenie terminu na wniesienie zastrzeżeń do informacji

pokontrolnej”. Beneficjent zawnioskował o przedłużenie terminu wniesienia zastrzeżeń do informacji pokontrolnej do dnia 28 listopada 2023 r. Beneficjent argumentował ww. wniosek, iż z racji tak doniosłych konsekwencji finansowych niezbędny jest odpowiedni czas na zgromadzenie niezbędnych argumentów, które ostatecznie przesądzą, że w Projekcie do żadnej nieprawidłowości nie doszło. Według Beneficjenta sformułowane przez Kontrolujących zarzuty dotyczą szerokiego zakresu przedmiotowego – w zasadzie wszystkich etapów Projektu, co prowadzi do konieczności sporządzenia obszernych zastrzeżeń, zwłaszcza w sytuacji, w której zarzuty te Beneficjent uznaje za niezasadne. Kolejnym argumentem są dowody na które powołują się Kontrolujący, a które nie zostały załączone do ww. informacji pokontrolnej, a o których dostęp będzie ubiegał się Beneficjent. Według Beneficjenta powyższe skraca czas, jaki pozostaje do sporządzenia zastrzeżeń do informacji pokontrolnej.

W związku ze złożeniem przez Beneficjenta wniosku o przedłużenie terminu na wniesienie zastrzeżeń do Informacji Pokontrolnej nr 7/N/I/RPO/2023, Instytucja Zarządzająca pismem znak KC-I.432.223.3.2023 z dnia 17 listopada 2023 r. wyraziła zgodę na przedłużenie ww. terminu o 7 dni, tj. do 28 listopada 2023 r.

W dniu 17 listopada 2023 r. Instytucja Zarządzająca sporządziła notatkę służbową w związku z prośbą Pana - prezesa zarządu spółki o wgląd do załączników informacji pokontrolnej z kontroli doraźnej. Pan otrzymał kompletną dokumentację z kontroli do wglądu oraz sporządzenia fotografii. Ponadto na prośbę Beneficjenta wykonano kserokopię opinii eksperta, będącą dowodem do ww. informacji pokontrolnej.

W dniu 23 listopada 2023 r. do Instytucji Zarządzającej wpłynęło pismo Beneficjenta z dnia 21 listopada 2023 r. tj. „zastrzeżenia do Informacji Pokontrolnej z dnia 20 października 2023 r. o nr 7/N/I/RPO/2023”. Zdaniem Beneficjenta „wynik kontroli powinien być pozytywny dla Beneficjenta, zaś kontrolujący nie wykazali w sposób należyty, aby w Projekcie wystąpiła nieprawidłowość uzasadniająca stwierdzenie podstawy do dokonania korekty finansowej dofinansowania”. Jak twierdzi: „Beneficjent z niezależnych od niego przyczyn nie jest w stanie kompleksowo umotywić swojego stanowiska, a przekazanie szczątkowej argumentacji uznaje za niecelowe, bowiem nie prowadzące do osiągnięcia spodziewanego

EFRR-VII.

rezultatu. Powodem zaś, przez który Beneficjent nie jest w stanie przekazać kompleksowego uzasadnienia swojego stanowiska jest działanie właściwej instytucji, odpowiednio:

- nieprzekazanie Beneficjentowi załączników do informacji pokontrolnej wraz z samą informacją, co istotnie utrudniło skoordynowanie prac nad sporządzeniem uzasadnienia stanowiska Beneficjenta. Ustawie wdrożeniowej regulującej kontrolę projektów unijnych obce jest zachowanie kontrolujących polegające de facto na przekazaniu całości dokumentacji z kontroli oraz uzależnieniu dostępu do pozostałej części od złożenia odpowiedniego wniosku. Już w wyniku takiego działania Beneficjent nie był w stanie sporządzić uzasadnienia zastrzeżeń,

- Beneficjent, pismem z dnia 14 listopada 2023r. wnioskował o wydłużenie terminu na wniesienie zastrzeżeń. Właściwa instytucja nawet nie odpowiedziała na ten wniosek, a przecież bezsprzecznie zasadne było, aby termin na wniesienie zastrzeżeń został wydłużony.

Jednocześnie Beneficjent poinformował, że „przekaze uzasadnienie do zastrzeżeń do informacji pokontrolnej w późniejszym terminie. Wynika to również z faktu, iż Beneficjent zamierza zlecić ekspertyzę stanowiącą odpowiedź na opinię załączoną do informacji pokontrolnej”.

W odpowiedzi na ww. pismo Beneficjenta z dnia 21 listopada 2023 r. Instytucja Zarządzająca pismem znak KC-I.432.223.3.2023 z dnia 24 listopada 2023 r. poinformowała Beneficjenta, iż w dniu 17 listopada 2023 r. Pan – prezes zarządu spółki otrzymał wgląd do kompletnej dokumentacji z kontroli doraźnej projektu nr Zgodnie z prośbą Pana - prezesa zarządu spółki, kierownik zespołu kontrolującego wykonał oraz przekazał kserokopię opinii eksperta zewnętrznego dotyczącą realizacji ww. projektu.

Ponadto podkreślenia wymaga fakt, iż zgoda na przedłużenie terminu na wniesienie zastrzeżeń do Informacji Pokontrolnej nr 7/N/I/RPO/2023 została udzielona w piśmie z dnia 17 listopada 2023 r., ww. termin zgodnie z prośbą Beneficjenta został wydłużony o 7 dni, tj. do 28 listopada 2023 r.

Reasumując, mimo udostępnionej kompletnej dokumentacji z kontroli projektu oraz wydłużeniu terminu do dnia 28 listopada 2023 r. na wniesienie zastrzeżeń do Informacji Pokontrolnej nr 7/N/I/RPO/2023 Beneficjent do dnia 29 listopada 2023 r. nie wniósł zastrzeżeń do informacji pokontrolnej pomimo przychylenia się Instytucji Zarządzającej do wniosku Beneficjenta zarówno do wydłużenia terminu jak i udostępnieniu pełnej dokumentacji zgromadzonej podczas kontroli.

W związku z powyższym, pismem znak KC-I.432.223.3.2023 z dnia 29 grudnia 2023 r. Instytucja Zarządzająca przesłała do Beneficjenta ostateczną, niezmienną w treści Informację Pokontrolną Nr 7/N/I/RPO/2023 z dnia 20 października 2023 r.

Mając na uwadze powyższe zaistniała przyczyna rozwiązania Umowy o dofinansowanie bez wypowiedzenia. Zarówno kontrolujący jak również ekspert zewnętrzny potwierdzili, iż Beneficjent nie realizując zakresu rzeczowego projektu, tj. prac badawczych, które powinny być wykonane i ewidencjonowane w toku realizowanego projektu, nie realizuje celów projektu określonych we wniosku o dofinansowanie, tym samym narusza §3 ust. 1 i §7 ust. 1 umowy o dofinansowanie projektu. W ocenie Instytucji Zarządzającej Beneficjent swoim postępowaniem dobitnie pokazał, że realizował projekt niezgodnie z niniejszą umową oraz przepisami prawa, procedurami właściwymi dla programu.

W związku z czym zgodnie z § 25 ust. 2 pkt 1 umowy o dofinansowanie projektu, „Instytucja Zarządzająca może rozwiązać niniejszą Umowę bez wypowiedzenia, jeżeli:

1) Beneficjent wykorzystał przekazane środki finansowe (w całości lub w części) na cel inny niż określony w Projekcie lub niezgodnie z niniejszą Umową oraz przepisami prawa lub procedurami właściwymi dla Programu.”

Zgodnie z § 25 ust. 3 zawartej umowy o dofinansowanie: „*W przypadku rozwiązania Umowy z powodów, o których mowa w ust. 1 i 2, Beneficjent jest zobowiązany do zwrotu otrzymanego dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczonymi od dnia przekazania dofinansowania do dnia zwrotu, w terminie 14 dni od dnia rozwiązania Umowy i na rachunki bankowe wskazane przez Instytucję Zarządzającą*”.

EFRR-VII.

W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca pismem znak. IR-V.432.29.40.2019 z dnia 22 stycznia 2024 r. przekazała Beneficjentowi egzemplarz podpisanego oświadczenia o Rozwiązaniu Umowy nr Niniejsze pismo zostało odebrane przez Beneficjenta w dniu 14 lutego 2024 r.

Następnie Instytucja Zarządzająca zgodnie z treścią art. 207 ust. 8 u.f.p., pismem znak: IR-XIV.432.1.17.2022 z dnia 11 marca 2024 r. wezwała Beneficjenta do zwrotu wykorzystanego z naruszeniem procedur dofinansowania ze środków EFRR wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia doręczenia niniejszego wezwania. Niniejsze wezwanie zostało odebrane przez Beneficjenta w dniu 29 marca 2024 r.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie, w dniu 5 kwietnia 2024 r. do tutejszego Urzędu wpłynęło pismo tj. „*Odpowiedź na wezwanie do zwrotu środków*” z dnia 3 kwietnia 2024 r. w którym to Beneficjent odmawia zwrotu środków bez uprzedniego wydania stosownej decyzji w toku wszczętego postępowania administracyjnego.

W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca pismem znak: IR- XIV.432.1.17.2020 z dnia 15 kwietnia 2024 r. w oparciu o art. 61 § 4 k.p.a, oraz zgodnie z art. 207 ust. 9 pkt 1 u.f.p. zawiadomiła Beneficjenta w przedmiotowej sprawie, że zostało wszczęte z urzędu postępowanie administracyjne w przedmiocie określenia kwoty przypadającej do zwrotu i terminu, od którego nalicza się odsetki, oraz sposobu zwrotu środków w formie decyzji w sprawie zwrotu przez Beneficjenta dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. Powyższe zawiadomienie zostało odebrane przez pełnomocnika adresata w dniu 29 kwietnia 2024 r.

Następnie stosownie do postanowień art. 10 § 1 k.p.a. Instytucja Zarządzająca pismem znak: IR-XIV.432.1.17.2022 z dnia 21 maja 2024 r. zawiadomiła Beneficjenta, iż został przygotowany materiał dowodowy do wydania decyzji w sprawie zwrotu przez Beneficjenta dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, wypłaconego w ramach umowy o dofinansowanie nr wraz z odsetkami

w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. Instytucja Zarządzająca powiadomiła Beneficjenta o możliwości zapoznania się w siedzibie Instytucji Zarządzającej z aktami sprawy, w oparciu o które zostanie podjęta stosowna decyzja oraz o możliwości wypowiedzenia się, co do zebranych materiałów oraz zgłoszonych żądań. Jednocześnie, zgodnie z art. 36 § 1 k.p.a. Instytucja Zarządzająca zawiadomiła, że ze względu na konieczność doręczenia niniejszego pisma oraz umożliwienia Beneficjentowi wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, sprawa nie zostanie rozpatrzona w ustawowym terminie. Zostanie załatwiona do dnia 19 sierpnia 2024 r. Zawiadomienie zostało odebrane w dniu 7 czerwca 2024 r.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie do Instytucji Zarządzającej wpłynęło w dniu 24.06.2024 r. pismo Beneficjenta w którym wnioskuje o dopuszczenie jako dowodu w sprawie Raportu nr 66/24/KC/2024 pt. „*Ocena z wykonania zadań podczas realizacji projektu* nr wniosku

W ocenie Instytucji Zarządzającej opinia prywatna opracowana na zlecenie Strony nie ma przymiotu opinii biegłego, dlatego należy ją traktować jedynie jako stanowisko Strony, która dla jego uwiarygodnienia odwołuje się do autorytetu eksperta czy specjalisty z danej dziedziny. Opinię prywatną uznać należy jedynie za dowód tego, że osoba lub osoby, które ją podpisały wyraziły zawarty w niej pogląd, nie korzystają one natomiast z domniemania zgodności z prawdą zawartych w niej twierdzeń. Powyższe znajduje swoje odzwierciedlenie w wyroku KIO z dnia 22 maja 2020 r., sygn. akt KIO 342/20. Co ważne, taki dowód nie może mieć charakteru przesądzającego o zasadności swoich racji, iż Projekt został zrealizowany poprawnie, a wymagane jego efekty zostały osiągnięte. W kontekście opinii prywatnych nie można bowiem wykluczyć swoistego „dopasowywania” opinii prywatnej do potrzeb zlecającego czy motywu finansowego (skoro zlecono komuś wykonanie za wynagrodzeniem stosownego opracowania w określonym celu, zleceniobiorca może czuć się w obowiązku wykonać zamówienie, by cel ten został osiągnięty).

Mając na uwadze powyższe, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego jako Instytucja Zarządzająca RPOWŚ na lata 2014-2020 podjął w dniu 17 lipca 2024 r. decyzję nr 17/24 określającą Beneficjentowi przypadającą do zwrotu kwotę środków dofinansowania z EFRR

w łącznej wysokości: 2 214 142,36 zł (słownie: dwa miliony dwieście czternaście tysięcy sto czterdzieści dwa zł, 36/100) zł, tytułem zwrotu całości dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. W uzasadnieniu swej decyzji Instytucja Zarządzająca wskazała, że cel projektu nie został osiągnięty, wobec czego doszło do naruszenia postanowień § 3 ust 1 oraz § 7 ust. 1 i 2 umowy o dofinansowanie, a co za tym idzie wszystkie środki wypłacone w ramach umowy o dofinansowanie zostały poniesione z naruszeniem procedur obowiązujących przy ich wykorzystaniu, o których mowa w art. 207 u.f.p, w związku z czym podlegają zwrotowi.

W przedmiotowej decyzji zgodnie z art. 207 ust. 12a pkt 1 u.f.p. zawarto pouczenie o możliwości zwrócenia się do Instytucji Zarządzającej z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia lub wniesienia do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach skargi na decyzję w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy sporządzony przez Pełnomocnika Spółki wpłynął na Kancelarię Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w dniu 20 sierpnia 2024 r. (data stempla pocztowego z dnia 19 sierpnia 2024 r.) tj. w przewidzianym prawem terminie (decyzja została doręczona Beneficjentowi w dniu 5 sierpnia 2024 r.). Pełnomocnik Spółki zaskarżonej decyzji zarzuca:

1. naruszenie art. 24 ust 1 w zw. z ust 9 pkt 2 ustawy wdrożeniowej, art. 207 ust.1 pkt 1 i 2 oraz ust. 9 u.f.p., a także art. 2 pkt 36 i art. 143 ust 2 rozporządzenia 1303/2013 poprzez ich niewłaściwe zastosowanie prowadzące do stwierdzenia w projekcie nieprawidłowości i z tego tytułu żądanie zwrotu środków wykorzystanych na jego realizację, gdy tymczasem do nieprawidłowości o jakiej mowa w art. 2 pkt 36 rozporządzenia 1303/2013 w projekcie nie doszło, a sposób realizacji przez Beneficjenta projektu i efekt jaki osiągnął nie powinny prowadzić do żądania zwrotu środków,
2. (z ostrożności procesowej, gdyby zarzut nr 1 nie został uznany za trafny) art. 207 ust.1 pkt 1 i 2 oraz ust. 9 u.f.p., art. 2 pkt 36 i art. 143 ust 2 rozporządzenia 1303/2013 oraz art. 2 pkt 1 rozporządzenia Rady (WE, Euroatom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich, zwanym dalej: rozporządzeniem 2988/95, poprzez zupełne pominięcie zasady proporcjonalności oraz żądanie zwrotu środków w rażąco nadmiernej wysokości,

3. przepisów postępowania, które mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 6, art. 7, art. 8 § 1, art. 75 § 1 art. 77 § 1 oraz art. 107 § 3 k.p.a poprzez naruszenie zasady praworządności, zaniechanie podjęcia kroków niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i załatwienia sprawy, pominięcia słusznego interesu strony postępowania i interesu publicznego, jak również niewyczerpujące zebranie materiału dowodowego i zupełnie dowolne ustalenie, które nie pozwalało na dokładne wyjaśnienie stanu faktycznego oraz załatwienie sprawy, a w szczególności:
- organ oparł zaskarżoną decyzję wyłącznie na ocenie ekspertów nie dokonując w toku postępowania weryfikacji zasadności ich stanowisk,
 - organ zaniechał powołania biegłego, gdzie bezwzględnie zachodziła taka konieczność ze względu na okoliczności, iż rozstrzygnięcie sprawy wymagało wiadomości specjalnych, a organ nie dysponował odpowiednim zasobem kadrowym,
 - organ zainteresowany był nie obiektywnym rozstrzygnięciem sprawy, lecz wygzekwowaniem należności w związku z negatywną opinią ekspertów, czego potwierdzenie stanowi treść zaskarżonej decyzji.

Przed wydaniem niniejszej decyzji stosownie do postanowień art. 10 § 1 k.p.a. Instytucja Zarządzająca pismem znak: EFRR-VII.432.1.7.2024 z dnia 18 września 2024 r. zawiadomiła Stronę, że został przygotowany materiał dowodowy do wydania decyzji w sprawie ponownego rozpatrzenia sprawy. Ponadto przedmiotowym pismem Organ powiadomił Stronę o możliwości zapoznania się w siedzibie Instytucji Zarządzającej z aktami sprawy, w oparciu o które zostanie podjęta stosowna decyzja oraz o możliwości wypowiedzenia się, co do zebranych materiałów oraz zgłoszonych żądań w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego zawiadomienia. Jednocześnie zgodnie z art. 36 § 1 K.p.a. Instytucja Zarządzająca zawiadomiła, że ze względu na konieczność doręczenia niniejszego pisma oraz umożliwienia Stronie wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, sprawa nie może być rozpatrzona w ustawowym terminie. W związku z tym zostanie ona załatwiona do dnia 15 listopada 2024 r. Beneficjent odbiór ww. zawiadomienia potwierdził w dniu 23 września 2024 r. Beneficjent nie zapoznał się z materiałem dowodowym. Następnie, w związku z prowadzoną oceną materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Instytucja Zarządzająca przedłużyła termin załatwienia sprawy do

EFRR-VII.

13 grudnia 2024 r., o czym Beneficjent został poinformowany pismem z dnia 14 listopada 2024 r.

W tak ustalonym stanie faktycznym i po przeanalizowaniu całości zgromadzonego materiału dowodowego należy stwierdzić, co następuje.

Zgodnie z art. 6 ustawy wdrożeniowej, system realizacji programu operacyjnego zawiera warunki i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji programów operacyjnych, obejmujące w szczególności zarządzanie, monitorowanie, sprawozdawczość, kontrolę i ewaluację oraz sposób koordynacji działań podejmowanych przez instytucje. Podstawę systemu realizacji programu operacyjnego mogą stanowić w szczególności przepisy prawa powszechnie obowiązującego, wytyczne, szczegółowy opis osi priorytetowych programu operacyjnego, opis systemu zarządzania i kontroli oraz instrukcje wykonawcze zawierające procedury działania właściwych instytucji.

Następnie, zgodnie z treścią art. 9 ust.1 pkt 2 ustawy wdrożeniowej instytucją zarządzającą jest zarząd województwa w przypadku regionalnego programu operacyjnego.

Ponadto, zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 8 i 9 lit. a ustawy wdrożeniowej, do zadań instytucji zarządzającej należy nakładanie korekt finansowych oraz odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w szczególności kwot związanych z nałożeniem korekt finansowych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych albo w umowie o dofinansowanie projektu, albo w decyzji o dofinansowaniu projektu.

Zgodnie z art. 207 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy u.f.p. w przypadku gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich są:

- 1) wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem,
- 2) wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184,

– podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji, o której mowa w ust. 9, na wskazany w tej decyzji rachunek bankowy.”

W świetle art. 207 ust. 12a pkt 1 u.f.p. w przypadku wydania decyzji w pierwszej instancji przez instytucję zarządzającą służy wniosek do tej instytucji albo organu o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W związku z regulacją prawną art. 67 ust.1 u.f.p. do spraw dotyczących należności, o których mowa w art. 60, nieuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się przepisy k.p.a. i odpowiednio przepisy działu III Ordynacji podatkowej.

Na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566) do zadań zarządu województwa należy w szczególności przygotowywanie projektów strategii rozwoju województwa, planu zagospodarowania przestrzennego i regionalnych programów operacyjnych oraz ich wykonywanie.

Na podstawie art. 46 ust. 2a ustawy. o samorządzie województwa decyzje wydane przez zarząd województwa w sprawach z zakresu administracji publicznej podpisuje marszałek.

W decyzji wymienia się imiona i nazwiska członków zarządu, którzy brali udział w wydaniu decyzji.

Podstawowy akt prawa krajowego, który określa zasady prowadzenia polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, podmioty prowadzące tę politykę oraz tryb współpracy między nimi, stanowi ustawa wdrożeniowa. Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy wdrożeniowej za przygotowanie i prawidłową realizację programu operacyjnego odpowiada instytucja zarządzająca, którą w przypadku programu regionalnego jest zarząd województwa. Do zadań instytucji zarządzającej należy między innymi (vide: art. 9 ust. 2) dokonywanie płatności ze środków programu operacyjnego na rzecz beneficjentów, prowadzenie kontroli realizacji programu operacyjnego, w tym weryfikacja prawidłowości wydatków ponoszonych przez beneficjentów - w przypadku regionalnego programu operacyjnego, monitorowanie postępów realizacji programu operacyjnego, odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w szczególności kwot związanych z nałożeniem korekt finansowych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych albo w umowie o dofinansowanie projektu, albo w decyzji o dofinansowaniu projektu, w tym wydawanie decyzji o zwrocie środków przeznaczonych na realizację

programów, projektów lub zadań oraz decyzji o zapłacie odsetek, o których mowa odpowiednio w art. 207 ust. 9 i art. 189 ust. 3b u.f.p.

W świetle art. 104 i art. 107 ustawy k.p.a. organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, która rozstrzyga sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończąc sprawę w danej instancji.

W świetle art. 41 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie województwa do zadań zarządu województwa należy w szczególności przygotowywanie projektów strategii rozwoju województwa, planu zagospodarowania przestrzennego i regionalnych programów operacyjnych oraz ich wykonywanie.

Obowiązki państw członkowskich i Komisji w zakresie wydatkowania środków finansowych budżetu Unii doprecyzowano w odpowiednich przepisach Rozporządzenia 1303/2013.

Z przepisów tych wynika, że na państwach członkowskich ciąży dwojakiego rodzaju obowiązki: po pierwsze mają ustanowić i zapewnić skuteczne funkcjonowanie systemów zarządzania i kontroli dla realizacji programów operacyjnych, a po drugie, prowadzić działania w odniesieniu do nieprawidłowości: zapobiegać im, wykrywać je, odzyskiwać kwoty wypłacone nienależnie oraz informować Komisję o wykrytych nieprawidłowościach i przebiegu postępowań prowadzonych w tych sprawach (poz. 65 Rozporządzenia 1303/2013).

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt. 36 Rozporządzenia 1303/2013 „nieprawidłowość - oznacza każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie EFSI, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem”.

Mając na uwadze omówioną powyżej definicję nieprawidłowości, obowiązującą w prawie wspólnotowym, należy więc wskazać, iż skutki finansowe wynikające z danego naruszenia, na jakie mógł być narażony budżet Wspólnoty mają wymiar nie tylko rzeczywisty (udowodniony), ale również i wymiar potencjalny (trudny do oszacowania).

Taki sposób rozumienia definicji nieprawidłowości ugruntował się już w utrwalonej linii orzeczniczej Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, który w Wyroku TSUE w sprawie C-406/14 z dnia 14 lipca 2016 r. oraz w wyroku z dnia 6 grudnia 2017 w sprawie C-408/16 stwierdził, że: „naruszenie prawa Unii stanowi nieprawidłowość w rozumieniu tego przepisu jedynie wtedy, gdy powoduje ono lub mogłoby spowodować szkodę w budżecie ogólnym Unii w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku. Naruszenie takie należy zatem uznać za nieprawidłowość, o ile może ono jako takie mieć skutki budżetowe. Natomiast nie trzeba udowadniać wystąpienia konkretnych skutków finansowych.”

Celem projektu wskazanym w planie prac badawczo - rozwojowych było opracowanie innowacyjnej technologii termomodernizacji istniejących budynków użyteczności publicznej przy wykorzystaniu surowców i materiałów na bazie odpadów i ubocznych produktów spalania węgla w elektrowniach wraz z dostosowaniem tych budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Celami szczególnymi projektu było zminimalizowanie zanieczyszczeń środowiska, dzięki efektywnemu zagospodarowaniu odpadów, opracowanie taniej i efektywnej metodologii modernizacji istniejących budynków na bazie tanich materiałów odpadowych oraz optymalizacja zużycia energii do poziomu energooszczędnego i pasywnego w budynkach modernizowanych.

Prace badawczo – rozwojowe zaplanowane do przeprowadzenia w ramach projektu miały umożliwić opracowanie innowacyjnej technologii termomodernizacji istniejących budynków użyteczności publicznej przy wykorzystaniu surowców i materiałów na bazie odpadów i ubocznych produktów spalania węgla w elektrowniach, opracowanie docelowych parametrów budynków energooszczędnego i przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a także opracowanie procesów wytwarzania innowacyjnych materiałów budowlanych na bazie odpadów, które zostaną wykorzystane do poprawy parametrów energetycznych istniejących budynków.

Bezpośrednimi rezultatami projektu miały być opracowane procesy wytwarzania materiałów budowlanych o ulepszonych właściwościach, na bazie odpadów oraz technologia modernizacji istniejących budynków przy wykorzystaniu tych materiałów.

Beneficjent zadeklarował, że po zakończeniu realizacji projektu spółka
zacznie świadczyć innowacyjną usługę polegającą na wykonaniu termomodernizacji budynku

wraz z przystosowaniem obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz z wyposażeniem budynku w zintegrowany, inteligentny system zarządzania pozwalający na obniżenie zapotrzebowania energetycznego i kosztów eksploatacji.

Planowane prace badawczo – rozwojowe w ramach projektu przedstawiały się następująco

Etap I – Badania Przemysłowe, które polegały na badaniach i analizie dostępnych materiałów i surowców stosowanych w budownictwie w celu opracowania produktów o ulepszonych właściwościach. Celem zadania nr 1 było opracowanie technologii wytwarzania materiałów budowlanych o ściśle zdefiniowanych parametrach, wytworzonych na bazie odpadów i ubocznych produktów spalania oraz przeznaczonych do poprawy właściwości izolacyjnych budynków. Efektem końcowym tego etapu (kamieniem milowym) zgodnie z założeniami miało być opracowanie istotnego elementu docelowej technologii kompleksowej modernizacji budynków. Produktem – efektem realizacji etapu miały być ulepszone materiały budowlane na bazie odpadów wraz z recepturami ich wytwarzania oraz z określeniem ich jakości i wytrzymałości.

Etap II – Badania przemysłowe, które polegały na opracowaniu parametrów docelowych budynku – modelowanie laboratoryjne. W ramach zadania nr 2 Beneficjent zaplanował opracowanie parametrów docelowego budynku w kontekście obniżenia zapotrzebowania energetycznego oraz przystosowania obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnością. W zakresie uzgodnień dla osób z niepełnosprawnością wskazano na osoby niewidome i o obniżonej sprawności ruchowej. Opracowanie modelu pozwalającego na zautomatyzowanie wykonania analizy wariantów termomodernizacji budynku i wybór najlepszego rozwiązania w postaci programu komputerowego lub interaktywnej bazy danych, które po wprowadzeniu odpowiednich parametrów pozwolą na wybór optymalnego rozwiązania termomodernizacji oraz opracowanie systemu zarządzania budynkiem, który umożliwi automatyczną odpowiedź obiektu na zmieniające się warunki atmosferyczne, czy pory dnia pozwalając na maksymalizację funkcjonalności przy minimalizacji kosztów eksploatacji. Efektem końcowym tego etapu (kamieniem milowym) zgodnie z założeniami miało być uzyskanie spójnego rozwiązania dotyczącego parametrów technicznych i użytkowych budynków, modyfikowanych przy zastosowaniu nowej technologii.

Etap III – Prace rozwojowe, które polegały na budowie stanowiska badawczego i optymalizacji technologii w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. W ramach zadania

Beneficjent zaplanował prace polegające na testowaniu wyników prac badawczych (tynki wewnątrz budynków) oraz budowę linii prototypowej (testowane opracowanej na etapie badań przemysłowych technologii wytwarzania materiałów budowlanych). W pierwszej kolejności zaplanowano przeprowadzenie etapu nr 3 tj. wykonanie testów technologii na stanowiskach badawczych od wzorujących z dużym prawdopodobieństwem rzeczywiste warunki eksploatacyjne. Prace miały się odbyć wewnątrz budynku i miały polegać na budowie stanowiska badawczego, które miało przyjąć formę inteligentnego laboratorium energooszczędnego budownictwa. W ramach tego zadania Beneficjent zaplanował przetestowanie i optymalizację szeregu rozwiązań mających na celu zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło i ograniczenie zużycia energii w budynku, wykorzystując w tym celu materiały opracowane w zadaniu nr 1 i modele komputerowe opracowane w ramach zadania nr 2. W ramach zadania nr 3 konieczna była budowa prototypu linii technologicznej, na której miały być przeprowadzone badania testowe wytwarzania materiałów budowlanych opracowanych w ramach prac badawczych projektu. Budowa prototypu miała umożliwić dopracowanie każdego z elementów procesu w warunkach rzeczywistych w skali półprzemysłowej. Przedmiotem zadania miała być również usługa opracowania dokumentacji konstrukcyjno-technologicznej dla linii technologicznej na bazie przeprowadzonych badań przemysłowych i prac rozwojowych. Efektem końcowym tego etapu (kamieniem milowym) zgodnie z założeniami miało być opracowanie projektu technologicznego i dokumentacji technicznej oraz budowa stanowiska badawczego umożliwiającego testowanie technologii w warunkach zbliżonych do rzeczywistych.

Etap IV – Prace rozwojowe – prace walidacyjne w warunkach rzeczywistych. W ramach zadania Beneficjent zaplanował przeprowadzenie kompleksowej modernizacji istniejącego budynku w celu przetestowania i dopracowania kształtu docelowej technologii. Budynek miał zostać poddany audytowi energetycznemu zarówno przed jak i po przeprowadzeniu prac walidacyjnych. Na podstawie przeprowadzonego audytu nastąpić miało opracowanie konkretnych rozwiązań technicznych wraz z określeniem ich opłacalności czego podstawą miała być analiza wariantów termomodernizacji budynku, w kontekście optymalnego zapotrzebowania energetycznego, która miała być przeprowadzona przy użyciu modelu opracowanego w ramach zadania nr 2. Na podstawie przeprowadzonej analizy nastąpić miał wybór m.in. optymalnej grubości warstw izolacji oraz optymalna wartość współczynnika

przenikania ciepła dla konkretnego budynku, na podstawie której nastąpić miał wybór stosowanych materiałów budowlanych i procesów ich nanoszenia. Następnie miały zostać przeprowadzone prace remontowo – modernizacyjne dużego budynku na podstawie wytyczonych parametrów. Ostatnim etapem miało być ponowne przeprowadzenie audytu energetycznego pozwalającego na ostateczne potwierdzenie skuteczności opracowanej technologii. Efektem końcowym tego etapu (kamieniem milowym) zgodnie z założeniami miało być opracowanie kompleksowej dokumentacji i wytycznych dla każdego z etapów prowadzonego procesu modernizacji ścian, podłóg i dachów w warunkach operacyjnych. Na podstawie opracowanej dokumentacji miało być możliwe końcowe szkolenie pracowników technicznych i kadry inżynierskiej planowanej do zaangażowania w świadczenie innowacyjnej usługi wdrożenia technologii.

Część zaplanowanych w ramach prac rozwojowych prac merytorycznych, których Beneficjent nie był w stanie przeprowadzić we własnym zakresie, z uwagi na ograniczone zasoby techniczne oraz kompetencje jak i parametry projektowe zamierzał zlecić jednostce zewnętrznej. Przedmiotowe koszty obejmowały:

- koszt badań dotyczących zastosowania nowych rozwiązań materiałowych,
- uzyskanie opinii niezależnego instytutu,
- opracowanie audytu energetycznego,
- opracowanie projektu i dokumentacji technicznej.

Badania miały zostać zlecone dwóm podmiotom, tj. uczelni publicznej, państwowemu instytutowi badawczemu, instytutowi PAN lub innej jednostce naukowej.

W dniu 6 marca 2023 r. ekspert zewnętrzny - dr hab. inż. sporządził opinię w sprawie realizowanego przez spółkę projektu nr pn.

„.....”. Po dokonaniu analizy dokumentów aplikacyjnych, regulaminu konkursu, sposobu realizacji projektu i sprawozdanych wyników ekspert stwierdził, że:

W odniesieniu do etapu 1 projektu – badań przemysłowych, z przedstawionego przez Beneficjenta raportu z wykonanych prac wynika, że nie przeprowadził on w pełni zakresu prac opisanych we wniosku o dofinansowanie i w planie prac B+R. Beneficjent dokonał

analizy dostępnych materiałów i surowców stosowanych w budownictwie oraz analizy możliwości wykorzystania materiałów odpadowych w celu substytucji, a także przetestował każdy z najważniejszych ubocznych produktów spalania węgla w elektrowniach, natomiast nie przedstawił, a tym samym nie udokumentował prowadzonych badań w zakresie aglomeracji, mieszanek surowców, wypalania czy spiekania itp. Po przeprowadzeniu badań właściwości materiałów Beneficjent skomponował jeden nowy produkt, tj. gips z dodatkiem mikrosfery, na którym skoncentrował dalsze prace. W opinii eksperta było to dopuszczalne, ale należało przeprowadzić badania i prace oraz udokumentować wyniki z użyciem innych materiałów ponieważ w etapie 1 zaplanowano „znalezienie optymalnego zastosowania dla każdego z tych surowców” a nie tylko wybranych, a w przypadku nie znalezienia zastosowania należało udokumentować zrealizowane prace wskazujące na brak możliwości zastosowania tych produktów jako materiałów budowlanych. Beneficjent nie zrealizował, nie udokumentował i nie przedstawił również zakresu prac dotyczących wytworzenia, na bazie wypracowanych mieszanek, bloków testowych które miały służyć do oznaczenia parametrów jak dla materiałów budowlanych i nie przeprowadził zaplanowanych badań nad uzyskanymi materiałami. Beneficjent wybrał tylko jeden produkt do dalszych prac z pominięciem innych materiałów i przeprowadził tylko niektóre analizy (brak badań dotyczących starzenia się, wysokiej temperatury na zmieniające się warunki atmosferyczne gwarantującej brak uszkodzeń strukturalnych, przebarwień itp., dlatego nie można uznać, że ten etap został zrealizowany w pełni. Beneficjent co prawda przedstawił metodę nanoszenia na ściany budynków opracowanej mieszanki czyli tynku gipsowego z mikrosferą, jednak w opisie zadania wskazano inne założenia do opracowania, np. wykorzystanie cementu z popiołu lotnego, nanoszenie materiałów w formie surowców sypkich i przedstawienia tych prac w raporcie, czego zabrakło, natomiast Beneficjent sformułował wniosek, że trzeba dalej prowadzić badania, ale tylko gipsu z mikrosferą bo nic innego się nie nadaje.

W odniesieniu do etapu 2 projektu – badań przemysłowych, z przedstawionego przez Beneficjenta raportu z wykonanych prac ekspert stwierdził, że nie znajduje się w nim żadna informacja dokumentująca realizację prac dotyczących opracowania parametrów docelowych budynku oraz zakresu udogodnień dla osób z niepełnosprawnością. Z przedstawionych informacji wynika, że w odniesieniu do opracowania modelu pozwalającego na zautomatyzowanie wykonania analizy wariantów termomodernizacji budynku prace te

dotyczyły obliczeń, modelowych przy użyciu programu inżynierskiego do analiz budowlanych, które zostały zastosowane do dwóch budowli tj. budynku jednorodzinnego i szkoły, a zatem nie zrealizowano zakresu prac w tym zakresie. W raporcie zaprezentowano informacje o możliwościach programu oraz wyniki jego użycia, niemniej jednak nie zaprezentowano omówienia wyników co jest dalece niewystarczające. Nie jest również jasne czy wprowadzono własne materiały termoizolacyjne do programu i jakie były wyniki ich użycia. Zrealizowane prace, w ocenie eksperta, nie mają znamion i nie były pracami badawczymi jak i nie uzyskano w ich wyniku żadnej nowej wiedzy czy danych. W raporcie brak jest również informacji odnośnie opracowania systemu zarządzania budynkiem inteligentnym, wobec czego należy uznać, że zakres prac w tym zakresie również nie został zrealizowany co znajduje potwierdzenie w treści raportów z realizacji prac rozwojowych, w których zaprezentowano urządzenia, w które wyposażono budynek.

W odniesieniu do etapu 3 projektu – prace rozwojowe, z przedstawionego przez Beneficjenta raportu z wykonanych prac wynika, że Beneficjent przeprowadził bardzo ograniczone prace w ramach zadania nr 3, wykonał 8 tynków i przedstawił analizy jednej nieoznaczonej próbki tynku, ale nie przedstawił żadnego opisu i charakterystyki badanych próbek ani wniosków z otrzymanych wyników. Przedstawiono pomiary przewodnictwa cieplnego, wilgotności i temperatury z dwóch dni bez żadnej informacji o miejscu i sposobie ich pomiaru co całkowicie dyskwalifikuje takie dane, a zatem nie można przyjąć, że prace założone do realizacji w ramach zadania zostały wykonane w sposób pełny i wystarczający. Ponadto ekspert stwierdził, że zostały przeprowadzone bliżej nieokreślone prace tynkarskie w budynku, jednak nie przedstawiono żadnych informacji potwierdzających zakresu prac dotyczących wyboru najbardziej optymalnych rozwiązań w kontekście termomodernizacji. W odniesieniu do budowy linii prototypowej ekspert stwierdził, że wybudowano linię produkcyjną a nie badawczą czy prototypową do celów badawczych. Nie przedstawiono również wyników z jakichkolwiek badań które miały być prowadzone i testów wytwarzania materiałów budowlanych oraz nie dopracowano elementów procesu w warunkach rzeczywistych, bo po prostu kupiono gotową linię produkcyjną wykonaną na zamówienie Beneficjenta z opracowaną przez dostawcę dokumentacją konstrukcyjno - technologiczną. Nie przedstawiono żadnych wyników i danych potwierdzających realizację założonych zadań na linii prototypowej, nie przedstawiono wyników pozwalających uznać że

zrealizowano weryfikację technologii, weryfikację założeń i optymalizację technologii, brak jest nawet opisu opracowanej technologii z wcześniejszych etapów, a zatem nie można mówić o opracowaniu jakiegokolwiek technologii, a co dopiero optymalizacji czy weryfikacji. W raporcie przedstawiono również wyniki badań XRF, wmywania i inne charakteryzujące właściwości, próbki tynku, wyniki badań mikroskopowego tynku termoizolacyjnego ELPO oraz wyniki XRD tynku termoizolacyjnego, na czym zakończono prezentację. Brak jest jakichkolwiek wniosków z przeprowadzonych badań, z przedstawionych wyników nie da się wyciągnąć praktycznie żadnych wniosków, nie można również dokonać ich porównania do materiałów budowlanych dostępnych na rynku, wobec czego są one praktycznie nieużyteczne. Podsumowując, ekspert stwierdził niezrealizowanie stanowiska badawczego umożliwiającego testowanie technologii w warunkach zbliżonych do rzeczywistych.

A zamiast stanowiska badawczego wybudowany został zakład/installacja produkcyjna co było niezgodnie z przewidzianym do realizacji w etapie 3 zakresem merytorycznym zaplanowanych prac, a jeśli Beneficjent wykazałby, że nie było potrzeby realizacji małej skali stanowiska i od razu można było przejść do wdrożenia i budowy instalacji produkcyjnej to należało to zawrzeć w opisie prac badawczych i uzasadnić.

W odniesieniu do etapu 4 projektu – prace rozwojowe ekspert stwierdził, że biorąc pod uwagę fakt, że w ramach projektu został opracowany tylko jeden produkt tynk wewnętrzny z dodatkiem mikrosfery o niskich właściwościach termoizolacyjnych), a modele komputerowe, które miały być opracowane, nie zostały opracowane w ogóle, więc nie ma możliwości aby w jakimkolwiek zakresie optymalizować jakiejkolwiek parametry budynków. Przedstawiony „zintegrowany system zarządzania inteligentnym budynkiem” nie jest żadnym zintegrowanym systemem zarządzania inteligentnym budynkiem, a oddzielnymi urządzeniami, do sterowania lub zbierania danych dostępnych komercyjnie do użytku domowego. O braku stworzenia systemu świadczy również brak zaprezentowania danych ze wszystkich czujników skorelowanych w czasie i obejmujących wszystkie mierzone dane. Nie opracowano żadnych rozwiązań, a to co zostało zainstalowane to dostępne na rynku do użytku domowego rozwiązania komercyjne. Nie zaprezentowano, a przedstawione wyniki z testowania, nie mogą być uznane ani za wystarczające, ani wiarygodne, ani merytorycznie poprawne aby móc twierdzić, że nastąpiła jakakolwiek weryfikacja jakiegokolwiek technologii,

czy optymalizacja docelowej technologii, jak również żadnej technologii nie opracowano.

W zaprezentowanych wynikach brak jest jakiegokolwiek technologii opracowanej w ramach projektu, czy będącej wynikiem jego realizacji. Zaprezentowany stan realizacji nie kwalifikuje się nawet jako projekt inwestycyjny bo żaden inwestor nie odebrałby tak „inteligentnego” budynku. Nie opracowano żadnej technologii inteligentnego budynku, jak i Beneficjent nie ma nawet możliwości sformułowania oferty świadczenia usługi w zakresie tworzenia inteligentnych budynków co potwierdził poziomem wykonanych prac.

Ekspert stwierdził ponadto, że przedstawione w raporcie opisy to ogólnikowe twierdzenia bez udokumentowania i poparcia w faktach. Z przedstawionych w nim informacji wynika, że zrealizowano jedynie audyty przed modernizacją i po modernizacji, remont, ale brak jest rzetelnych informacji o jego zakresie i jakich materiałów użyto podczas remontu oraz wyposażono budynek w dobrane i niezwiązane ze sobą w jakikolwiek sposób system urządzenia do wyposażenia domowego, nie spełniające wymagań do nazywania ich urządzeniami pomiarowymi czy systemem pomiarowym. W ocenie eksperta wątpliwości budzi również zastosowanie do remontu materiałów dostępnych na rynku zamiast użycia materiałów będących wynikiem realizacji projektu. Projekt bowiem miał dotyczyć opracowania technologii termoizolacyjnej budynków poprzez opracowanie nowych materiałów o lepszych właściwościach pochodzących z odpadów, a wykonane prace remontowe oprócz użycia tynku z mikrosferą będącego wynikiem przeprowadzonych prac dotyczą również innych materiałów niebędących nowymi materiałami. W związku z tym nie może być mowy o kompletnej technologii termomodernizacji, a jedynie o jednym materiale i to do stosowania wewnątrz budynków – tynk gipsowy z mikrosferą o nieznaczonej termoizolacyjności w porównaniu do tynków dostępnych na rynku.

Mając na uwadze powyższe, ekspert stwierdził, że „... projekt nie został zrealizowany z zachowaniem należytej staranności i w wymaganym zakresie. Realizacja była wybiórcza, i w większości obszarów merytorycznie niepełna. Opracowany został tylko jeden produkt – tynk wewnętrzny z dodatkiem mikrosfery o niskich właściwościach termoizolacyjnych. Modele komputerowe, które miały zostać opracowane w ramach Zadania 2, nie zostały opracowane w ogóle, a zamiast tego użyto dostępnego komercyjnie programu komputerowego, co nie może być uznane za opracowanie modelu komputerowego... Nie opracowano dokumentacji technologicznej i wytycznych dla żadnego z etapów prowadzonego procesu modernizacji

ścian, podłóg i dachów w warunkach operacyjnych”, nie wybudowano również prototypu linii technologicznej a zakupiono pełnoskalową linię produkcyjną, czego nie można uznać za zgodne z projektem. Dodatkowo, w raportach brak jest jakichkolwiek danych o testach i przeprowadzonych badaniach, a jeśli zostały zamieszczone to są wyrywkowe i niewystarczające, co więcej większość zakupionych urządzeń nie spełnia kryteriów urządzeń badawczych by umożliwić prowadzenie badań.

Wobec powyższego w opinii eksperta „... zakres realizowanego projektu nie jest zgodny z zakładanymi we Wniosku o Dofinansowanie rezultatami, jak i projekt był prowadzony w sposób niewłaściwy i nie doprowadził do uzyskania zakładanych w przyznanym Wniosku rezultatów”.

Biorąc pod uwagę ustalenia w ramach przeprowadzonych kontroli realizowanego projektu, a także ustalenia eksperta zewnętrznego należy stwierdzić, że Beneficjent w analizowanej sprawie wykorzystał przekazane środki finansowe na cel inny niż określony w Projekcie, jednocześnie nie zapewniając osiągnięcia celu projektu, w tym realizacji wskaźników produktu i rezultatu zakładanych we wniosku o dofinansowanie co stanowi naruszenie postanowień umowy o dofinansowanie oraz wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków tj.:

1. § 3 ust. 1 umowy o dofinansowanie, zgodnie z którym Beneficjent był zobowiązany do realizacji Projektu z należytą starannością oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu, w trakcie realizacji Projektu oraz w okresie jego trwałości,
2. § 7 ust. 1 umowy o dofinansowanie, zgodnie z którym Beneficjent był zobowiązany do realizacji Projektu w sposób, który zapewni osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu zakładanych we wniosku o dofinansowanie w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości Projektu,
3. § 7 ust. 2 umowy o dofinansowanie, w przypadku braku osiągnięcia zakładanych wskaźników na koniec okresu realizacji Projektu Beneficjent zobowiązany jest do zwrotu dofinansowania w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością

docelową wskaźnika, a osiągniętą wartością wskaźnika lub całości dofinansowania w przypadku nieosiągnięcia celu Projektu.

4. podrozdziału 6.2 pkt 3 lit. e), f), i g) Wytycznych kwalifikowalności wydatków tj. wydatkiem kwalifikowalnym jest wydatek spełniający łącznie następujące warunki:
- e) został poniesiony zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie,
 - f) jest niezbędny do realizacji celów projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu,
 - g) został dokonany w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

Zgodnie z ugruntowanym już w poprzedniej perspektywie finansowej orzecznictwem sądów administracyjnych takie istotne naruszenie postanowień umowy o dofinansowanie stanowi wystarczającą podstawę do przyjęcia, że zaistniała przesłanka określona w art. 207 ust. 1 pkt 2 u.f.p., uzasadniająca wydanie decyzji określającej kwotę dofinansowania podlegającą zwrotowi (wyrok NSA sygn. akt: II GSK 732/11). W takim stanie faktycznym uznać należy, że Beneficjent naruszył procedury wydatkowania środków unijnych i krajowych, a tym samym środki finansowe przeznaczone na realizację projektu, w ramach którego nie osiągnięto założonego celu projektu, podlegają zwrotowi.

W ocenie Beneficjenta, wyrażonej we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, o braku podstaw do żądania zwrotu środków jednoznacznie przesądza treść raportu nr 66/24/KC/2024 „Ocena z wykonania realizacji projektu
..... nr wniosku:
.....” zwanego dalej „raportem nr 66/24/KN/2024” sporządzonego przez Jeżeli nawet, mimo osiągnięcia przez Beneficjenta po realizacji projektu określonych efektów, niezrealizowanie przez Beneficjenta wszystkich wskazanych we wniosku o dofinansowanie czynności, powinno wiązać się ze zwrotem, to zwrot ten powinien być marginalny, a żądanie zwrotu całości stanowi rażące naruszenie zasady proporcjonalności o której konieczności uwzględnienia przy wymierzaniu korekty finansowej stanowi art. 143 ust 2 rozporządzenia 1303/2013 oraz art. 2 pkt 1 rozporządzenia 2988/95.

Odnosząc się do powyższego twierdzenia Beneficjenta należy wskazać, że szczegółowe zasady dofinansowania projektu, który został wybrany w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020 regulowane są w formie umowy, zawieranej pomiędzy beneficjentem, którego projekt został wybrany do dofinansowania, a Instytucją Zarządzającą. Umowa ta określa prawa i obowiązki beneficjenta, w tym zasady zwrotu otrzymanych środków w przypadku nieprawidłowego ich wykorzystania oraz podstawy uznania, że środki są wykorzystywane nienależycie.

Cywilnoprawny charakter umowy o dofinansowanie powoduje, że w zakresie w niej nieunormowanym zastosowanie znajdują przepisy kodeksu cywilnego oraz przepisy aktów właściwych dla systemu wdrażania funduszy europejskich, takich jak ustawa wdrożeniowa, a także procedury, wytyczne i instrukcje wydawane przez właściwe instytucje zaangażowane w proces realizacji programu operacyjnego. Treść takiej umowy nie może zostać ukształtowana w sposób dowolny, gdyż zawierana jest w warunkach związania stron systemem realizacji programu operacyjnego przyjętym przez Instytucję Zarządzającą na podstawie art. 6 ustawy wdrożeniowej. Umowa o dofinansowanie jest więc elementem projektu, tj. przedsięwzięcia realizowanego w ramach programu operacyjnego. W związku z powyższym, nie wypełnienie jej postanowień przez beneficjenta ma wpływ na realizację przez instytucję zarządzającą kompetencji do odzyskiwania kwot podlegających zwrotowi, w tym wydawania decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację projektu.

Z punktu widzenia regulacji zamieszczonych w umowie o dofinansowanie projektu, których celem jest ochrona interesów UE należy zauważyć, że w każdym wzorze umowy dostępnym na stronie internetowej instytucji zarządzającej znalazły się regulacje dotyczące szczegółowych zasad i warunków, na jakich miało być dokonywane przekazywanie, wykorzystanie i rozliczanie wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez beneficjenta na realizację projektu w tym unormowania, które określały m.in.: całkowitą wartość realizacji projektu, wydatki kwalifikowalne, okres realizacji projektu, wkład własny beneficjenta, zasady kwalifikowalności wydatków, zabezpieczenie prawidłowej realizacji umowy a także zasady ponoszenia wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi udzielania zamówień publicznych oraz ponoszenia wydatków zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji. Ponadto we wzorze umowy znalazły się regulacje dotyczące zasad monitoringu i sprawozdawczość projektu, obowiązki w zakresie archiwizacji oraz informacji i promocji; zasady zachowania

trwałości projektu, kontrolę realizacji projektu, skutki prawne nieprawidłowości przy wykorzystaniu dofinansowania, odpowiedzialności beneficjenta za dysponowanie środkami publicznymi. W przypadku w którym umowa o dofinansowanie projektu zobowiązywała beneficjenta do stosowania wytycznych wówczas Beneficjent był zobowiązany do ich stosowania. Wobec powyższego, Instytucja Zarządzająca zwraca uwagę, że Beneficjent zgodnie z zawartą umową o dofinansowanie był zobowiązany do bezwzględnego stosowania zasad i warunków dofinansowania w niej zawartych ponieważ realizował projekt dofinansowany z udziałem środków publicznych, a nie całkowicie środków własnych.

Każdy projekt dofinansowany ze środków UE musi być realizowany zgodnie z wszelkimi postanowieniami zawartymi w umowie o dofinansowanie. Jest to zasada od której nie ma odstępstw. Integralną częścią umowy jest wniosek aplikacyjny wraz z załącznikami. Za poprawność realizacji projektu odpowiada Beneficjent a zatem w celu kontroli poprawności realizowanego projektu z zapisami umowy o dofinansowanie beneficjenci powinni stosować procedurę monitorowania. Podpisując umowę o dofinansowanie, Beneficjent zobowiązał się do realizacji Projektu w pełnym zakresie, zgodnie z umową o dofinansowanie i jej załącznikami oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową, zgodną z Harmonogramem rzeczowo-finansowym realizację Projektu oraz osiągnięcie i utrzymanie celów zakładanych we wniosku o dofinansowanie, w trakcie realizacji projektu jak i w okresie jego trwałości. Należy zaznaczyć, iż obowiązki Beneficjenta wynikają z uregulowań systemu realizacji Programu, w szczególności z umowy o dofinansowanie, a także z przepisów unijnych i krajowych, wytycznych, oraz instrukcji. To Beneficjent ponosi pełną odpowiedzialność za prawidłowość realizacji Projektu, zgodnie z systemem realizacji Programu i jednocześnie wyraża zgodę na stosowanie dokumentów wchodzących w zakres systemu realizacji Programu.

Dokumenty tworzące system realizacji programu operacyjnego (umowa o dofinansowanie, wytyczne, komunikaty, opracowane przez instytucje zarządzające) stanowią wprawdzie specyficzne, ale prawne uregulowania. Projekty realizowane są przez beneficjentów na podstawie umowy o dofinansowanie, która stanowi podstawowe źródło uprawnień i obowiązków jej stron, w tym beneficjenta. Procedury te mogą wynikać nie tylko z aktu prawa

powszechnie obowiązującego, ale także z łączącej strony umowy o dofinansowanie, w której zostaje określony uzgodniony sposób działania beneficjenta. Sposób ten jest obowiązujący i odstępstwo od niego stanowi naruszenie procedur, o jakim mowa w art. 184 u.f.p.

Zgodnie z art. 143 Rozporządzenia 1303/2013, państwa członkowskie w pierwszej kolejności ponoszą odpowiedzialność za śledzenie nieprawidłowości, działając na podstawie dowodów świadczących o wszelkich większych zmianach mających wpływ na charakter lub warunki realizacji lub kontroli operacji, lub programów operacyjnych oraz dokonując wymaganych korekt finansowych. W myśl ust. 2 ww. przepisu państwo członkowskie dokonuje korekt finansowych wymaganych w związku z pojedynczymi lub systemowymi nieprawidłowościami stwierdzonymi w operacjach lub programach operacyjnych. Korekty dokonywane przez państwo członkowskie polegają na anulowaniu całości lub części wkładu publicznego w ramach programu operacyjnego. Państwo członkowskie bierze pod uwagę charakter i wagę nieprawidłowości oraz straty finansowe poniesione przez fundusze.

Zgodnie z zapisami „Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020” (vide: art. 6 ustawy wdrożeniowej), gdzie w rozdziale 8.8 wskazano, że: *„Na etapie rozliczenia końcowego wniosku o płatność kwalifikowalność wydatków w projekcie oceniana jest w odniesieniu do stopnia osiągnięcia założeń merytorycznych określonych we wniosku o dofinansowanie projektu, co jest określane jako reguła proporcjonalności. Założenia merytoryczne projektu, o których mowa w pkt 2, mierzone są poprzez wskaźniki produktu i rezultatu bezpośredniego, określone we wniosku o dofinansowanie projektu. **Zgodnie z regułą proporcjonalności, w przypadku nieosiągnięcia założeń merytorycznych projektu właściwa instytucja będąca stroną umowy może uznać za niekwalifikowalne wszystkie wydatki** lub odpowiednią część wydatków dotychczas rozliczonych w ramach projektu. Wysokość wydatków niekwalifikowalnych uzależniona jest od stopnia nieosiągnięcia założeń merytorycznych projektu.”*

Natomiast w rozdziale 6.2 pkt 3 lit e) i f) wskazano, że: *Wydatkiem kwalifikowalnym jest wydatek spełniający łącznie następujące warunki: ...e) został poniesiony zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu, f) jest niezbędny do realizacji celów projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu”.*

Zgodnie z art. 24 ust 1 ustawy wdrożeniowej stwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości indywidualnej albo nieprawidłowości systemowej, powoduje powstanie obowiązku podjęcia przez właściwą instytucję odpowiednich działań, o których mowa w ust. 9 lub 11. W myśl art. 24 ust. 9 tejże ustawy instytucja zarządzająca zobligowana jest, w zależności od momentu wykrycia nieprawidłowości, do pomniejszenia wartości wydatków kwalifikowalnych ujętych we wniosku o płatność ewentualnie do wszczęcia procedury odzyskiwania od beneficjentów kwoty współfinansowania, zgodnie z art. 207 u.f.p. Definicję nieprawidłowości zawiera Rozporządzenie 1303/2013 oraz uchylające Rozporządzenie 1083/2006. Zgodnie z art. 2 punkt 36 niniejszego rozporządzenia „nieprawidłowość” oznacza każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie EFSI, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem”.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że na gruncie poprzednio obowiązującego Rozporządzenia, tj. Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 roku ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 nieprawidłowością było „jakikolwiek naruszenie przepisu prawa wspólnotowego wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które powoduje lub mogłoby spowodować szkodę w budżecie ogólnym Unii Europejskiej w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku z budżetu ogólnego”.

Aktualnie obowiązująca definicja nieprawidłowości doprecyzowała kwestię tego, jakiego systemu porządku prawnego ma dotyczyć naruszenie tj. naruszenie jakich przepisów prawa oceniane będzie w kategoriach nieprawidłowości. Poprzednio definicja wskazywała na naruszenie przepisów prawa wspólnotowego. Obecnie zapis Rozporządzenia 1303/2013 wskazuje na *każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego*.

W treści art. 12 wskazano: „Przedsięwzięcia EFSI oraz operacje, które są wspierane z tych funduszy, powinny być zgodne z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i odpowiednimi przepisami prawa krajowego i, które wdrażają bezpośrednio lub pośrednio niniejsze

rozporządzenie i przepisy dotyczące poszczególnych funduszy”. Wobec powyższego, w ramach tychże nieprawidłowości mieści się między innymi naruszenie procedur obowiązujących w zakresie realizacji projektów, finansowanych ze środków europejskich, o czym przesądza art. 184 ust. 1 u.f.p. Z regulacji tej wynika bowiem, że procedury realizacji projektów mogą mieć źródło nie tylko w powszechnie obowiązujących przepisach prawa, ale również w umowach zawartych między stronami, tj. beneficjentem oraz instytucją zarządzającą, tak jak to miało miejsce w niniejszej sprawie.

Przywołany wyżej przepis wiąże pojęcie nieprawidłowości ze skutkiem w postaci szkody, jednakże poprzez tę szkodę rozumie nie tylko szkodę rzeczywistą, stanowiącą obiektywnie rzecz biorąc uszczerbek w budżecie Unii Europejskiej, o charakterze wymiernym, ale także szkodę potencjalną. Szkodą w interesach finansowych UE jest finansowanie z funduszy unijnych nieuzasadnionego wydatku, z kolei nieuzasadniony wydatek to taki, który poniesiony został z naruszeniem podstawowych zasad prawa wspólnotowego.

Takie zdefiniowanie nieprawidłowości sprawia, że niezrealizowanie celów projektu musi być kwalifikowane jako nieprawidłowość z art. 2 pkt 36 Rozporządzenia 1303/2013. W niniejszej sprawie w tych więc kategoriach należy potraktować nieosiągnięcie celów projektu, a zatem niezrealizowanie projektu należy uznać za szkodę całości wydatkowanych środków (szkoda realna), gdyż decydującym kryterium kwalifikowalności jest zgodność wydatków z celami projektu, harmonogramem jego realizacji i obowiązującymi w tym zakresie procedurami i nie ma tu znaczenia charakter projektu. Należy zauważyć, że cały projekt oraz założone jego cele należy traktować kompleksowo, co w konsekwencji skutkuje zastosowaniem sankcji, obejmujących zwrot całości pobranych i niewłaściwie (niezgodnie z procedurami) wykorzystanych środków. Brak jest podstaw prawnych do różnicowania środków, w ramach tej samej procedury na część wydatkowaną w sposób prawidłowy i część dotkniętą uchybieniami, gdy cele projektu nie zostały zrealizowane. Zebrany w sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że Beneficjent nie przeprowadził w pełni zakresu prac przewidzianych w etapie 1, a jedynym produktem na bazie odpadów będzie gips z dodatkiem mikrosfery i żadnych innych materiałów budowlanych ani receptur wytwarzania na bazie odpadów nie opracowano. Zrealizowane w ramach Etapu 2 prace nie były pracami badawczymi jak i nie uzyskano w ich wyniku żadnej nowej wiedzy czy danych. Nie opracowano modelu pozwalającego na zautomatyzowane wykonanie analizy wariantów

termomodernizacji budynku i wybór najlepszego rozwiązania, tylko użyto zakupiony za około 400 zł gotowy program komercyjny KAN OZC 7.0 pro. W ramach etapu 3 Beneficjent miał m.in. wybudować linię prototypową, natomiast wybudował linię produkcyjną, a nie badawczą czy prototypową do celów badawczych o czym świadczą rozmiary, moce i przepustowości urządzeń, które kwalifikują tą instalację jako produkcyjną, a nie badawczą czy nawet półtechniczną. W ramach realizacji projektu został opracowany tylko jeden produkt – tynk wewnętrzny z dodatkiem mikrosfery o niskich właściwościach termoizolacyjnych. Modele komputerowe, które miały być opracowane w ramach zadania 2 nie zostały opracowane w ogóle. W związku z tym nie ma możliwości aby w jakimkolwiek zakresie optymalizować jakiegokolwiek parametry budynków. Opisywany przez Wnioskodawcę zintegrowany system zarządzania budynkiem nie jest systemem, a oddzielnymi urządzeniami do sterowania lub zbierania danych dostępnych komercyjnie do użytku domowego. O braku stworzenia systemu świadczy również brak zaprezentowanych danych ze wszystkich czujników skorelowanych w czasie i obejmujących wszystkie mierzone dane. Projekt Beneficjenta miał dotyczyć opracowania kompleksowej technologii termomodernizacji budynków, jednak w wyniku weryfikacji dokumentacji związanej z realizacją projektu stwierdzono, że Beneficjent w ramach projektu wybudował zakład produkcyjny i laboratorium do badania materiałów budowlanych, a jedynym opracowanym w ramach projektu materiałem jest tynk gipsowy.

W ocenie Instytucji Zarządzającej ww. naruszenia warunków wykorzystania środków dofinansowania otrzymanych w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020 naraziły budżet UE na straty. Dopuszczając się ww. naruszeń Beneficjent spowodował wystąpienie szkody rzeczywistej, ponieważ doszło do wydatkowania przez Instytucję Zarządzającą środków, które poprzez niezrealizowanie założeń projektowych w całości, nie doprowadziły do osiągnięcia jego celu.

Różnica w wartości wydatków kwalifikowalnych w chwili podjęcia decyzji o dofinansowaniu rzeczono projektu jest istotna w obszarze celowości poniesienia tych wydatków, a to z kolei ma bezpośredni wpływ na budżet Unii Europejskiej, ponieważ środki będące różnicą wydatków sprzed i po zmianach potencjalnie mogły mieć inne i efektywniejsze przeznaczenie. W analizowanej sprawie Beneficjent obciążył budżet Unii Europejskiej

środkami EFRR w kwocie 2 214 142,36 zł, które nie doprowadziły do realizacji założonych celów projektu.

W ocenie Beneficjenta, wyrażonej we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, organ w zaskarżonej decyzji w sposób niebudzący wątpliwości naruszył szereg przepisów administracyjnych. Według Beneficjanta organ prowadząc postępowanie nie powinien opierać się wyłącznie na ustaleniach dokonanych w ramach weryfikacji projektu, a powinien podjąć własne działania mające na celu wyjaśnienie czy w projekcie wystąpiła nieprawidłowość oraz, czy zachodzą podstawy do dokonania korekty finansowej. Przepisy postępowania administracyjnego wymagają od organu aby w trakcie prowadzenia postępowania podejmował wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy (art. 7 k.p.a.) w tym aby w sposób wyczerpujący zebrał i rozpatrzył cały materiał dowodowy (art. 77 § 1 k.p.a.), natomiast organ w zasadzie ograniczył się do oparcia decyzji na ustaleniach ekspertów powołanych w toku kontroli realizacji projektu, przy tym z treści decyzji nie wynika, że organ podjął jakiegokolwiek czynności związane z weryfikacją poszczególnych stanowisk ekspertów. Dodatkowo, Beneficjent stwierdził, że organ jest organem administracji ogólnej, nie zaś wyspecjalizowanej i nie posiada właściwego zasobu kadrowego do należytej oceny pracy ekspertów, a powołując ekspertów do oceny projektu organ przyznał, że niezbędne są do tego osoby posiadające wiadomości specjalne, wobec czego organ powinien powołać biegłego celem weryfikacji zasadności oceny ekspertów. Nie powołanie w sprawie biegłego prowadzi do naruszenia art. 7, art. 75 § 1, art. 77 § 1 k.p.a. oraz godzi w art. 8 § 1 k.p.a. ponieważ nie budzi zaufania do organów władzy publicznej sytuacja, w której organ orzeka wyłącznie na podstawie oceny anonimowych dla Beneficjenta ekspertów, których stanowisko bez jakiegokolwiek weryfikacji organ aprobuje.

Odnosząc się do powyższego należy wskazać, że z treści art. 7 i art. 77 § 1 k.p.a. wynika, że w toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli, zaś organ administracji publicznej jest obowiązany

w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzyć cały materiał dowodowy. Z kolei, stosownie do art. 75 § 1 k.p.a. jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. W szczególności dowodem mogą być dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Zgodnie z wyjaśnieniami zawartymi w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 4 sierpnia 2017 r. (sygn. I OSK 1607/16, LEX nr 2345355), w każdym postępowaniu organ ma obowiązek zgromadzenia dowodów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia danej sprawy i poczynienia na tej podstawie niezbędnych ustaleń faktycznych. O tym, jakie ustalenia faktyczne są konieczne dla załatwienia sprawy, decydują jednak prawidłowo wyłożone przepisy prawa materialnego, a nie subiektywne przekonanie strony. W ocenie Instytucji Zarządzającej powołanie biegłego w przedmiotowej sprawie nie było konieczne, natomiast jeżeli Strona uważała, że okoliczność ta ma znaczenie dla sprawy to nic nie stało na przeszkodzie, żeby taki wniosek złożyć, czego strona nie uczyniła. Należy zwrócić uwagę, że obowiązek wyczerpującego zebrania przez organ materiału dowodowego nie oznacza nieograniczonego obowiązku poszukiwania przez ten organ materiałów dowodowych, które miałyby wykazać okoliczności korzystne dla strony postępowania. Na stronie postępowania administracyjnego ciąży bowiem obowiązek udowodnienia okoliczności, na podstawie których wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne. W trakcie trwania czynności kontrolnych Beneficjent złożył wniosek o przedłużenie terminu na wniesienie zastrzeżeń do Informacji Pokontrolnej nr 7/N/I/RPO/2023, w której Instytucja Zarządzająca nałożyła na niego korektę finansową w wysokości 100% wydatków kwalifikowalnych wskazując, że czas ten jest niezbędny na zgromadzenie argumentów, które ostatecznie przesądzą, że w Projekcie do żadnej nieprawidłowości nie doszło, a także, w związku z brakiem dołączenia do informacji pokontrolnej dowodów zebranych w sprawie, do których dostępu Beneficjent będzie się ubiegał. Wobec powyższego, Instytucja Zarządzająca wyraziła zgodę na przedłużenie tego terminu do 28 listopada 2023 r. W dniu 17 listopada 2023 r Beneficjent otrzymał kompletną dokumentację z kontroli do wglądu oraz sporządzenia z niej fotografii. Ponadto na prośbę Beneficjenta wykonano kserokopię opinii eksperta, będącą dowodem do ww. informacji pokontrolnej. W przekazanych 23 listopada 2023 r, zastrzeżeniach Beneficjent wskazał, że *„wynik kontroli powinien być pozytywny dla Beneficjenta, zaś kontrolujący nie wykazali w sposób należyty, aby w Projekcie wystąpiła nieprawidłowość uzasadniająca stwierdzenie*

podstawy do dokonania korekty finansowej dofinansowania”. Beneficjent stwierdził, że „... z niezależnych od niego przyczyn nie jest w stanie kompleksowo umotywić swojego stanowiska, a przekazanie szczątkowej argumentacji uznaje za niecelowe, bowiem nie prowadzące do osiągnięcia spodziewanego rezultatu. Powodem zaś, przez który Beneficjent nie jest w stanie przekazać kompleksowego uzasadnienia swojego stanowiska jest ... nieprzekazanie Beneficjentowi załączników do informacji pokontrolnej wraz z samą informacją, co istotnie utrudniło skoordynowanie prac nad sporządzeniem uzasadnienia stanowiska Beneficjenta. Ustawie wdrożeniowej regulującej kontrolę projektów unijnych obce jest zachowanie kontrolujących polegające de facto na przekazaniu całości dokumentacji z kontroli oraz uzależnieniu dostępu do pozostałej części od złożenia odpowiedniego wniosku. Już w wyniku takiego działania Beneficjent nie był w stanie sporządzić uzasadnienia zastrzeżeń, a także Beneficjent (...) wnioskował o wydłużenie terminu na wniesienie zastrzeżeń. Właściwa instytucja nawet nie odpowiedziała na ten wniosek, a przecież bezsprzecznie zasadne było, aby termin na wniesienie zastrzeżeń został wydłużony. Jednocześnie Beneficjent poinformował Instytucję Zarządzającą, że „przekaze uzasadnienie do zastrzeżeń do informacji pokontrolnej w późniejszym terminie. Wynika to również z faktu, iż Beneficjent zamierza zlecić ekspertyzę stanowiącą odpowiedź na opinię załączoną do informacji pokontrolnej”. Wobec powyższego, Instytucja Zarządzająca zwróciła Beneficjentowi uwagę, że w dniu 17 listopada 2023 r. Pan – prezes zarządu spółki otrzymał wgląd do kompletnej dokumentacji z kontroli doraźnej projektu nr Zgodnie z prośbą Pana - prezesa zarządu spółki, kierownik zespołu kontrolującego wykonał oraz przekazał kserokopię opinii eksperta zewnętrznego dotyczącą realizacji ww. projektu. Ponadto podkreślenia wymaga fakt, iż zgoda na przedłużenie terminu na wniesienie zastrzeżeń do Informacji Pokontrolnej nr 7/N/I/RPO/2023 została udzielona w piśmie z dnia 17 listopada 2023 r., ww. termin zgodnie z prośbą Beneficjenta został wydłużony o 7 dni, tj. do 28 listopada 2023 r. Wobec braku złożenia zastrzeżeń do informacji pokontrolnej stała się ona ostateczna.

Mając na uwadze powyższe, podkreślenia wymaga fakt, że to Strona powinna przekazać organowi dowody dotyczące okoliczności, których wykazanie leży w jej interesie, pod rygorem negatywnych dla niej skutków procesowych. Podobnie, Strona powinna przedłożyć

dowody, gdy ich przekazanie zależy wyłącznie od jej woli. W takich sytuacjach nieskuteczne będzie, co do zasady, późniejsze kwestionowanie przez Stronę ustaleń faktycznych poczynionych przez organ administracji i podnoszenie zarzutu niewyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy. Beneficjent nie zrealizował wszystkich celów projektu wskazanych we wniosku o dofinansowanie w terminie określonym w umowie o dofinansowanie, a także w trakcie trwających czynności kontrolnych nie przekazał dowodów potwierdzających realizację celów założonych w projekcie.

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Beneficjent poruszył kwestię przekazanego w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego za pismem z dnia 19 czerwca 2024 r. raportu nr 66/24/KN/2024 sporządzonego przez z wnioskiem o przeprowadzenie dowodu z przekazanego raportu.

W ocenie Beneficjenta dopuszczenie raportu jako dowodu w sprawie nie tylko nie jest sprzeczne z prawem, ale również może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy czym spełnia ustawowe przesłanki dopuszczenia dowodu w sprawie (art. 75 § 1 k.p.a.) ponieważ z treści raportu jednoznacznie wynika, że projekt został zrealizowany poprawnie, a wymagane jego efekty zostały osiągnięte. Beneficjent wskazał, że Organ stwierdził, że raport (opinia) nie stanowi opinii biegłego, a wyłącznie opinię prywatną i poczytywana jest przez Organ wyłącznie jako stanowisko Beneficjenta. Tymczasem Beneficjent nie twierdził, ani nie wnioskował o to, aby opinia została uznana za opinię biegłego. Za kuriozalne należy uznać stanowisko o niewiarygodności opinii ze względu na „dopasowanie” jej treści do potrzeb i do celów Beneficjenta jako zleceniodawcy nie wskazując żadnych argumentów na poparcie takiego stanowiska, a dyskwalifikuje opinię państwowej jednostki naukowej wyłącznie ze względu na okoliczność, iż ta jest korzystana dla Beneficjenta. Dodatkowo, Beneficjent wskazał, że Organ w treści decyzji w ogóle pominął treść raportu, tymczasem przepisy postępowania wymagają, żeby Organ rozważył stanowisko Beneficjenta, a jeżeli nie uważa je za trafne, to wskazał w uzasadnieniu decyzji z jakiej przyczyny.

Odnosząc się do powyższego Instytucja Zarządzająca zwraca uwagę, że kwestionując wnioski wpływające z dowodów w postaci opinii „*anonimowego eksperta*” powołanego przez Instytucję Zarządzającą Beneficjent twierdzi, że opinia ta powinna zostać zweryfikowana

EFRR-VII.

przez biegłego, tymczasem opinia przedstawiona przez Beneficjenta i wykonana na jego zlecenia jednoznacznie „przesądza o braku podstaw do żądania zwrotu środków” i poddana weryfikacji przez biegłego być nie musi. W ocenie Instytucji Zarządzającej takiego stanowiska Beneficjenta nie sposób zaakceptować, ponieważ jeżeli w ocenie Beneficjenta w sprawie wymagane są wiadomości specjalne, to tym bardziej dowód z opinii biegłego nie może zostać zastąpiony opinią prywatną, wobec czego Instytucja Zarządzająca stoi na stanowisku, że opinia wykonana na zlecenie zainteresowanego podmiotu może być co najwyżej traktowana na poparcie jego stanowiska lub rozszerzenie argumentacji strony postępowania i podlega ocenie jako kolejny dowód w sprawie.

W tym miejscu Instytucja Zarządzająca zwraca uwagę, że wybór ekspertów do oceny/weryfikacji projektów w ramach EFRR nie jest przypadkowy i dokonywany jest zgodnie z *Wytycznymi w zakresie korzystania z usług ekspertów w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020, Ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020* (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) oraz przyjętą przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego *Procedurą naboru kandydatów na ekspertów i prowadzenia Wykazu Kandydatów na Ekspertów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 dla działań finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego*, zwanego dalej: „Wykazem Kandydatów”, Instytucja Zarządzająca przeprowadza nabór (jeden bądź kilka) poprzez ogłoszenie na stronie internetowej Urzędu na nabór ekspertów dla województwa świętokrzyskiego pod kątem Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji np. metalurgia i odlewnictwo czy turystyka prozdrowotna. Eksperci składają kwestionariusze oraz dokumenty dotyczące wykształcenia czy osiągnięć i doświadczenia. Powołana Komisja pod przewodnictwem Dyrektora bądź Zastępcy Dyrektora Departamentu EFRR ocenia kandydatury a następnie Uchwałą Zarządu Województwa umieszcza ich w Wykazie Kandydatów wraz z określoną Inteligentną specjalizacją przypisaną do danego eksperta. Jeden ekspert może mieć kilka specjalizacji. W przypadku oceny projektu czy opinii w sprawie realizacji projektu w pierwszej kolejności opiekun sprawdza w jakiej specjalizacji (RIS) jest złożony projekt. Następnie weryfikuje się wyżej wskazany Wykaz Kandydatów, sprawdzając jacy eksperci odpowiadają specjalizacji projektu (projekt też może być realizowany w ramach więcej niż jednej specjalizacji, wtedy lista ekspertów jest krótsza,

ponieważ taki ekspert też musi być fachowcem w więcej niż jednej specjalizacji). Jeśli znajdziemy takich ekspertów w Wykazie Kandydatów, Instytucja Zarządzająca kontaktuje się z nimi e-mailowo bądź telefonicznie z pytaniem czy podejmą się wydania opinii czy oceny projektu. Jeśli dany ekspert wyrazi zgodę Instytucja Zarządzająca przeprowadza badanie ewentualnych powiązań eksperta z Beneficjentem poprzez badania programem „Skaner”, badając „rejestr.io”, CIDG oraz Centralny Rejestr Beneficjentów Rzeczywistych. Jeśli badanie jest pozytywne (brak wykrytych powiązań) sporządza się stosowny protokół z przeprowadzonych czynności. Po przeprowadzeniu wszystkich wyżej wymienionych procedur Instytucja Zarządzająca może przystąpić do zawarcia umowy z ekspertem celem przeprowadzenia oceny czy sporządzenia opinii. Do analizy projektów badawczo-rozwojowych nie można wybrać przypadkowej osoby, a eksperta o wysokich kwalifikacjach, specjalisty w dziedzinie w jakiej Beneficjent realizuje projekt. Mając na uwadze doświadczenie, wydane publikacje oraz przebieg kariery naukowej Pan spełnił wymogi Instytucji Zarządzającej w celu przeprowadzenia fachowej i rzetelnej oceny przeprowadzonych badań przez spółkę

Wobec powyższego, Instytucja Zarządzająca stoi na stanowisku, że w rozpatrywanej sprawie działała na podstawie przepisów prawa i dokonała oceny w oparciu o materiał dowodowy zebrany i rozpatrzony w sposób wyczerpujący, stosownie do postanowień art. 7, art. 8 § 1, art. 75 § 1, art. 77 § 1 oraz art. 103 § 3 k.p.a. W niniejszej sprawie nie doszło zatem do naruszenia zasad postępowania administracyjnego, albowiem organy obu instancji podjęły wszelkie działania niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy i w sposób wyczerpujący nie tylko zebrały, ale i rozpatrzyły cały materiał dowodowy, odnosząc się także do dowodów przedłożonych przez Spółkę. Jak wynika z utrwalonego w orzecznictwie poglądu, działania podejmowane w ramach wskazanych powyżej obowiązków mają na celu dokonanie ustaleń pozwalających na prawidłowe zastosowanie prawa materialnego. Oznacza to, że to normy prawa materialnego wskazują, jakie fakty mają znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, wyznaczają tym samym zakres postępowania dowodowego i zakres ustaleń faktycznych koniecznych dla załatwienia sprawy (por. wyrok NSA z dnia 7 lipca 2015 r., o sygn. akt II GSK 1449/14). Odmienna ocena materiału dowodowego, niż oczekiwał tego Beneficjent, nie stanowi naruszenia przepisów

postępowania administracyjnego. Wbrew zarzutom wskazanym we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w niniejszej sprawie wzięto pod uwagę cały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, który jednoznacznie potwierdza, że w istocie doszło do nieprawidłowości podczas realizacji umowy o dofinansowanie. Beneficjent nie zrealizował projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie a opinia eksperta z dnia 6 marca 2023 r. jedynie potwierdza, że projekt nie został zrealizowany w sposób zgodny z umową o dofinansowanie oraz dokumentacją aplikacyjną

Odnosząc się natomiast do treści raportu nr 66/24/KC/2024 przekazanego przez Beneficjanta za pismem z dnia 19 czerwca 2024 r. Instytucja Zarządzająca wskazuje, że Zleceniodawcą sporządzenia raportu była firma, Wykonawcą raportu była oraz, że raport stanowi „Ocenę z wykonania zadań podczas realizacji projektu, która została wykonana na podstawie wyników badań zamieszczonych przez Beneficjanta w raportach z realizacji niniejszego projektu.

Mając na uwadze powyższe, należy wskazać, że:

1. W odniesieniu do realizacji etapu I realizowanego projektu na potwierdzenie zrealizowania tego etapu projektu Beneficjent przedłożył Instytucji Zarządzającej następujące raporty z przeprowadzenia I etapu Projektu:

- raport miesięczny dotyczący realizacji prac w ramach projektu za **styczeń 2019 r.**, z którego wynika, że celem badań było określenie składu fizykochemicznego próbek popiołu lotnego ze współspalania biomasy z węglem oraz popiołu 100% biomasy,
- raport miesięczny dotyczący realizacji prac w ramach projektu za **lutym 2019 r.**, z którego wynika, że celem badań było określenie składu fizykochemicznego próbek mieszaniny popiołowo – żużlowej,
- raport miesięczny dotyczący realizacji prac w ramach projektu za **marzec 2019 r.**, z którego wynika, że celem badań było określenie składu fizykochemicznego próbek gipsu pochodzącego z instalacji odsiarczania spalin,
- raport miesięczny dotyczący realizacji prac w ramach projektu za **kwiecień 2019 r.**, z którego wynika, że celem badań było określenie składu fizykochemicznego próbek mikrosfery suchej,

EFRR-VII.

- raport miesięczny dotyczący realizacji prac w ramach projektu za **maj 2019 r.**, z którego wynika, że celem badań było określenie właściwości mieszanek z udziałem gipsu z odsiarczania spalin, mieszanki popiołowo – żuźlowej, popiołu ze współspalania oraz popiołu ze spalania 100% biomasy.
- raport miesięczny dotyczący realizacji prac w ramach projektu za **czerwiec 2019 r.**, z którego wynika, że celem badań było określenie reakcji na ogień próbek gipsowych oraz próbek z dodatkiem mikrosfery.
- raport miesięczny dotyczący realizacji prac w ramach projektu za **sierpień 2019 r.**, z którego wynika, że raport przygotowano na podstawie uzyskanych wyników badań i ich interpretacji dotyczących UPS z elektrowni takich jak popiół lotny, popiół lotny aktywowany, mieszanka popiołów- żuźłowa Rea gips z odsiarczania spalin, piasek denny ze złoża fluidalnego, popiół lotny ze spalania 100 biomasy oraz mikrosfera i zastosowanie w produkcji materiałów budowlanych w ramach projektu.
- raport miesięczny dotyczący realizacji prac w ramach projektu za **wrzesień 2019 r.**, z którego wynika, że we wrześniu Beneficjent przeprowadził badania mieszanek UPS takich jak: mieszanina popiołowo-żuźłowa z by passem cementowym, mieszanka popiołowo żuźłowa z gipsem oraz mieszanka popiołowo-żuźłowa z piaskiem dennym,
- raport miesięczny dotyczący realizacji prac w ramach projektu za **październik 2019 r.**, z którego wynika, że w październiku Beneficjent przeprowadził badania mieszanek UPS takich jak: mieszanina popiołowo-żuźłowa z popiołem lotnym z biomasy, mieszanka popiołowo- żuźłowa z popiołem ze współspalania, mieszanka gipsu z popiołem z biomasy oraz mieszanka gipsu z popiołem ze współspalania,
- raport miesięczny dotyczący realizacji prac w ramach projektu za **listopad 2019 r.**, z którego wynika, że w listopadzie Beneficjent przeprowadził badania w celu określenia stopnia nawilgocenia gipsu dwuwodnego i półwodnego z odsiarczania spalin oraz mikrosfery suchej za pomocą wagosuszarki oraz suszarki,
- raport końcowy dla zadania nr 1 „Budowa i analiza dostępnych surowców stosowanych w budownictwie w ramach projektu” z okresem realizacji **styczeń 2019 r. – wrzesień 2020 r.**, z którego wynika m.in., że w lipcu 2019 r. Beneficjent przeprowadził badania składu fizykochemicznego popiołu lotnego po aktywacji.

Wobec powyższego, odnosząc się do treści raportu nr 66/24/KC/2024 Instytucja Zarządzająca wskazuje, że w odniesieniu do etapu 1 Wykonawca raportu wskazał, że zadanie realizowano w okresie **styczeń 2019 r. – wrzesień 2020 r.**, wskazując jakie uboczne produkty spalania zostały poddane badaniom i testom, potwierdził, że jedynie produkt na bazie gipsu odpadowego i mikrosfer spełnia oczekiwania jakościowe pod względem izolacyjnym oraz właściwości fizycznych.

W Planie prac B+R (str. 38) Beneficjent wskazał, że w ramach etapu 1 realizacji projektu planowane było przetestowanie osobno każdego z najważniejszych ubocznych produktów spalania węgla w elektrowniach (UPS), tj. popiołu lotnego, aktywnego popiołu lotnego, mieszanki popiołowo – żuźlowej oraz produktów odsiarczania spalin (gips), wraz ze znalezieniem optymalnego zastosowania dla każdego z tych surowców. Następnie Beneficjent zaprezentował schemat blokowy podsumowujący najważniejsze etapy badań konieczne do przeprowadzenia w celu opracowania ulepszanych materiałów budowlanych na bazie surowców odpadowych do termomodernizacji ścian budynków, który zawierał analizę składu chemicznego i właściwości fizycznych badanych surowców, analizę uziarnienia i opracowanie metod rozdrabniania i ujednolicenia próbki, dodawanie surowców dodatkowych i pyłów procesowych (testowanie dodatków i proporcji dodatków), mieszanie surowców, dowilżanie lub suszenie (analiza składu chemicznego mieszanek i ich właściwości), aglomeracja do docelowej postaci procesowej, testy różnych warunków procesowych oraz suszenie, spiekanie, chłodzenie, wytwarzanie gotowych docelowych form materiałów budowlanych - opracowanie gotowej technologii wytwarzania materiałów.

W treści raportu 66/24/KC/2024 wskazano, że „Zrealizowano odrębne badania wszystkich wybranych i objętych planem zadaniowym produktów UPS. Szczegółowe wyniki zestawione są w Raportach miesięcznych. Zakres badań w tym zakresie jest kompletny. Zbadano także właściwości mieszanek wymienionych UPS, na podstawie których opracowano później recepturę na materiał termoizolacyjny. Produkt na bazie gipsu nie może być wykorzystywany do nakładania zewnętrznych warstw izolacyjnych ze względu na brak jego odporności na czynniki atmosferyczne”. Następnie, Wykonawca raportu wskazał, że badaniami były objęte tylko surowce aktualnie dostępne na rynku. Beneficjent nie podjął prób badania innych materiałów odpadowych z przemysłu energetycznego ponieważ, nawet przy uzyskaniu dobrego produktu nie byłoby szansy na wdrożenie technologii, w związku z brakiem lub

ograniczoną dostępnością tych surowców. „*W rezultacie szeroko zakrojonych i wykonanych prac badawczych oceniono, że jedynie produkt na bazie gipsu odpadowego i mikrosfer spełnia oczekiwania jakościowe pod względem izolacyjności oraz właściwości fizycznych (...)* Wyniki wskazywały na możliwość dalszego wykorzystania w badaniach mieszanek na bazie gipsu i mikrosfer podczas gdy inne mieszanki nadawały się do innych rodzajów zastosowań budowlanych jak np. podsypki drogowe”. Z przekazanych przez Beneficjenta raportów cząstkowych wynika, że po przeprowadzeniu badań w celu określenia składu fizykochemicznego popiołu lotnego, mieszaniny popiołowo – żuźlowej, gipsu z odsiarczania spalin oraz mikrosfery, przeprowadzonych w okresie styczeń - kwiecień 2019 r. ustalono, że w przypadku gipsu z odsiarczania spalin oraz mikrosfery wyniki badań były obiecujące i zalecono dalszą kontynuację badań tych konkretnych surowców. W przypadku popiołu ze współspalania jak i popiołu z biomasy stwierdzono, że będą one mogły w całości i/lub jako dodatki zostać wykorzystane w budownictwie, ale nie zalecono dalszych prac w tym zakresie. W odniesieniu natomiast do mieszanki popiołowo – żuźlowej stwierdzono, że znajduje ona zastosowanie głównie w inżynierii komunikacyjnej, ale wskazano również na produkcję materiałów budowlanych, ale nie zalecono dalszych prac w tym zakresie.

Następnie w maju 2019 r. przeprowadzono badania mieszanek ww. surowców w różnych proporcjach tj. mieszanki gipsu i mikrosfery, mieszanki gipsu i mieszaniny popiołowo – żuźlowej, mieszanki gipsu i popiołu lotnego ze współspalania oraz mieszanki gipsu i popiołu lotnego ze spalania 100% biomasy, w wyniku których stwierdzono, że tylko mieszanka gipsu i mikrosfery spełnia oczekiwania odnośnie materiału termoizolacyjnego stosowanego w budownictwie, po czym w czerwcu 2019 r. poddano mieszankę gipsu i mikrosfery próbie ogniowej. W późniejszym okresie (wrzesień – październik 2019 r.) Beneficjent przeprowadził jeszcze badania mieszanek UPS takich jak: mieszanina popiołowo-żuźłowa z by passem cementowym, mieszanka popiołowo żuźłowa z gipsem oraz mieszanka popiołowo-żuźłowa z piaskiem dennym, na podstawie których stwierdzono, że mieszanka popiołowo – żuźłowa osiąga najlepsze właściwości pod kątem zastosowania jako materiał budowlany w drogownictwie zwłaszcza dla proporcji z dodatkiem pyłu cementowego. W celu sprawdzenia składu innych ubocznych produktów spalania i ich mieszanek pomimo, że zalecono ich kontynuację Beneficjent nie podjął dalszych badań. Podobnie było z badaniami

mieszanek UPS takich jak: mieszanina popiołowo-żuźłowa z popiołem lotnym z biomasy, mieszanka popiołowo-żuźłowa z popiołem ze współspalania, mieszanka gipsu z popiołem z biomasy oraz mieszanka gipsu z popiołem ze współspalania, na podstawie których stwierdzono, że mieszanki gipsu i popiołu ze spalania biomasy oraz ze współspalania uzyskały pozytywne wyniki. Na podstawie uzyskanych wyników badań stwierdzono, że zastosowane mieszanki mogą zostać wykorzystane jako materiał budowlany. W celu otrzymania materiału termoizolacyjnego zalecono dalsze badania z wykorzystaniem różnych mieszanek w różnych proporcjach, natomiast z uzyskanych do tej pory wyników stwierdzono, że dalsze prace powinny dotyczyć głównie gipsu z odsiarczania spali z mikrosferą. A zatem pomimo, że zalecono kontynuację badań Beneficjent zaprzestał ich realizacji.

Odnosząc się do powyższego, należy wskazać, że w tej części ustalenia Wykonawcy raportu są zgodne z ustaleniami eksperta zewnętrznego, który stwierdził, że Beneficjent dokonał analizy dostępnych materiałów i surowców stosowanych w budownictwie, dokonał analizy możliwości wykorzystania materiałów odpadowych w celu substytucji i dodatków do obecnie stosowanych surowców oraz przetestował każdy z najważniejszych ubocznych produktów spalania węgla w elektrowniach. Niemniej jednak ekspert zewnętrzny stwierdził, że Beneficjent nie przeprowadził w pełni zakresu prac wskazanych w Planie prac B+R i nie przedstawił ani nie udokumentował prowadzonych badań w zakresie aglomeracji, mieszanek surowców czy wypalania i spiekania. Po przeprowadzeniu badań właściwości materiałów skomponował jeden produkt w postaci gipsu z dodatkiem mikrosfery (10%-30%), na którym skoncentrował dalsze prace. Z treści raportu 66/24/KC/2024 wynika, że i te ustalenia są zgodne z ustaleniami Wykonawcy raportu. Beneficjent w ramach projektu przetestował następujące UPS: popiół lotny, aktywny popiół lotny, mieszankę popiołowo – żuźłową oraz gips z odsiarczania spalin, natomiast, w związku z rezygnacją z prowadzenia badań nad innymi materiałami odpadowymi zrezygnowano z „... *przewidywanych badań obejmujących aglomerację, spiekanie i wypalanie, a rozwinięto inne techniki adekwatne dla tej grupy UPS które są faktycznie dostępne i stąd potencjalnie nadawały się do praktycznego wykorzystania*”, a w projekcie „...*zaplanowano wykorzystanie świadomie surowców odpadowych (UPS) a te są dostępne we względnie wąskiej liczbie na tle ogólnej liczby surowców potencjalnie nadających się do produkcji izolacji termicznych. Działanie takie miało połączyć działalność proekologiczną z wytwarzaniem niedrogich materiałów*

budowlanych o dobrych właściwościach”. W dalszej części raportu 66/24/KC/2024 Wykonawca raportu wskazał, że realizując opracowanie technologii wytwarzania gotowych docelowych form materiałów budowlanych, ustalenie składu w odpowiednich proporcjach, opracowanie receptury produktu końcowego przeprowadzono serie badań pomiarów współczynnika przewodzenia ciepła dla produktu wykonanego na bazie gipsu oraz mikrosfery, co również potwierdza ustalenia eksperta zewnętrznego o niepełnej realizacji tego etapu badań przemysłowych. Beneficjent w ramach realizacji zadania zaplanował przetestowanie każdego z najważniejszych ubocznych produktów spalania węgla w elektrowniach wraz ze znalezieniem optymalnego zastosowanie dla każdego z nich. Beneficjent skupił swoje prace głównie na analizie właściwości fizykochemicznych badanych materiałów oraz przygotowanych z ich udziałem mieszanek po czym do dalszych badań wybrał tylko jeden produkt, na którym skoncentrował swoje prace, mimo uzyskania obiecujących wyników również innych badanych materiałów, gdzie z jednej strony zalecono kontynuację badań jednocześnie z nich rezygnując.

Ekspert zewnątrz w swojej opinii zwrócił uwagę, że w jego ocenie o ile było to dopuszczalne, Beneficjent jednak powinien przeprowadzać badania i udokumentować także wyniki z użyciem innych materiałów, a nie tylko wybranych. W przypadku braku znalezienia zastosowania należało udokumentować zrealizowane prace wskazując na brak możliwości zastosowania tych produktów jako materiałów budowlanych.

Kolejnym etapem tej części projektu, zgodnie z zapisami planu prac B+R (str. 41) Beneficjent, na bazie opracowanych mieszanek miał wytworzyć bloki testowe o wymiarach 1x1 i różnych grubościach ścian, które miały posłużyć do oznaczenia takich parametrów jak: wytrzymałość mechaniczna, współczynnik przewodzenia ciepła, mrozoodporność, żaroodporność, nasiąkliwość, wymywalność materiałów, właściwości akustyczne. W pierwszym wariantcie bloki testowe miały być wykonane w całości z nowo opracowanych materiałów, natomiast w drugim wariantcie miały być one wykonane ze standardowych materiałów budowlanych, a dopiero potem pokryte materiałami izolacyjnymi na bazie UPS (tynki cienkowarstwowe, tynki wielowarstwowe, płyty termoizolacyjnej, cement z popiołu lotnego).

Z treści raportu nr 66/24/KC/2024 wynika, że Beneficjent nałożył i zbadał uzyskany materiał na ścianki wykonane z różnych materiałów budowlanych, badania zostały opisane w raporcie

a uzyskane wyniki potwierdziły odpowiednie właściwości uzyskanego materiału termoizolacyjnego. Odnosząc się do powyższego twierdzenia należy zwrócić uwagę, że z informacji zawartych w raporcie końcowym dla zadania nr 1 oprócz ogólnych informacji, że badania zostały przeprowadzone z użyciem różnych materiałów budowlanych i dla wyrobów gipsowych, doświadczenie, w zależności od badanego parametru polegało na wykonaniu ścianek m.in. z pustaka hasiowego, cegły, pustaka pianowego, cegły ceramicznej, gazobetonu, pustaka żużlowego, na które położono tynk z dodatkiem mikrosfery, natomiast w raporcie nie zawarto żadnych informacji dotyczących gabarytów wytworzonych ścianek. Brak też w raporcie, na co zwrócił uwagę ekspert zewnętrzny, dokumentów i wyników z wytworzenia bloków testowych z przygotowanych mieszanek jak i brak jest potwierdzenia zaplanowanych badań nad uzyskanymi materiałami. Beneficjent przedstawił wyniki, ale tylko dotyczące opracowanej mieszanki gipsu z mikrosferą. W tym miejscu Instytucja Zarządzająca zwraca uwagę, co ciekawe, że jedynie z treści raportu nr 66/24/KC/2024 wynika, że „Planowane wcześniej do badań bloki testowe o wymiarach 1m x 1m zostały ograniczone do powierzchni o mniejszych wymiarach, gdyż takie były wystarczające do wykonania oceny ich właściwości. Większe powierzchnie (tzw. bloki) nie wniosły do projektu nowej wiedzy a podnosiły koszty oraz wymagały zastosowania praktycznie bardzo dużych powierzchni do ich nakładania. Wobec potrzeby ograniczenia opracowanych materiałów izolacyjnych (...) ograniczono także planowany wstępnie zakres prac z wytwarzaniem bloków testowych.” Następnie Wykonawca raportu wskazuje, że „Przewidywane pierwotnie badania nad starzeniem się opracowanych produktów, tolerancji na warunki atmosferyczne (...) w dłuższym czasie nie mogły i nie musiały być przeprowadzone, gdyż opracowany materiał miał przydatność jedynie do wytwarzania tynków wewnętrznych”. Również „...cykl badań w zakresie metod nanoszenia opracowanych wyrobów został zawężony do tych, które spełniały wymogi wysokiej termoizolacyjności z zachowaniem parametrów wytrzymałościowych (...) i nie obejmowano badaniami w tym obszarze innych mieszanek...” ponieważ nie udało się opracować lepszego produktu niż gips z mikrosferą. W odniesieniu natomiast do ostatniego etapu tego zadania tj. opracowania optymalnego sposobu nanoszenia wytworzonych materiałów na ściany Wykonawca raportu wskazał, że w budownictwie wykorzystywane są dwie metody nanoszenia tynku na ścianę, ręczna oraz mechaniczna, a że „Opracowane tynki nie nadają się do rozważanego we Wniosku nakładania w formie płyt ani

w formie suchej (proszku) i dlatego nie podjęto badań w tym zakresie nakładania tynków”. A zatem powyższe ustalenia Wykonawcy raportu również są zgodne z ustaleniami eksperta zewnętrznego, który stwierdził, że brak było potwierdzenia w raportach wyników badań dotyczących starzenia się czy wysokiej tolerancji na zmieniające się warunki atmosferyczne oraz w zakresie opracowania optymalnego nanoszenia wytworzonych materiałów na ściany o braku.

2. W odniesieniu do realizacji etapu II realizowanego projektu na potwierdzenie zrealizowania tego etapu projektu Beneficjent przedłożył Instytucji Zarządzającej następujące raporty z przeprowadzenia II etapu Projektu:

- raport miesięczny dotyczący realizacji prac w ramach projektu w **okresie grudzień – wrzesień 2020 r.**, z którego wynika, że celem prac było opracowanie parametrów docelowego budynku w kontekście obniżenia zapotrzebowania energetycznego oraz przystosowania obiektu dla osób z niepełnosprawnościami.
- raport miesięczny dotyczący realizacji prac w ramach projektu w **okresie grudzień – wrzesień 2020 r.**, z którego wynika, że celem prac było opracowanie zintegrowanego systemu zarządzania budynkiem inteligentnym, umożliwiającego automatyczną odpowiedź na zmieniające się warunki (raport został załączony do raportu końcowego dla zadania 4),
- raport końcowy dla zadania nr 2 Opracowanie parametrów docelowego rozwiązania w ramach projektu z okresem realizacji grudzień 2018 – wrzesień 2020, który jak wynika z treści „... przygotowano na podstawie uzyskanych wyników symulacji komputerowej dot. wspomagania obliczania projektowego obciążenia cieplnego pomieszczeń, określenia sezonowego zapotrzebowania na energię cieplną i chłodniczą budynków, wykonywania świadectw Energetycznych budynków i ich części oraz wykonywania analizy wilgotnościowej przegród budowlanych. Symulacja komputerowa przeprowadzona została w programie **Kan OZC 7.0Pro** (...) w okresie od 1 grudnia 2018 r. do 30 września 2020 r.” W dalszej części raportu Beneficjent wskazał do czego służy użyty program komputerowy, jakie są jego dokładne funkcje oraz z jakich etapów składa się proces wprowadzania danych do programu oraz przedstawił wyniki testu komputerowego budynku jednorodzinnego oraz szkoły wskazując, że „Symulacje komputerowe przeprowadzono w okresie od 1 do 31 grudnia 2019 roku.” W tym czasie wykonano testy dla budynku jednorodzinnego umiejscowionego na

piasku lub żwirze w Strefie III w stacji Kielce Suków „.....” oraz „.....”. Wyniki zostały zamieszczone w formie tabel i wykresów. Na tym raport został zakończony.

W raporcie nr 66/24/KC/2024 Wykonawca raportu stwierdził, że w celu opracowania parametrów docelowego budynku, w kontekście zapotrzebowania energetycznego (I grupa badawcza) prace te zostały zrealizowane w okresie grudzień 2018 – wrzesień 2019 i w tym celu przeprowadzono prace koncepcyjne z udziałem zespołu zaangażowanego w realizację zadania dla uszczegółowienia zakresu właściwych parametrów jakie powinien spełniać modernizowany budynek. W odniesieniu do przystosowania obiektu do potrzeb z niepełnosprawnościami Wykonawca raportu wskazał, że prace nad zbiorem udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami w nowo opracowanym budynku były przedmiotem licznych konsultacji i wewnętrznych konferencji prowadzonych w zespole realizującym projekt, a przygotowanie konkretnych rozwiązań postanowiono przenieść do zadania 4. W odniesieniu do opracowania modelu pozwalającego na zautomatyzowane wykonanie analizy wariantów termomodernizacji budynku i wybór najlepszego rozwiązania (II grupa badawcza) Wykonawca raportu stwierdził, że opracowano model w postaci programu komputerowego wraz z interaktywną bazą danych, w tym celu wykorzystano program komputerowy Kan OZC 7.0 Pro. Samodzielne opracowanie programu obliczeniowego typu KAN wymagałoby zaangażowania dużego zespołu programistów i nie było nigdy planowane, a w realizacji zadania skupiono się na krytycznej ocenie realnych możliwości aplikacyjnych dostępnego programu. Odnosząc się do ww. twierdzeń należy wskazać, że w planie prac B+R Beneficjent wskazał, że w ramach realizacji etapu II opracowanie optymalnych parametrów docelowego budynku nastąpić miało w wyniku kilku sesji prac koncepcyjnych zespołu badawczego. W ramach prac miały zostać szczegółowo opracowane kluczowe wytyczne/parametry jakie powinien spełniać modernizowany budynek w szczególności określenie szczegółowych wymagań energetycznych oraz wymagań mających na celu dopasowanie budynku do potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Opracowanie szczegółowych wymagań energetycznych, jak wskazał Beneficjent, *„jest niezbędne aby opracować model komputerowy/symulacyjny do prowadzenia analizy wariantów termomodernizacji budynków. Natomiast określenie wymagań pod kątem osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, w tym dla osób niewidomych doprowadzi do opracowania dokumentacji, która niezbędna”*

będzie na etapie wdrażania technologii i będzie stanowiła wytyczne w zakresie prowadzonych prac remontowych”, a zatem należy stwierdzić, że w tej części projekt nie został zrealizowany zgodnie z założeniami.

Natomiast odnosząc się do opracowania modelu do analiz Beneficjent w planie prac B+R wskazał, że „...*elementem prac w ramach zadania będzie opracowanie uniwersalnego modelu, w postaci nieskomplikowanego programu komputerowego lub rozbudowanej bazy danych, który umożliwi integrację zadanych parametrów energetycznych i ekonomicznych, w celu określenia najbardziej optymalnego rozwiązania w zakresie termomodernizacji pod kątem konkretnego budynku”.* Mając powyższe na uwadze należy wskazać, że z treści raportu nr 66/24/KC/2024 jednoznacznie wynika, że Beneficjent nie opracował modelu, pozwalającego na zautomatyzowanie wykonania analizy wariantów termomodernizacji budynku, tylko użył istniejącego programu komputerowego, a zatem biorąc pod uwagę treść raportu 66/24/KC/2024 należy stwierdzić, że i w tej części ustalenia Wykonawcy raportu są zgodne z ustaleniami eksperta zewnętrznego.

W odniesieniu do opracowania systemu zarządzania budynkiem inteligentnym (III grupa badawcza) Wykonawca raportu stwierdził, że prace zostały zrealizowane w okresie grudzień 2020 – wrzesień 2021, a ich wynikiem było opracowanie zintegrowanego systemu zarządzania budynkiem. W dalszej części raportu nr 66/24/KC/2024 Wykonawca raportu wskazał, że „*Szczegółowy opis rezultatów prac zrealizowanych w ramach czynności II zebrano w Raporcie „System Zarządzania” (...)* *Opracowano także niezbędny zbiór niezbędnych udogodnień dla osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem różnych rodzajów niepełnosprawności, w tym:*

- *udogodnienia dla osób niewidomych, oraz*
- *udogodnień dla osób o obniżonej sprawności ruchowej.*

Opis rezultatów prac zebrany jest we wspomnianym wyżej Raporcie „System Zarządzania”.

Odnosząc się do ww. twierdzeń należy wskazać, że z raportu, którego celem, jak wskazał Beneficjent było opracowanie zintegrowanego systemu zarządzania budynkiem inteligentnym wynika, że w celu integracji elementów systemu „*Na podstawie zebranych informacji z różnych źródeł wybrano inteligentną bramkę Home Assistant. Jest to nie skomplikowany i łatwy w obsłudze system. Urządzenie przeznaczone jest do instalacji w inteligentnych domach, w celu sterowania domem, które może łączyć się z Wi-Fi i stanowi*

centralny punkt systemu.” Następnie Beneficjent, wskazał, że system zarządzania budynkiem będzie obejmował: system sterowania oświetleniem wewnętrznym i zewnętrznym, który będzie się składał z zestawu czujników ruchu oraz natężenia światła, system sterowania ogrzewaniem pomieszczeń, który będzie się składał z grzejników elektrycznych oraz czujników dokonujących pomiaru temperatury, wilgotności oraz pomiar ruchu, system sterowania wentylacją, klimatyzacją i filtracją, system przeciwpożarowy, gdzie zostaną zamontowane czujniki pożarowe i dymu, generujące sygnał alarmowy, system kontroli dostępu, który zostanie zainstalowany w postaci zamka tj. szyfratora z czytnikiem kart i breloków, obsługa urządzeń audio-video, których instalacja przewidziana jest przede wszystkim dla osób niepełnosprawnych. W celu udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami zamontowany będzie natomiast głośnik smart speaker, którego montaż umożliwi ustawienie alarmu, sterowanie inteligentnymi urządzeniami używając tylko głosu, oraz system optymalizacji zużycia energii. W podsumowaniu raportu Beneficjent wskazał, że *„Opracowany system zarządzania budynkiem inteligentnym pozwoli na dobór i optymalizację odpowiednich parametrów środowiskowych panujących w pomieszczeniach poprzez zastosowanie m.in. odpowiednich algorytmów sterowania mediami (...) Sterowanie procesami realizowane jest przez system zarządzania, oparty na infrastrukturze inteligentnej instalacji elektrycznej. Zarządzanie parametrami inteligentnego budynku będzie możliwe przy zastosowaniu odpowiedniej aplikacji w telefonie, jak również stacjonarnie w budynku za pomocą tabletu. (...) W zależności od rodzaju budynku będzie możliwa instalacja powyższego systemu, a w perspektywie będzie można rozbudować system o dodatkowe funkcje.”*

W ocenie eksperta zewnętrznego przedstawiony zintegrowany system zarządzania budynkiem inteligentnym to jedynie zbiór oddzielnych urządzeń do sterowania lub zbierania danych dostępnych komercyjnie do użytku domowego. W szczególności bramka Home Assistant to dostępne komercyjnie oprogramowanie do łączenia w sieci domowej, które nie ma zastosowania profesjonalnego a jedynie domowe, co świadczy o braku stworzenia systemu. Ponadto o braku stworzenia systemu świadczy też fakt braku zaprezentowania danych z wszytych czujników skorelowanych w czasie i obejmujących wszystkie mierzone dane, a samoregulujące się na nastawę urządzenia nie spełniają kryteriów aby uznać je za zintegrowany system zarządzania budynkiem inteligentnym. W tym miejscu Instytucja Zarządzająca zwraca uwagę, że w raporcie nr 66/24/KC/2024 na stronie 15 Wykonawca

raportu potwierdził ustalenia eksperta zewnętrznego wskazując, że „*W praktyce budowa systemu zarządzania inteligentnym budynkiem ograniczona została do wykonania i weryfikacji doświadczalnej funkcjonowania licznych podzespołów i układów w jakie wyposażony jest taki obiekt*”. Opisanie szczegółowego systemu jest praktycznie niemożliwe ponieważ wymaga to wstępnego przygotowania zestawu oczekiwań od przyszłych użytkowników budynku, a takowych nie opracowano dla budynku doświadczalnego zaadoptowanego na cele badawcze gdyż „... *nie zakładano praktycznego przekształcenia budynku w budynek inteligentny bez wykonania kosztownego remontu i przebudowy tego obiektu w celu termomodernizacji co przekraczałoby znaczny zakres i budżet projektu*”. Z raportu nr 66/24/KC/2024 wynika, że ww. doświadczalny budynek został wyposażony w szereg czujników do pomiaru a mimo to, na co uwagę zwrócił ekspert zewnętrzny, w raporcie zabrakło „... *danych z wszystkich czujników skorelowanych w czasie i obejmujących wszystkie mierzone dane...*”. Odnosząc się do powyższego twierdzenia należy wskazać, że faktycznie nie zakładano przekształcenia budynku w budynek inteligentny bez wykonania kosztownego remontu i przebudowy tego obiektu w celu termomodernizacji, z tą tylko różnicą, że Beneficjent w ramach realizacji tej części projektu, w założonym budżecie zakładał wykonanie prac prototypowych wewnątrz budynku, który „... *zostanie poddany pracom termomodernizacyjnym przy wykorzystaniu metod i materiałów opracowanych w ramach zadania 1 niniejszego projektu.*” W dalszej części planu prac B+R Beneficjent wskazał, że „... *planowane jest przeprowadzenie kompleksowej modernizacji istniejącego budynku, co pozwoli na ostateczne przetestowanie i dopracowanie kształtu docelowej technologii*”. A zatem, biorąc pod uwagę stwierdzenia zawarte w raporcie nr 66/24/KC/2024 należy stwierdzić, że ta część projektu również nie została zrealizowana.

Podsumowując, w ramach realizacji projektu Beneficjent kilkakrotnie przedkładał Instytucji Zarządzającej Plan Prac B+R oraz aneksy do niego. Z treści przekazanych dokumentów wynika, że zakres prac badawczych (etap 1 i etap 2), w stosunku do pierwotnej wersji wniosku nie uległ zmianie. W trakcie trwania realizacji etapu I i etapu II badań przemysłowych Beneficjent wnioskował kilkakrotnie o zmianę zakończenia ich realizacji oraz zmianę dotyczącą kadry zaangażowanej w projekt, na co otrzymał zgodę Instytucji Zarządzającej. Wnioskował również o aktualizując budżetu projektu, w związku ze zmianą

m.in. parametrów urządzeń nabytych w ramach jego realizacji, przesunięcie kosztów pomiędzy zadania w ramach etapu I, a także o zwiększenie kosztów na wynagrodzenie personelu badawczego i personelu projektu, w ramach realizacji obu etapów, na co również otrzymał zgodę Instytucji Zarządzającej. Natomiast ani w trakcie realizacji etapu I i etapu II, jak również po ich zakończeniu Beneficjent nie dokonał aktualizacji zapisów planu prac B+R w tej kwestii, pomimo ograniczenia założonych w ramach etapu I prac badawczych oraz przeniesienia części realizacji etapu II prac (instrukcja dla osób niepełnosprawnych) do etapu IV. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że realizacja każdego kolejnego etapu projektu była uzależniona od realizacji etapu poprzedniego. Jak wskazał Beneficjent w planie prac B+R w ramach etapu I badań przemysłowych na podstawie przeprowadzonych badań miały zostać wybrane materiały o zadanych parametrach planowane do przetestowania w ramach zadań kolejnych. Brak osiągnięcia rezultatów powodował brak zasadności realizacji projektu, natomiast na podstawie otrzymanych rezultatów zapaść miała decyzja o kontynuacji/przerwaniu lub modyfikacji projektu. Podobnie było w etapie II badań przemysłowych, gdzie wypracowane rozwiązania i modele miały zostać wykorzystane podczas realizacji kolejnych zadań, natomiast brak realizacji zadania lub przeprowadzenie badań w niepełnym zakresie przyczynić się miało do zmniejszenia zakresu projektu, a tym samym ograniczenia kompleksowości docelowej technologii. A zatem, skoro w wyniku realizacji etapu I jedynym produktem, który spełniał oczekiwania jakościowe pod względem izolacyjnym był gips z mikrosferą wobec czego, tylko ten produkt został poddany dalszym badaniom i testom, w związku z czym zakres zadania uległ zmianie. Beneficjent powinien o tym fakcie poinformować Instytucję Zarządzającą i dokonać aktualizacji zapisów planu prac B+R w tym zakresie, czego Beneficjent nie zrobił, a o czym Instytucja Zarządzająca dowiedziała się dopiero z raportu nr 66/24/KC/2024.

3. W odniesieniu do realizacji etapu III realizowanego projektu na potwierdzenie zrealizowania tego etapu projektu Beneficjent przedłożył raport końcowy dla zadania nr 3 z okresem realizacji prac 01.10.2020 r. – 30.09.2021 r. Raport został przygotowany na podstawie przeprowadzonych badań związanych z testowaniem wyników prac badawczych. Zgodnie z zapisami planu prac B+R prace rozwojowe etapu 3 dotyczyły budowy stanowiska badawczego i optymalizacji technologii w warunkach zbliżonych do rzeczywistych –

testowanie materiałów pod względem energooszczędności w warunkach naturalnych dotyczyło prac związanych z testowaniem wyników prac badawczych (tynki wewnątrz budynków) oraz budową linii prototypowej do testowania opracowanej na etapie badań przemysłowych technologii wytwarzania materiałów budowlanych.

Z raportu nr 3 wynika, że przeprowadzone prace były kontynuacją zrealizowanych do tej pory prac w ramach etapu 1 i 2. Realizacja prac dotyczyła testowania różnych tynków wewnątrz budynku. W ramach zadania wykonano testy współczynnika przewodności cieplnej na stanowiskach badawczych odwzorujących w przybliżeniu rzeczywiste warunki eksploatacyjne. W raporcie nr 3 Beneficjent wskazał, że „Zgodnie z zapisem w projekcie jednocześnie miały zostać wykonane dodatkowe badania, które zostały wykonane w ramach zadania 1. W tym etapie skupiono się przede wszystkim na współczynniku przewodzenia ciepła”. Zgodnie z zapisami planu prac B+R oprócz testów współczynnika przewodności cieplnej w ramach tego etapu Beneficjent zaplanował:

- badanie składu chemicznego techniką fluorescencji rentgenowskiej XRF,
- oznaczenie zawartości pierwiastków głównych i śladowych (technika ICP-AES, ICP MS),
- wyznaczenie powierzchni właściwej,
- wyznaczenie gęstości materiałów za pomocą piknometru gazowego,
- analizę fazową i mineralogiczną (XRD),
- analizę mikroskopową SEM, SEM EDS,
- współczynnik przewodności cieplnej,
- wskaźnik ścieralności,
- mrozoodporność

Zgodnie z zapisami planu prac B+R w celu realizacji zadania zaplanowano budowę stanowiska badawczego, które miało przyjąć formę inteligentnego laboratorium energooszczędnego budownictwa w postaci istniejącego budynku, który miał zostać poddany pracą termomodernizacyjnym przy wykorzystaniu metod i materiałów opracowanych w ramach zadania nr 1. Wybranych miało zostać kilka najbardziej optymalnych rozwiązań w kontekście termomodernizacji, które mogłyby zostać zastosowane w oddzielnych pomieszczeniach budynku, dzięki czemu uzyskana miała zostać możliwość symultanicznego porównania szeregu opracowanych rozwiązań a następnie ich optymalizacji i ostatecznej walidacji. Każde pomieszczenie budynku miało zostać potraktowane jako oddzielne strefy

badawcze, które miały zostać wyposażone w urządzenia do pomiaru współczynnika przewodności cieplnej (LAMBDA), a badanie ww. współczynnika wykonane na ścianach budynku z wykorzystaniem materiałów opracowanych w etapie 1 umożliwić miało dobór najlepszego rozwiązania termomodernizacji budynku.

Z raportu końcowego dla zadania 3 wynika, że Beneficjent sporządził osiem mieszanek tynku i mikrosfery w różnych proporcjach, które następnie zostały zaaplikowane na ścianę a po wyschnięciu tynku przeprowadzono badania współczynnika przenikania ciepła. W raporcie nr 3 na potwierdzenie dokonanych czynności zamieszczono 2 zdjęcia gotowej do aplikacji na ścianę mieszanki tynkarskiej, 1 zdjęcie mieszania suchych składników, 2 zdjęcia aplikacji tynku na ścianę oraz 4 zdjęcia gotowych tynków na ścianie. Pomiaru współczynnika przenikania ciepła dokonano po kilkunastu dniach. Podczas pomiaru współczynnika jednocześnie określono wilgotność, temp. zewnętrzną i wewnętrzną, temp. ściany bliżej nie określonej próbki, które zostały zawarte w Tabeli nr 1 pn. „Odczyty z urządzenia do pomiaru współczynnika przewodności cieplnej (lambda)”. Odczyty zostały przeprowadzono w dniu 29.03.2021 r. oraz w dniu 09.04.2021 r. Na podstawie uzyskanych wyników badań stwierdzono, że najlepsze właściwości wykazuje tynk gipsowy z mikrosferą w ilości 30 % o współczynniku lambda poniżej 0,20 W/m²K. Następnie Beneficjent przedstawił w formie tabeli wyniki badań właściwości fizyko-chemicznych tynku termoizolacyjnego ELPO oraz analizę mikroskopową. W końcowej części raportu nr 3 „Wnioski” Beneficjent wskazał, że *„W ramach etapu nr 3 przeprowadzono testowanie wyników prac badawczych realizowanych w etapie nr 1 i 2. W tym celu przygotowano i nałożono tynki wewnątrz budynku, a następnie zbadano współczynnik przewodzenia ciepła (...) Najlepszy wyniki uzyskano dla tynku gipsowego z dodatkiem mikrosfery, zwłaszcza w proporcji 70/30. Równocześnie opracowano projekt technologiczny oraz budowę stanowiska badawczego umożliwiającego testowanie w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. W kolejnym etapie zadania po przeprowadzeniu badań współczynnika przewodzenia ciepła w innym budynku położono tynk gipsowy z dodatkiem mikrosfery o najlepszych właściwościach. Budynek ten zlokalizowany był w pobliżu obiektu, w którym testowano różne tynki, w miejscowości Rytwiany. Część budynku została zaadoptowana jako inteligentne laboratorium”*.

I to są właściwie wszystkie informacje zawarte przez Beneficjenta w raporcie nr 3 dotyczące tej części projektu, wobec czego ekspert zewnętrzny był uprawniony do stwierdzenia, że

„Brak jest jakichkolwiek wniosków opisów przeprowadzonych badań, próbek, opisu ich poboru, składu (nie ma informacji czy badany tynk to tynk gipsowy z 0%, 10%, 20%, 30%, a może inną zawartością mikrosfery, oraz jakiego rodzaju i o jakich właściwościach). Z przedstawionych wyników analiz próbek nie można wyciągnąć praktycznie żadnych wniosków, ani określić oprócz ogólnych wniosków kierunkowych o właściwościach użytkowych, nie można również dokonać ich porównania do materiałów budowlanych dostępnych na rynku. W związku z czym, pomimo, że zostały wykonane i zaprezentowane, to są one praktycznie nieużyteczne. Należy wskazać na brak informacji o: punktach pomiaru, jak i prawidłowych i pełnych opisach próbek i przeprowadzonych pomiarów, np. które dotyczyły tynków gipsowych, a które cementowo-wapniowych, jak i których pomieszczeń, metodzie pomiaru, itd.” Ekspert zewnątrz stwierdził, że w ramach realizacji zadania zostały przeprowadzone bliżej nieokreślone prace tynkarskie w budynku, ale poza tym nie przedstawiono żadnych informacji potwierdzających prace mające na celu wybór najbardziej optymalnych rozwiązań w kontekście termomodernizacji co wynika z faktu, że położenie tynków wewnątrz pomieszczenia nie można nazwać termomodernizacją, jak również nie przedstawiono żadnych wyników potwierdzających porównanie opracowanych rozwiązań, a także ich optymalizację i ostateczną walidację. Natomiast z raportu nr 66/24/KC/2024 wynika, że „Budynek poddano w ograniczonym jedynie stopniu pracom termomodernizacyjnym przy wykorzystaniu metod i materiałów opracowanych w ramach zadania 1. Objętych testami zostało kilka wybranych rozwiązań w kontekście termomodernizacji”. Budynek – inteligentne laboratorium energooszczędnego budownictwa został wyposażony w szereg monitorów i czujników, które umożliwiały prowadzenie bieżącej kontroli, weryfikacji i optymalizacji wartości istotnych paramentów wewnątrzach. W ramach zadania przetestowano i zoptymalizowano szereg rozwiązań, mających na celu zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło i ograniczenie zużycia energii w budynku, a na podstawie otrzymanych wyników z przeprowadzonych testów nastąpiła weryfikacja technologii, weryfikacja założeń, korekta założeń, optymalizacja docelowej technologii. Natomiast wyniki prac badawczych zebrano w raporcie nr 3, które następnie poddano ocenie pod względem uzyskanych wartości współczynnika przewodzenia ciepła i wskazano optymalny typ mieszanek (tynk z mikrosferą w ilości 30%). W dalszej części raportu nr 66/24/KC/2024 Wykonawca raportu wskazuje, że próbki tynków, które zostały opracowane w ramach zadania

EFRR-VII.

1 zostały poddane badaniom pod kątem właściwości termoizolacyjnych, ale, „... *celem badań nie było uporządkowanie ich pod względem wielkości tego parametru. Nie przeprowadzono także analizy porównawczej badanych tynków, gdyż celem pomiarów było potwierdzenie przydatności wszystkich badanych mieszanek tynkowych (...)* Wykonawca znał składy oraz sposób wykonania i nakładania warstw tynków. Warunki w jakich wykonywane były pomiary są znane wykonawcy, ale nie zostały jedynie uwzględnione w Raporcie.. Badania (...) prowadzone były przez dwa dni natomiast cały proces wymagał żmudnego przygotowania podłoża oraz nałożenia samych warstw tynkowych oraz ich stopniowego osuszenia (...) Badania właściwości izolacyjnych wykonane zostały w innych dniach, ale w Raporcie zaprezentowane jedynie wybrane wyniki (...) szczegółowe wskazanie miejsca wykonania pomiarów warstw tynków nie było utajnione, ale nie uznano za istotne jego wskazanie, gdyż istotą pomiarów było zasadniczo badanie współczynnika lambda”. Ponadto, Wykonawca raportu stwierdził, że jedynym produktem nadającym się do wykorzystania jako materiał termoizolacyjny jest mieszanka gipsu i mikrosfery, natomiast „Pozostałe badane surowce z grupy UPS zaplanowane do zbadania w projekcie nie okazały się przydatne do wytworzenia takich materiałów (...) Nie było praktycznego powodu, aby badać inne rodzaje materiałów” Ponadto Wykonawca raportu zaznaczył, potwierdzając tym samym ustalenie eksperta zewnętrznego, że „ w ramach projektu nie było możliwości przeprowadzenia pełnej termomodernizacji badawczego obiektu, gdyż wymagałoby to bardzo dużych nakładów oraz licznych zezwoleń budowlanych i przedłużyłoby realizację projektu, a ponieważ nie udało się opracować innych materiałów budowlanych do izolacji zewnętrznych stąd też zagadnienie optymalizacji sprowadziło się do użycia najlepszej mieszanki izolacyjnej wewnątrz budynku i wskazania grubości warstwy tynkowej możliwej lokalnie do nałożenia na izolowaną powierzchnię”.

W tym miejscu Instytucja Zarządzająca zwraca uwagę na treść zapisów § 3 ust. 1 regulaminu konkursu, który zobowiązywał Beneficjenta do składania sprawozdań z postępu prac badawczych określonych w Planie prac B+R. „...Beneficjent składa do IZ RPO WŚ 2014-2020 sprawozdanie w którym potwierdza wykonanie prac w planowanym zakresie i osiągnięcie zakładanych efektów, w tym osiągnięcie zakładanego poziomu gotowości technologicznej. W razie nie osiągnięcia planowanych efektów w planowanym terminie Beneficjent ma możliwość wystąpienia do IZ RPO WŚ 2014-2020 z prośbą o wyrażenie zgody

na wprowadzenie modyfikacji w Planie prac B+R”. A zatem obowiązkiem Beneficjenta było takie udokumentowanie zrealizowanych prac w ramach projektu, aby sposób ich wykonania nie budził wątpliwości jednostki kontrolującej projekt. Trudno oczekiwać, aby wyrażone w raporcie nr 66/24/KC/2024 stwierdzenia dotyczące realizacji pewnych prac, przy braku ich udokumentowania uznać za faktycznie zrealizowane. Podstawę raportu nr 66/24/KC/2024 oraz opinii eksperta zewnętrznego przedmiotowego projektu stanowiły przecież te same dokumenty źródłowe. Jeżeli Beneficjent dysponował innymi dowodami w sprawie miał możliwość ich zaprezentowania na etapie kontroli doraźnej przeprowadzonej po zakończeniu realizacji projektu. Informacja pokontrolna z przeprowadzonej kontroli oraz opinia eksperta zewnętrznego zostały Beneficjentowi udostępnione, a jedyną jego reakcją było stwierdzenie że „Beneficjent z niezależnych od niego przyczyn nie jest w stanie kompleksowo umotywić swojego stanowiska, a przekazanie szczątkowej argumentacji uznaje za niecelowe, bowiem nie prowadzące do osiągnięcia spodziewanego rezultatu” powołując się m.in. na brak dostępu do ww. dokumentów, po czy w czerwcu 2024 r. przekazał sporządzony na jego wniosek raport nr 66/24/KC/2024. W ocenie Instytucji Zarządzającej raport nr 66/24/KC/2024 w dużej mierze stanowi odpowiedź na opinię eksperta zewnętrznego nie tyle w kontekście samej realizacji projektu co w odniesieniu do stawianych zarzutów próbując poniekąd usprawiedliwić niezgodną z założeniami bądź niepełną realizację projektu co jest dobrze widoczne w treści raportu nr 66/24/KC/2024 dotyczącej realizacji pierwszej części etapu III wskazanej powyżej, a także realizacji drugiej części zadania tj. budowy linii prototypowej, zlokalizowanej w niedalekiej odległości od budynku doświadczalnego, na której miały być przeprowadzone badania testowe wytwarzania materiałów budowlanych opracowanych w ramach prac badawczych projektu. Budowa prototypu umożliwić miała dopracowanie każdego z elementów procesu w warunkach rzeczywistych, w skali półprzemysłowej. Przedmiotem zadania miała też być usługa opracowania dokumentacji konstrukcyjno – technologicznej dla linii technologicznej na bazie przeprowadzonych badań przemysłowych i prac rozwojowych.

W raporcie nr 3 Beneficjent zawarł informację, że prototyp linii technologicznej obejmuje przeładunek surowców głównych z auto-cystern do silosów magazynowych, dozowanie komponentów chemicznych, mieszanie komponentów głównych z komponentami chemicznymi oraz pakowanie gotowego produktu w worki wentylowe, auto – cysterny. Jako

EFRR-VII.

załączniki do raporty nr 3 Beneficjent załączył specyfikację techniczną prototypowej linii technologicznej do wytwarzania mieszanek suchych oraz prototyp mieszalni suchych zapraw budowlanych. Ekspert zewnętrzny stwierdził, że w ramach zadania „wybudowano linię produkcyjną, a nie badawczą do celów badawczych. Świadczą o tym rozmiary, moce, i przepustowość urządzeń, które kwalifikują tę instalację jako produkcyjną a nie badawczą czy nawet półtechniczną. Ekspert zewnętrzny zwrócił uwagę na takie aspekty jak przeladunek surowców głównie z autocystern do silosów, dwie pakowaczki i inne urządzenia techniczne produkcyjne. Ponadto, Beneficjent przedstawił opracowaną przez dostawcę linii produkcyjnej dokumentację konstrukcyjno - technologiczną dla linii technologicznej, ale nie jest to dokumentacja urządzeń do celów badawczych, a do celów produkcyjnych. Wskazuje na to załączona do raportu „specyfikacja techniczna prototypowej linii technologicznej do wytwarzania mieszanek suchych”, która zawiera szczegółowe dane i specyfikację zakupionych urządzeń, które wskazują na ich produkcyjny charakter i przeznaczenie m.in.: objętość silosu 60 m³ - 7 szt., dozownik ślimakowy 20 m³/h – 2 szt. + 7 szt., podajnik celkowy 3 szt. 10 m³/h, przenośnik kubelkowy 24 m³/h, zbiornik nad pakowaczkami 6 m³, dwie sztuki pakowaczek o wydajności 300 worków po 30 kg/h. Urządzenia te są urządzeniami do masowej produkcji w skali przemysłowej i nie kwalifikują się jako stanowisko badawcze ponieważ do celów badawczych urządzenia się w o wiele mniejszej skali, w związku z czym koszt zakupu urządzeń tak przewymiarowanych nie jest uzasadniony do celów badawczych. Dodatkowo ekspert zewnętrzny zwrócił uwagę, że Beneficjent nie przedstawił żadnych wyników prowadzonych testów czy badań na tym urządzeniu jak i testów wytwarzania materiałów budowlanych, wobec czego nie dopracowano każdego z elementów procesu w warunkach rzeczywistych, a także nie sporządzono dokumentacji dla linii produkcyjnej ponieważ kupiono gotową linię produkcyjną na zamówienie wg. zlecenia Beneficjenta, zgodnie z założeniami projektowymi. Natomiast z raportu nr 66/24/KC/2024 wynika, że budowa prototypowej linii do wytwarzania materiałów budowlanych była zaprojektowana na tyle wcześnie, aby przy jej użyciu można było wykonać badania na rozmaitych rodzajach mieszanek z grupy UPS, duże zbiorniki magazynowe w instalacjach wynikają z niskiej gęstości nasypowej stosowanych składników, ponadto zakładano, że uda się opracować więcej produktów, stąd też zakupiono więcej silosów itp. Natomiast, w związku z niezamierzonym ograniczeniem zakresu prowadzonych badań do mieszanki

dwóch składników nie było konieczności prowadzenia badań w większym zakresie, a wytwarzane z nich tynki wewnętrzne nie mogły też być jedynym czy głównym elementem w planowanej do przeprowadzenia termomodernizacji więc nie było potrzeby badania procesu ich wytwarzania i częstego uruchamiania linii półtechnicznej, a sama linia przeszła próby technologiczne podczas odbioru technicznego, ale nie przygotowano w tym zakresie raportu ponieważ nie był on niezbędny przy realizacji projektu.

Odnosząc się do powyższego, należy ponownie podkreślić, że realizacja każdego kolejnego etapu projektu była uzależniona od realizacji etapu poprzedniego. A zatem, skoro w wyniku realizacji etapu I jedynym produktem, który spełnia oczekiwania jakościowe pod względem izolacyjnym był gips z mikrosferą i tylko ten produkt został poddany dalszym badaniom i testom to, w ocenie Instytucji Zarządzającej tym bardziej nieuzasadniony był zakup urządzeń badawczych o takich gabarytach. Zgodnie z założeniami Beneficjent był zobowiązany do modyfikacji realizacji projektu w zależności od osiągniętych rezultatów w kontekście racjonalności i celowości wykorzystania przyznanych środków, a stwierdzenie Wykonawcy raportu, że budowa prototypowej linii do wytwarzania materiałów budowlanych była zaprojektowana na tyle wcześnie, aby przy jej użyciu można było wykonać badania na rozmaitych rodzajach mieszanek z grupy UPS przy jednoczesnej rezygnacji z ich wykonania ze względu na stwierdzenie braku ich przydatności jako materiałów termoizolacyjnych, w ocenie Instytucji Zarządzanej nie znajduje potwierdzenia w dokumentach. Umowa pomiędzy a Beneficjentem, której przedmiotem było zaprojektowanie, wykonanie, sprzedaż, dostarczenie i montaż prototypowej linii technologicznej do wytwarzania materiałów budowlanych w ramach projektu, zgodnie z ogłoszeniem nr zamieszczonym na Bazy konkurencyjności na nabycie i montaż prototypowej linii technologicznej do wytwarzania materiałów budowlanych, aneksowanej następnie w dniu 31 sierpnia 2021 r. w przedmiocie umowy, którym była sprzedaż i dostawa elementów prototypowej linii technologicznej oraz jej rozładunek, zawarta została 1 grudnia 2020 r., natomiast Beneficjent w maju 2019 r. na podstawie przeprowadzonych doświadczeń, stwierdził, że mieszanka gipsu oraz mikrosfery spełnia oczekiwania odnośnie materiału termoizolacyjnego stosowanego w budownictwie i to ta mieszanka była następnie poddana testom w ramach kolejnych etapów realizacji projektu, w związku z brakiem potwierdzenia przydatności innych badanych substancji jako materiałów termoizolacyjnych. A zatem

Beneficjent miał wystarczająco dużo czasu, żeby zweryfikować wstępne założenia pod kątem otrzymanych wyników badań w kontekście zasadności budowy linii prototypowej pod ten konkretny produkt. Ponadto, Instytucja Zarządzająca wskazuje, że pierwotna realizacja projektu w etapie III nie obejmowała swym zakresem budowy linii prototypowej, a jedynie budowę stanowiska badawczego w postaci inteligentnego laboratorium energooszczędnego budownictwa, gdzie miały być testowane materiały pod względem energooszczędności w warunkach naturalnych. Beneficjent wnosząc w trakcie realizacji o wprowadzenie zmian w projekcie, w dniu 23.08.2019 r. przekazał Instytucji Zarządzającej zaktualizowany wniosek o dofinansowanie oraz aneks nr 1 do Planu Prac B+R, w którym zaktualizował zapisy dotyczące realizacji etapu III, w ten sposób, że w ramach budowy stanowiska badawczego i optymalizacji technologii w warunkach zbliżonych do rzeczywistych – testowanie materiałów pod względem energooszczędności w warunkach naturalnych z jednej strony obejmowało prace związane z testowaniem wyników prac badawczych, gdzie Beneficjent zawarł dopisek „tyniki wewnątrz budynków”, z drugiej strony wskazując na zasadność, nie ujętej do tej pory w projekcie, budowy linii prototypowej, na której miała być testowana opracowana na etapie badań przemysłowych technologia wytwarzania materiałów.

5. W odniesieniu do realizacji etapu IV realizowanego projektu na potwierdzenie zrealizowania tego etapu projektu Beneficjent przedłożył raport końcowy dla zadania nr 4 z okresem realizacji prac kwiecień – grudzień 2021 r. Raport został przygotowany na podstawie przeprowadzonych badań związanych z testowaniem wyników prac badawczych. W ramach zadania przeprowadzono kompleksową modernizację istniejącego budynku, przeprowadzono audyt energetyczny przed rozpoczęciem prac remontowych oraz po ich zakończeniu. Do tego celu został wyznaczony budynek w Rytwianach, w którym testowano tynki w warunkach rzeczywistych tj. wykonano remont pomieszczeń oraz położono tynki gipsowe z dodatkiem 30% mikrosfery na ścianach wewnętrznych. Budynek został wyposażony w liczne czujniki i monitory, które pozwoliły na bieżącą kontrolę, weryfikację i optymalizację parametrów. Każde pomieszczenie stanowiło niezależną strefę badawczą i zostało wyposażone w czujniki temperatury i wilgotności, czujniki przenikalności cieplnej oraz czujniki zużycia ciepła i energii, zgodnie z opracowanym systemem zarządzania budynkiem inteligentnym. W ramach zadania przetestowano rozwiązania mające na celu

zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło oraz zużycie energii. W tym celu wykorzystano materiały opracowane w ramach zadania 1 oraz modele komputerowe opracowane w ramach zadania 2. W dalszej części raportu Beneficjent wskazał, że przeprowadzony audyt energetyczny zastosowania mieszanki tynkarskiej z udziałem surowców na bazie ubocznych produktów spalania w laboratorium firmy w pozwolił na uzyskanie wiedzy na temat obecnego zużycia energii w budynku poprzez inwentaryzację instalacji zużywających energię i charakterystykę energetyczną i opracowanie konkretnych rozwiązań i analizę wariantów termomodernizacji budynku w kontekście zapotrzebowania energetycznego. Wykonane analizy pozwoliły na wybór optymalnej grubości warstw izolacji oraz optymalną wartość współczynnika przenikania ciepła w konkretnym budynku.

Do raportu Beneficjent załączył ww. audyt energetyczny, audyt efektywności energetycznej, raport z systemu zarządzania budynkiem inteligentnym, parametry temperaturowo – wilgotnościowe z aplikacji, wyniki testowania z prototypu linii technologicznej, dokumentację technologiczną i wytyczne dla każdego z etapów modernizacji ścian, podłóg i dachów w warunkach operacyjnych.

Zgodnie z zapisami planu prac B+R kluczowym elementem niniejszego projektu miały być prace walidacyjne prototypu technologii w warunkach rzeczywistych co pozwolić miało na ostateczne przetestowanie i dopracowanie kształtu docelowej technologii. Jak wskazał Beneficjent walidacja nowej technologii miała być prowadzona w warunkach eksploatacyjnych, na etapie nanoszenia poszczególnych materiałów na ściany i podłogi budynku oraz „in-situ” (badania obiektów w warunkach naturalnych) na podstawie odczytów z systemu pomiarowego budynku w trakcie jego użytkowania, a tylko budowa stanowiska badawczego jak wskazał Beneficjent pozwolić miała na przeprowadzenie takich badań.

Na podstawie audytu nastąpić miało opracowanie konkretnych rozwiązań technicznych wraz z określeniem ich opłacalności a w tym celu wykonana miała być analiza wariantów termomodernizacji budynku, w kontekście optymalnego zapotrzebowania energetycznego, a także analiza efektywności ekonomicznej NPV dla projektu. Powyższe pozwolić miało na wybór najlepszego rozwiązania w kontekście zapotrzebowania energetycznego, przy jednoczesnym zachowaniu racjonalności ponoszonych kosztów inwestycyjnych Jak wskazał Beneficjent „*Zostanie obliczona: warstwa izolacyjna, rozkład temperatur w przegrodach przed ociepleniem i w przegrodach zmodyfikowanych przy pomocy zaproponowanych*

EFRR-VII.

rozwiązań, obliczenia współczynników przenikania ciepła, średnie zakładane zużycie materiałów w zależności od surowca i sposobu mocowania. Na podstawie przeprowadzonej analizy nastąpi wybór m.in. optymalnej grubości warstw izolacji oraz optymalna wartość współczynnika przenikania ciepła dla konkretnego budynku, na podstawie której nastąpi wybór stosowanych materiałów budowlanych i procesów ich nanoszenia”. Następnie miały zostać przeprowadzone prace remontowo-modernizacyjne budynku na podstawie wytyczonych parametrów. „Podczas wykonywania prac szczegółowo rejestrowane będą parametry procesowe technologii, w celu ostatecznego wyszczególnienia elementów krytycznych i ich optymalizacji. Prace remontowo modernizacyjne zostaną podzielone na etapy, a zakończenie każdego etapu będzie wiązało się z wykonaniem raportu wraz ze szczegółowym wskazaniem obszarów technologicznych wymagających poprawy/optymalizacji. (...) Kluczowe etapy planowanych do przeprowadzenia prac to m.in. – docieplenie ścian zewnętrznych budynku, - remont ścian fundamentowych wraz z podłogą. Po zakończeniu wszystkich etapów modernizacyjno-remontowych nastąpi wyposażenie budynku w zintegrowany system zarządzania. Ostatni etap to ponowne przeprowadzenie audytu energetycznego, pozwalającego na ostateczne potwierdzenie skuteczności opracowanej technologii (...) planowane do osiągnięcia rezultaty termomodernizacji budynku:

- Zwiększenie izolacyjności termicznej poszczególnych przegród zewnętrznych,
- Obniżenie wskaźnika zapotrzebowania na ciepło i moc cieplną,
- Zmniejszenie kosztów paliwa związanych z ogrzewaniem,
- Redukcja zużycia energii,

Planowane efekty ekonomiczne dla projektu:

- Dodatnia wartość NPV,
- Obniżenie kosztów eksploatacji budynku.

Efektom realizacji zadania/projektu będzie kompleksowo opracowana dokumentacja technologiczna i wytyczne dla każdego z etapów prowadzonego procesu modernizacji ścian, podłóg i dachów w warunkach operacyjnych. Na podstawie opracowanej dokumentacji będzie możliwe końcowe szkolenie pracowników technicznych i kadry inżynierskiej planowanej do zaangażowania w świadczenie innowacyjnej usługi po wdrożeniu technologii.

Odnosząc się do treści raportu nr 66/24/KC/2024 z realizacji etapu IV projektu na wstępie należy wskazać, że również w tej części stanowi on w dużej mierze odpowiedź na zarzuty stawiane przez eksperta zewnętrznego. Z treści pierwszej części raportu można wyczytać, że niemal wszystkie wskazane przez Beneficjanta i przytoczone powyżej założenia, prace i planowane do osiągnięcia rezultaty (oprócz wykonania docieplenia ścian zewnętrznych budynku oraz remontu ścian fundamentowych wraz z podłogą, choć, jak wskazał Beneficjent były one kluczowe do przeprowadzenia) zostały zrealizowane, a wyniki zostały przedstawione w raporcie nr 4 i załączonych do raportu dokumentach jednocześnie w dalszej części raportu wskazując, że „... *Modernizacja badawczego budynku, która była elementem zadań w projekcie została ograniczona ze względu na skuteczne opracowanie jednego rodzaju materiału izolacyjnego w postaci tynku wewnętrznego (...). Z tego też powodu ograniczono zakres planowanych pierwotnie prac konstrukcyjnych do modernizacji badawczego obiektu do tych możliwych do wykonania z użyciem opracowanego innowacyjnego tynku. Analiza zakresu termomodernizacji obiektu została wykonana z użyciem programu KAN (...) jedynie tego opracowanego nowego produktu jakim były tynki wewnętrzne. Elementy wewnętrzne właściwych ścian zostały pokryte osłonkami tynkowymi zgodnie z wynikami symulacji wykonanych w KAN, z tym że (co ciekawe) nie spodziewano się uzyskania przełomowych wyników poprawy cieplnej budynku realizując jedynie prace tynkarskie.”, a nie przewidziano zakupu dostępnych na rynku innych materiałów do wykonania z ich użyciem modernizacji poprzedzonej symulacją w KAN w celu wskazania miejsc ich aplikacji ani też nie przeanalizowano realnego efektu uzyskanej taką drogą modernizacji budynku innymi materiałami, ale system KAN to umożliwia. W dalszej części raportu Wykonawca raportu wskazuje, że została osiągnięta w wyniku zastosowania innowacyjnych tynków skuteczna poprawa termoizolacji, ale nie przeprowadzono jej analizy porównawczej, gdyż zakres prac do wykonania był zbyt mały. Następnie, analiza opcji termomodernizacji budynku w oparciu o opracowane tynki została wykonana, ale jedynie w rozważaniach w oparciu o uzyskane wyniki z KAN. W związku z brakiem alternatywnych surowców konstrukcyjnych wykonanie kompleksowej termomodernizacji nie było możliwe. Nie było możliwe też opracowanie jednej szczegółowej dokumentacji technologicznej z wytycznymi dla poszczególnych etapów modernizacji ścian, podłóg i dachów, co potwierdza ustalenia eksperta zewnętrznego, który stwierdził, że ww. dokumentacji w ramach projektu nie opracowano, a załączony do raportu*

nr 4 dokument zawiera jedynie informacje powielone z wniosku o dofinansowanie i ogólne informacje, które należało zrealizować w ramach projektu, zamiast wyników z jego realizacji. Co prawda, jak wskazał Wykonawca raportu dokumentacji takich można przygotować dowolną ilość korzystając z doświadczenia i wiedzy zespołu realizującego projekt, niemniej jednak przeprowadzone symulacje umożliwiły opracowanie dokumentacji technicznej dla konkretnego budynku, zgodnie z założeniami, ale nie miały one wartości praktycznej gdyż nie zdołano wykonać pełnej termomodernizacji. Odnosząc się do wykonanego audytu Wykonawca raportu wskazał, że został on wykonany jedynie w zakresie oszczędności energii, ze względu na użycie tylko tynków wewnętrznych, która i tak była niewielka i w granicach błędu, ze względu na mniejszą rangę tej formy izolacji w porównaniu z izolacjami zewnętrznymi, a w związku z wykorzystaniem jako budynku badawczego obiektu, który nie był eksploatowany nie można było uzyskać realnych danych co do zużycia wody i energii elektrycznej oraz kosztów ogrzewania w chłodnych okresach poza symulacją w KAN, co również potwierdza ustalenia eksperta zewnętrznego dotyczące nie przedstawienia danych o obecnym zużyciu energii, wody i światła, a jedynie ogólnikowe stwierdzenia, że przeprowadzony audyt umożliwił uzyskanie takich danych. Generalnie w tej części raportu Wykonawca raportu poświęcił sporo uwagi programowi KAN, wskazując na jego możliwości.

W dalszej części raportu, Wykonawca raportu wskazał, co istotne, że „Z drugiej strony (...) przeprowadzono prace związane z wprowadzeniem systemu inteligentnego zarządzania budynkiem(...) wskazując następnie na jego elementy oraz stwierdzając, że „... Dobór urządzeń w systemie był poprzedzony pracą koncepcyjną wykonaną w zespole realizującym zadanie, obliczeniami oraz doborem poszczególnych elementów systemu w ramach przewidzianego budżetu projektu i spośród urządzeń dostępnych na rynku ...”, ale nie zostało przedstawione w raportach, że urządzenia te były podłączone i realizowały oczekiwane działania dla korekty parametrów powietrza dla osiągnięcia takich jakie były wprowadzone w jednostkach sterujących. Badania inteligentnego systemu sterowania i jego funkcjonalność mogła zostać sprawdzona jedynie w zakresie aktualnych warunków atmosferycznych w określonej porze roku i nie było możliwości wykonania weryfikacji działania systemu w kolejnych porach roku. W raportach jak wskazał Wykonawca raportu nie zostało również przedstawione, że dzięki działaniu systemu udało się uzyskać stabilizację takich parametrów

wewnętrznych jak temperatura i wilgotność, a ze względu na fakt, że budynek nie przeszedł pełnej termomodernizacji trudno było wyposażyć budynek w poddany funkcji optymalizacji system kontroli parametrów wewnętrznych. Niemniej jednak udało się połączyć opisane urządzenia w spójny, działający system umożliwiający autonomiczną korektę parametrów powietrza wewnętrznego zgodnie z oczekiwaniami użytkownika. W tym miejscu Instytucja Zarządzająca, zwraca uwagę, że Wykonawca raportu w tej części potwierdził również ustalenia eksperta zewnętrznego, wskazując, że urządzenia wykorzystane w ramach systemu zarządzania budynkiem inteligentnym miały charakter urządzeń domowych ponieważ, posłużyły one do konstrukcji układu inteligentnej kontroli w budynku o charakterze mieszkalnym, a w związku z brakiem opracowania innych materiałów izolacyjnych nie można było przeprowadzić pełnej termomodernizacji realnego budynku badawczego. To też było przyczyną, braku przedstawienia szczegółowych wyników działania systemu, gdyż praca w budynku pełniący funkcję laboratorium bez wykonanej pełnej termomodernizacji nie może być interpretowana jako optymalna, mimo, że układ działa poprawnie z technicznego punktu widzenia.

Mając na uwadze powyższe należy wskazać, że szczegółowe zasady dofinansowania projektu oraz prawa i obowiązki beneficjenta z tym związane, regulowane są w formie umowy o dofinansowanie. Powodem zwrotu dofinansowania przez stronę jest ustalenie, że doszło do naruszenia postanowień umowy o dofinansowanie, a tym samym procedur, o których mowa w art. 184 u.f.p., co wypełniło przesłankę z art. 207 ust. 1 pkt 2 u.f.p. Dla wypełnienia dyspozycji normy art. 207 u.f.p. pozostaje bez znaczenia rodzaj naruszenia. Rodzaj naruszenia decyduje jedynie o kwalifikacji z art. 207 ust. 1 pkt 1-3 u.f.p. Przystąpienie do realizacji projektów finansowanych w ramach programów operacyjnych jest dobrowolne. Wiąże się jednak z szeregiem obowiązków wynikających z dysponowania środkami publicznymi, które beneficjent bierze na siebie z chwilą przystąpienia do umowy o dofinansowanie projektu. Korzystanie ze środków publicznych zawsze wiąże się z wyższymi wymaganiami co do ich wydatkowania, które winny być wydatkowane w sposób celowy i oszczędny. Instytucja Zarządzająca stwierdzając naruszenie przez Stronę ww. zapisów umowy o dofinansowanie, obowiązujących przy wydatkowaniu środków

dofinansowania zobowiązana była do określenia kwoty nieprawidłowo wykorzystanego dofinansowania zgodnie z postanowieniami art. 9 ust. 2 ustawy wdrożeniowej.

Zgodnie z art. 184 obowiązującej ustawy o finansach publicznych wydatki związane z realizacją programów i projektów finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, są dokonywane zgodnie z procedurami określonymi w umowie międzynarodowej lub innymi procedurami obowiązującymi przy ich wykorzystaniu.

„Słowem "procedura" określa się zazwyczaj normowany przepisami lub zwyczajami sposób prowadzenia lub załatwienia jakiejś sprawy. Pod pojęciem „inne procedury obowiązujące przy wykorzystaniu środków”, o których mowa w art. 208 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) (odpowiednio: art. 184 ustawy u.f.p.) należy w związku z tym rozumieć reguły postępowania obowiązujące przy wykorzystywaniu środków pomocowych. Wspomniane reguły nie są przedmiotem regulacji prawa unijnego. Z kolei w prawie krajowym systemy realizacji programów operacyjnych krajowych i regionalnych tworzone są przede wszystkim aktami nie mającymi waloru przepisów prawa powszechnie obowiązującego. Projekty są realizowane przez beneficjentów na podstawie umowy o dofinansowanie, która stanowi podstawowe źródło uprawnień i obowiązków jej stron, w tym beneficjenta. Wzór umowy o dofinansowanie jest elementem systemu realizacji programu operacyjnego. Wspomniany wzór umowy składa się także na dokumentację konkursową. Uczestnik konkursu ma możliwość zapoznania się z warunkami umowy, w tym z zasadami obowiązującymi przy wykorzystaniu dofinansowania i swobodnego podjęcia decyzji o nawiązaniu stosunku prawnego na zasadach określonych w umowie. W przypadku zawarcia umowy o dofinansowanie zgodnie z przyjętym przez właściwą instytucję wzorem reguluje również procedurę realizacji projektu. Przy takich rozwiązaniach przyjętych w prawie krajowym, należało uznać, że racjonalny ustawodawca stanowiąc w art. 208 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (odpowiednio: art. 184 ustawy u.f.p.) o "innych procedurach" obowiązujących przy wykorzystywaniu środków finansowych musiał uwzględnić rangę przepisów regulujących omawianą kwestię. Nadanie analizowanemu terminowi innego znaczenia prowadziłoby do sytuacji, w której odzyskiwanie kwot dofinansowania na podstawie art. 211 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r.

EFRR-VII.

o finansach publicznych (odpowiednio: art. 207 ust.1 ustawy u.f.p) byłoby wyłączone. Taką sytuację należy wykluczyć, gdyż nie sposób przyjąć, że ustawodawca wprowadził rozwiązania, które w istocie nie byłyby możliwe do stosowania” (vide: Wyrok NSA z dnia 19.06.2012 r., sygn. akt II GSK 732/11).

Z jednej strony, prawa i obowiązki Beneficjenta określała umowa o dofinansowanie zawarta w dniu, a z drugiej strony, stosunek prawny jest kształtowany postanowieniami dokumentów opracowanych przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju w tym: „Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków”, czy „Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji projektów”. Zasady kwalifikowalności wydatków były znane albo powinny być znane Beneficjentowi, gdyż zarówno na etapie składania wniosku o dofinansowanie, podpisania umowy jak i na etapie realizacji Projektu miał obowiązek zapoznania się z dokumentami programowymi tj. wytycznymi oraz procedurami postępowania wskazanymi w umowie o dofinansowanie. Ponadto, Beneficjent w pkt XVI.4 wniosku o dofinansowanie oświadczył, że „Oświadczam, iż jestem świadom praw i obowiązków związanych z realizacją projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020”.

W związku z czym, Beneficjent zgodnie z pkt XVI.4 wniosku o dofinansowanie miał świadomość, że przy realizacji Projektu bardzo ważnym aspektem jest dochowanie obowiązków nałożonych na beneficjenta w ramach obowiązujących przepisów prawa, wytycznych czy zapisów Umowy o dofinansowanie. Beneficjent korzystając z możliwości, jakie daje regionalny program operacyjny musi się dostosować do jego wymogów. Jeżeli program stawia określone wymagania, należy je spełnić, by skorzystać z możliwości dofinansowania projektu. Ustalone kryteria, jak i wytyczne wiążą w równym stopniu wszystkich beneficjentów (por. wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 23.08.2011 r. sygn. akt II SA/Bd 672/11, wyrok NSA z 18.05.2011 r. sygn. akt II GSK 817/11, wyrok NSA z 16.11.2010 r. sygn. akt II GSK 1234/10).

W przedmiotowej sprawie należy podkreślić, iż w ramach projektu, który realizowany jest na podstawie umowy o dofinansowanie, Beneficjent dysponował środkami publicznymi

z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, (a nie całkowicie środkami własnymi) w odniesieniu do których, gdy chodzi o ich dystrybucję oraz wykorzystywanie, obowiązują szczególnego rodzaju zasady, w tym między innymi takie zasady ogólne, jak zasada przejrzystości, czy też transparentności, a co do przestrzegania tych zasad Beneficjent był zobowiązany przez postanowienia m.in. umowy o dofinansowanie (vide: § 3 Umowy) i właśnie dla tego nie miał pełnej swobody i dyspozycyjności w podejmowaniu interpretacji zapisów umowy o dofinansowanie. Taka swoboda w kształtowaniu treści umowy o dofinansowanie pozostawałaby również w sprzeczności z art. 37 ust. 1 ustawy wdrożeniowej, na podstawie którego Instytucja Zarządzająca jest zobowiązana do uwzględniania zasady równego dostępu do pomocy wszystkich kategorii beneficjentów oraz zapewniania przejrzystości reguł stosowanych przy ocenie projektu.

W związku z powyższym, naruszenie przez Beneficjenta postanowień umownych zawartych w umowie o dofinansowanie jest naruszeniem obowiązujących procedur i skutkuje uznaniem wydatku za niekwalifikowalny i podlegający zwrotowi.

Cel Projektu nie został osiągnięty, a co za tym idzie doszło do naruszenia zapisów: § 3 ust. 1 oraz § 7 ust. 1 i 2 umowy o dofinansowanie, a co za tym idzie wszystkie środki dofinansowania wypłacone w ramach umowy o dofinansowanie zostały wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem oraz z naruszeniem procedur obowiązujących przy ich wykorzystaniu, w związku z czym podlegają zwrotowi.

Materialnoprawne przesłanki zwrotu przez Beneficjenta środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich określa art. 207 ust. 1 pkt 1 i 2 u.f.p. Zgodnie z tym przepisem w przypadku, gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich są wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem oraz z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184, podlegają zwrotowi przez beneficjenta wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od doręczenia ostatecznej decyzji stwierdzającej ten obowiązek.

Nie ulega wątpliwości, że w przypadku zaistnienia okoliczności skutkujących żądaniem zwrotu środków, instytucja zarządzająca orzeka w trybie administracyjnym. Ponadto należy podkreślić, że z normy zawartej w art. 207 u.f.p. wynika, że procedury zwrotu, o których mowa w tym przepisie mają charakter powszechnie obowiązującego przepisu prawa.

W tym stanie rzeczy przesłanki zwrotu środków determinuje treść art. 207 u.f.p. Istotą postępowania administracyjnego w sprawie zwrotu środków jest wyłącznie stosunek administracyjny, który wymaga ustalenia jednej z przesłanek o których mowa w art. 207 u.f.p. W ocenie Instytucji Zarządzającej w okolicznościach przedmiotowej sprawy zachodzi przesłanka o której mowa w art. 207 ust. 1 pkt 1 i 2 u.f.p. Obowiązek zwrotu środków przez Beneficjanta jest następstwem ich wykorzystania niezgodnie z przeznaczeniem oraz z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 u.f.p.

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego Zarząd Województwa Świętokrzyskiego jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 wydał decyzję nr 17/24 z dnia 17 lipca 2024 r. w przedmiocie zwrotu dofinansowania a postępowanie administracyjne zostało przeprowadzone w sposób prawidłowy i wyczerpujący. W związku z czym Instytucja Zarządzająca po przeprowadzonym ponownym rozpatrzeniu sprawy stwierdziła, że decyzja nr 17/24 z dnia 17 lipca 2024 r. została wydana w sposób prawidłowy i znajdujący swoje uzasadnienie w obowiązującym stanie prawnym co wynika wprost z uzasadnienia. W sytuacji gdy Instytucja Zarządzająca rozpoznająca wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy stwierdzi brak podstaw do jej uchylenia ma obowiązek wydać decyzję o utrzymaniu w mocy zaskarżonej decyzji, zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 K.p.a.

Kierując się powyższym, mając na uwadze cały zgromadzony dotychczas materiał dowodowy, w szczególności wniosek o dofinansowanie projektu, umowę o dofinansowanie, plan prac badawczo – rozwojowych, wydaną w sprawie opinię eksperta zewnętrznego oraz uzyskane nowe informacje z ekspertyzy przekazanej przez Beneficjanta, a także stanowiska zespołów kontrolnych z przeprowadzonych kontroli realizacji projektu, Instytucja Zarządzająca utrzymuje w mocy decyzję administracyjną nr 17/24 z dnia 17 lipca 2024 r.

EFRR-VII.

orzekającą zwrot całości środków dofinansowania otrzymanych w ramach umowy nr

.....

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego wydając niniejszą decyzję oparł się o stan faktyczny i prawny według chwili jej wydania, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności faktyczne sprawy.

Pouczenie

Decyzja jest ostateczna w administracyjnym toku instancji. Na decyzję służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach, wnoszona w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji za pośrednictwem Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

Wpis od skargi w sprawie należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem wynoszącej ponad 100 000,00 zł wynosi 1 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2 000,00 zł i nie więcej niż 100 000,00 zł. Strona ma możliwość ubiegania się przed sądem o zwolnienie od kosztów albo przyznanie prawa pomocy.

MARSZAŁEK

WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

RENATA JANIK

(dokument podpisano elektronicznie)

Otrzymuje(a):

1.,
2. a/a.